

ECHO TYGODNIA

ECHO
WEEKLY

Niezależny magazyn dla każdego

Nr 107 Toronto 25 - 31 października 1984

Cena \$1.00

P O R W A N I E

Niedziela 21 października Przed chwilą Lech Wałęsa mówił z ambony - o porwaniu ks Popieluszki
"Jeśli ks Jerzemu choć włos spadnie z głowy to ktoś weźmie na siebie straszną odpowiedzialność
Musimy przemyśleć co zrobić by takie rzeczy się nie zdarzały w naszym kraju"

Dnia 19 października ks Jerzy Popieluszko, kapłan archidiecezji warszawskiej, wracający z posługi duszpasterskiej w Bydgoszczy, został zatrzymany na drodze pod Toruniem

Ks Popieluszko dotychczas nie powrócił do domu i nic nie wiadomo o jego obecnych losach

Wydarzenie to wstrząsnęło opinią publiczną całej Polski i zaniepokoiło szczególnie, oraz napędlilo bolem, biskupów, duchowieństwa i wszystkich wiernych archidiecezji warszawskiej

PORYWACZ W MUNDURZE MILICJANTA

Ks Jerzy Popieluszko został porwany w piątek 19 bm wieczorem, koło miejscowości Przysiek pod Toruniem kierowca jego samochodu zdołał wyrwać się porywaczom

Według podanego przez kierowcę rysopisu, sprawcami porwania byli trzej mężczyźni, w tym jeden w mundurze milicjanta

Wyrażając swoje wielkie ubolewanie, Kuria Metropolitalna Warszawska poleca modłom, zwłaszcza rozancowym, całego ludu Bożego, sprawę ks Popieluszki, zrywając przy tym nadzieję, że odpowiednie władze dołożą wszelkich staran, aby odnaleźć zaginionego i wyjaśnić ten oburzający całe społeczeństwo, niegodziwy napad na niewinnych ludzi

KOMUNIKAT EPISKOPATU

Równocześnie apeluje do odnosnych władz, by kierowca ks Popieluszki Waldemar Chrostowski, mógł jak najprędzej powrócić do swej rodziny

Komunikat ten, skierowany do księży proboszczów i rektorów archidiecezji warszawskiej, podpisali biskup Władysław Miziołek i biskup Kazimierz Romanuk, biskupi pomocniczy Warszawy, oraz biskup Jerzy Dąbrowski, zastępca sekretarza Episkopatu Polski

Oprócz tego oświadczenia pisemnego, przedstawiciel Biura Prasowego Episkopatu Polski podał następującą wypowiedź ustną, przekazywaną już przez zagraniczne agencje prasowe

Porwanie ks Jerzego Popieluszki, znane kapłana z parafii św Stanisława Kostki na Żoliborzu w Warszawie, budzi głęboki niepokój

Z jednej strony, istnieje obawa o jego życie Z drugiej strony, istnieje obawa, że porywanie pewnych osób, może stać się w naszym kraju metodą rozgrywek politycznych

POLITYCZNE MOTYWY PORWANIA

Posiadane dotychczas wiadomości o okolicznościach porwania wskazują na to, że sprawcy działali z motywów politycznych

Każde porwanie człowieka spotyka się z potępieniem Tym bardziej wymaga napiętnowania porwania kapłana, który pełni służbę społeczną

Biuro prasowe episkopatu Polski przekazało to oświadczenie zagranicznym agencjom prasowym

Biuro Prasowe Episkopatu Polski przekazało to oświadczenie zagranicznym agencjom prasowym

Rzecznik Episkopatu poinformował, że czynniki kościelne pozostają w kontakcie z władzami prowadzącymi dochodzenie w sprawie porwania

KIEROWCA UCIEKŁ

Chrostowskiemu udało się uciec z samochodem porywaczy, przy czym odniósł on pewne obrażenia W poniedziałek 22 października przebywał jeszcze w szpitalu w Toruniu

Parafianie z kościoła ks Popieluszki na Żoliborzu, udali się do Torunia w nadziei, że będą mogli wypytać Chrostowskiego o szczegóły piątkowego porwania

Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban, wystąpił z twierdzeniem, że porwany w piątek 19 października ks Jerzy Popieluszko, był widziany od czasu tego wydarzenia Urban, informując w poniedziałek 22 bm korespondentów zagranicznych, Urban powiedział, że władze otrzymały informacje od społeczeństwa na ten temat Nie ujawnił on żadnych szczegółów Przypomniał, że śledztwo w tej sprawie nadal się toczy

Zdaniem Urbana, porwanie ks Popieluszki jest, jak się wydaje, prowokacją, dokonaną w odpowiednio wybranym momencie

REAGAN PEWIEN DRUGIEJ KADENCJI

W niedzielę odbyła się druga i ostatnia debata telewizyjna Reagan - Mondale przed wyborami prezydenckimi 6 listopada Pierwszą, która dotyczyła spraw wewnętrznych, uznano dość powszechnie za wygraną Mondale'a Drugą poświęconą polityce zagranicznej uznano na ogół za wygraną nieznacznie bądź za nieprzegraną przez Reagana Po debatach nawet najbardziej optymistyczni demok-

raci stwierdzili, że po to, by Mondale wygrał musi nastąpić cud Według bowiem wszystkich sondazy para Mondale - Ferraro wlecze się od dawna w obszarze 9-25% głosów mniej za parą Reagan-Bush Debata mogły zlikwidować tę przepaść, ale tylko po dwóch warunkach 1 Mondale dosłownie musiałby w debatach zetrzeć w puch prezydenta Reaga-

Dokonczenie na str 2

Z OSTATNIEJ CHWILI

Warszawa, wtorek 23 października Zorganizowana przez władze konferencja prasowa nie dostarczyła żadnych nowych szczegółów na temat losu uprowadzonego ks Jerzego Popieluszki

W wielu zakładach przemysłowych Warszawy odmawiano zbiorowe modlitwy, w intencji ks Popieluszki Korespondenci zachodni podali, w oparciu o informacje uzyskane od warszawskiego działacza Solidarności Seweryna Jaworskiego, że niektórym organizatorom modlitw zagrożono usunięciem z pracy

ZYCIE W NIEBEZPIECZENSTWIE

Zdaniem Jaworskiego, życiu ks Popieluszki zagraza dodatkowe niebezpieczeństwo, ponieważ cierpi on na zaburzenia w krążeniu krwi, z tym zjawiska stosowana odpowiednio leków

Korespondenci zwracają uwagę, że przedstawiciele SB zwrócili się do lekarki ks Popieluszki, dr Barbary Jarmuzynskiej-Janiszewskiej, o podanie nazwy leków, które zazywa duchowny

Władze zorganizowały 23 października w Warszawie konferencję prasową, w związku z uprowadzeniem ks Popieluszki Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban nie przedstawił jednak żadnych nowych szczegółów, ani na temat losu uprowadzonego ani na temat prowadzonego w tej sprawie śledztwa Urban zaprzeczył natomiast doniesieniu, że władze w Toruniu zezwołyły kierowcy ks Popieluszki, Waldemarowi Chrostowskiemu, na powrót do domu Chrostowski jest nadal izolowany

Urban uzasadnił dalszą izolację kierowcy Chrostowskiego tym, że kierowca jest jedynym świadkiem uprowadzenia kapłana

GROŻONO PORWANIEM KS JANKOWSKIEMU

Znany zwolennik Solidarności, prałat Henryk Jankowski z Gdanska, opiekun duchowy Lecha Wałęsy i jego rodziny, oświadczył, że otrzymał anonimowe ostrzeżenie telefoniczne, że może się stać następną ofiarą porywaczy

Wiadomość tę podała rozgłosnia szwedzka informując także, że prałat Jankowski nie obawia się porwania, bo - jak stwierdził - strzegą go, dniem i nocą, ochotnicy z załogi Stoczni Gdanskiej

ciąg dalszy str 4

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF

GRAZYNA FARMUS

Współpraca

Zofia Bończa, Bohdan Ejbich,
Magdalena i Marek Czyżycy,

Zbigniew Farmus,

Karolina Jankowska, Olimpia Orlewicz,

Ewa i Michał Rejkowscy,

Janusz Pietrus i inni.

ADRES ECHA TYGODNIA

Tylko dla korespondencji

393 SHAW St

M6J 2X4 TORONTO, Ontario

TELEFON 531-5523

UWAGA dzwony przy telefonie poniedziałek, wtorek, piątek,
od 12 do 4 po południu

CENNIK OGŁOSZEN

1 kolumna x 1 cal - \$ 5

2 kolumny x 1 cal - \$ 10

1 kolumna x 2 cale - \$ 10

1/2 strony \$ 175

1 strona - \$ 350

Stałe ogłoszenia w kątku handlowym

3 miesiące \$ 42

Ogłoszenia o wolnych miejscach pracy

i jej poszukiwaniu - bezpłatnie

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów
w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata. półroczna \$ 25, roczna \$ 50

Bojówki śmierci w PRL

Motyw porwania? Okup pieniężny można ze spokojem wykluczyć, zazdrosnego męża też. Motyw był polityczny, biskupi oświadczyli to publicznie.

Kim są ci, co się targnęli na jednego z najpopularniejszych Polaków roku 1984, na duchownego, który od dawna był solą w oku władzy, bo głośno dopominał się o Solidarność i o niepodległość?

Dokładne zapoznanie się z informacjami o porwaniu, które dziś drukujemy nie zostawia wiele miejsca na wątpliwości. Wszystko, co wiemy, wskazuje na ludzi z aparatu przemocy PRL. Przemocy, która w istocie jest selektywnym terrorem. Porwanie ks. Popieluszki jest jednym z całej serii porwań w tym roku. Do ognia tego należą też śmierć Piotra Bartoszcze i inne morderstwa z rąk nieznanymi sprawcami.

Na świecie zaczęło się już mówić o peerelowskich bojówkach śmierci.

Kto sieje wiatr, zbiera burzę. Komu zależy na nowej burzy w Polsce?

Z niepokojem myślimy o tym, co będzie z księdzem Jerzym. Z niepokojem patrzymy w przyszłość.

Jacek Adolf

REAGAN PEWIEN DRUGIEJ KADENCJI

Dokonczenie ze str. 1

na, albo 2. Reagan musiałby popełnić wiele gaf. Nie stało się ani tak, ani tak. Politycznym emigrantom z Europy Wschodniej wypada się więc tylko cieszyć, gdyż trudno sobie wyobrazić w chwili obecnej lepszego kandydata na stanowisko prezydenta USA niż R. Reagana.

Oglądając debaty Mondale - Reagan oraz Ferraro - Bush mieliśmy wspaniały przykład funkcjonowania demokracji na żywo. Pytania, które kandydaci otrzymywali były bezpardonowo skomplikowane i podchwytliwe. Kultura i poziom odpowiedzi były dowodem świetnie działających mechanizmów pozytywnej selekcji w demokracji. Wyobrazmy sobie przez chwilę debatującego Czernienkę z Ustinowem, bądź Jaruzelskiego z Siwakiem. Czasowa dyscyplina debaty była wzorowa

(przypomnijmy sobie niekonczące się sejmiki polskie). Wszyscy kandydaci abstrahując od tego, kto wygrał, a kto przegrał i od tego, czy wszystkie poglądy, które reprezentowali, były słuszne - wypadli świetnie jako ludzie starający się o władzę i reprezentowanie interesów narodu amerykańskiego. Napięcie wystąpienia przed 80 milionami Amerykanów na pewno było przeobrzymie. Każdy z nich pamiętał jak debaty telewizyjne, Kennedy - Nixon dały zwycięstwo JFK, jak Ford umoczył debatę z Carterem stwierdzając, że nie sądzi, by istniała dominacja ZSRR w krajach Europy Wschodniej i wreszcie jak Carter wypadł fatalnie z urodzonym telewizyjnym showmanem Reaganem. To napięcie debatowe fakty-gafy popełniane w takich debatach oraz druzgocąca prze-

● **Przywódca Rumunii Ceausescu przebywał w RFN.** Pomimo nalegań Kremla, by przywódca Rumunii Ceausescu odwołał swą wizytę w RFN oraz pomimo odwołania swych wizyt w RFN pod naciskiem Kremla przez przywódcę Niemiec Wschodnich Honeckera i przywódcę Bułgarii Ziwkova prezydent Rumunii Ceausescu udał się z wizytą do Niemiec Zachodnich. N. Ceausescu jest pierwszym przywódcą państwa członka Układu Warszawskiego, który odwiedził państwo członkowskie NATO od czasu, gdy w grudniu ubiegłego roku NATO rozpoczęło rozmieszczanie pocisków rakietowych średniego zasięgu z głowicami nuklearnymi na terenie Europy Zachodniej.

● **Spotkanie Duarte - partyzanci w Salwadorze.** Prezydent Salwadoru Jose N. Duarte zgodził się z swą obietnicą wyborczą spotkać się z przywódcami partyzantów Duarte zaoferował amnestię lewicowym partyzantom pod warunkiem przyłączenia się ich do procesu demokratyzacji, zapewnił ich ze zaproponuje przyjęcie przez parlament gwarancji dających im wolność tworzenia związków politycznych i bezpieczeństwo przed odwetem armii oraz zaproponował powołanie wspólnej komisji planującej następne spotkania. Nie wezwał jednak do rozejmu. Przywódcy partyzantów zażądali od Duarte wstrzymania operacji militarnych przeciwko ludności cywilnej, podwyżki płac dla robotników i chłopów, wypuszczenia więźniów partyzantów oraz sprawy dliwosci dla "przestępców wojennych". Odrzucając wezwania Duarte do wzięcia udziału w demokratycznych wyborach podkreślili, że będą kontynuować walkę zbrojną.

● **Opozycja w Indii tworzy nową partię w celu pokonania wyborczego Indiry Gandhi.** Kilka opozycyjnych ugrupowań politycznych w Indii połączyło się w jedną partię o nazwie "Partia Niedotykalnych, Robotników i Chłopów". Przywódcą partii został były premier Indii Charan Singh.

● **Strajk górników brytyjskich pogarsza sytuację energetyczną Wielkiej Brytanii.** 17 000 pracowników nadzoru w brytyjskich kopalniach głosowało za przyłączeniem się do 7-miesięcznego już strajku górników brytyjskich. Przystąpienie do strajku nadzoru zaplanowane na czwartek (25 X) spowoduje ustanie pracy we wszystkich kopalniach brytyjskich. Zamknięcie kopalni grozi

TYDZIEŃ NA ŚWIECIE

powaznym kryzysem energetycznym w zimie. Premier M. Thatcher ripostowała natychmiast decyzję nadzoru kopalni brytyjskich oświadczając, że nie będzie poddania się. Trwają nadal starcia górników z policją. W czasie ostatnich walk w północnej Anglii zostało rannych 21 policjantów. Strajk wybuchł jako protest przeciwko planom rządu zamknięcia 20 przynoszących straty kopalni.

● **Watykan zaprzeczył pogłoskom, że Papież Jan Paweł II zdecydował się na nawiązanie stosunków dyplomatycznych z Izraelem.** Stolica apostolska utrzymuje stosunki dyplomatyczne ze 111 państwami, poczynając od komunistycznej Jugosławii a kończąc na muzułmańskim Iranie, ale nigdy nie nawiązała stosunków z Izraelem, który jako państwo powstał w 1948 roku.

● **Z frontu iracko-irańskiego.** Kilka tysięcy żołnierzy irańskich i irackich zginęło w trakcie ostrych działań wojennych w ostatnich dniach toczonych na granicy na wschód od Bagdadu. Obydwie strony stosunkowo zgodnie co do cyfr poinformowały o swych stratach i sukcesach.

Wielka Brytania utworzyła nową antyterrorystyczną jednostkę wywiadowczą z zadaniem walki z terrorystami IRA.

● **7000 żołnierzy i policjantów (w tym wielu czarnych) otoczyło Seboken w RPA i rozpoczęło zabudowanie po zabudowaniu, dom po domu poszukiwanie rzekomo ukrywających się w tym mieście przywódców trwających już dwa miesiące zamieszek antyrządowych.**

● **W wieku 52 lat zmarł we Francji na raka François Truffaut,** wybitny reżyser filmowy, twórca i czołowy przedstawiciel tzw. nowej fali w kinie francuskim.

● **Nobel w dziedzinie medycyny otrzymali 73-letni Dunczyk urodzony w Londynie Niels Kaj Kerne, 38-letni Georges Koehler z Niemiec Zachodnich oraz 57-letni Argentynczyk Cesar Milstein** pracujący na Uniwersytecie Cambridge. Cała trójka otrzymała nagrodę za pionierskie badania z zakresu immunologii rokujące nadzieje na skuteczne leczenie chorób od alergii do raka. Głównym ich osiągnięciem jest wyjaśnienie jak system obronny człowieka zwalcza chorobę oraz ustalenie jak nim manipulować.

● **Nobel w dziedzinie ekonomii został przyznany 71-letniemu Richardowi Stone'owi z Wielkiej Brytanii.** R. Stone był przez wiele lat asystentem i współpracownikiem jednego z najwybitniejszych ekonomistów w dziejach ekonomii Johna M. Keynesa. R. Stone otrzymał nagrodę za zbudowanie systemu rachunku ekonomicznego pomagającego rządowi i międzynarodowym organizacjom finansowym na efektywne przemieszczanie swych kapitałów. System swój Stone opracował w czasie II wojny światowej co ułatwiło rządowi brytyjskiemu prowadzić wojnę z Niemcami od strony efektywności finansowej. Według Szwedzkiej Akademii Nauk był to wówczas "epokowy przełom". W latach powojennych Stone wielokrotnie doskonalił swój system.

● **Nagroda Nobla w fizyce została przyznana 50-letniemu Włochowi Carlo Rubia oraz 59-letniemu Simonowi van der Meer z Holandii** za prace prowadzone do wykrycia tzw. cząstek subatomowych "w" i "z", których wykrycie jest zgodnie uznane przez badaczy za wielki przełom w wyjaśnianiu podstawowych sił działających w przyrodzie.

Według Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk obydwaj uczeni mieli decydujący wkład w wykrycie cząstek "w" i "z" w prowadzonych w Genewie przez Europejską Organizację Badan Nuklearnych doświadczeniach. Organizacja ta dysponuje między innymi atomowym tunelem o długości 27 km (nie w linii prostej), który umożliwia wywołanie i obserwowanie gwałtownych zderzeń między cząstkami atomu.

● **Nagroda Nobla w chemii została przyznana 63-letniemu biochemikowi z USA Bruce Merrifieldowi** za wykrycie i zaprojektowanie technik biochemicznych ważnych dla rozwoju i produkcji nowych środków farmakologicznych. Szwedzka Akademia Nauk stwierdziła, że tegoroczna Nagroda Nobla w dziedzinie chemii nie została przyznana jak to miało miejsce w ostatnich latach za wkład teoretyczny, ale za wielki wkład w praktycznym wykorzystaniu osiągnięć chemii Merrifield z Uniwersytetu Rockefellera w Nowym Jorku został nagrodzony za wynalezienie i rozwinięcie praktycznej "prostej i genialnej metody uzyskiwania peptydów oraz protein".

nie podsycana przez te środki opinia o debacie jako momencie decydującej kampanii. Jest to moim zdaniem wielka przesada, gdyż 270 minut trzech debat nie powinno być traktowane jako coś co może przekreślić lata orientacji i tradycji politycznych oraz dni i miesiące kampanii wyborczych.

Wolałbym w tego typu debatach widzieć raczej jeden ze szczebli w drabinie walki wyborczej z tymi zastrzeżeniami, że zaden z jej uczestników nie wygłosi nagle jakiegos absurdu w odniesieniu do amerykańskiego życia politycznego i nie oznajmi, że jest marksistą, albo że zamierza wprowadzić zasadę centralizmu demokratycznego wzorowaną na partii sowieckiej do własnej partii.

400 000 PODPISÓW ZA ROZBROJENIEM

✓ Brian Mulroney otrzymał petycję z 400 000 podpisów. Przedmiotem petycji jest żądanie rozbrojenia. Złożenie petycji poprzedziły "marsze pokoju" w Toronto Saint John, Montrealu, Edmontonie i Ottawie, które zgromadziły tysiące demonstrantów.

Petycja wzywa do zaprzestania manewrów z rakietą Cruise w Kanadzie. Proklamowanie kraju jako strefy bezatomowej przesunie funduszy państwowych z celów zbrojeniowych na społeczne oraz wolnego głosowania nad sprawą rozbrojenia w federalnym parlamencie.

W demonstracjach uczestniczył z ramienia związków zawodowych Wally Majesky, który określił obecną akcję jako "początek walki".

Organizatorzy marszy pokojowych w Toronto wyrazili nadzieję, iż Ronald Reagan nie wygra wyborów prezydenckich w USA, gdyż szanse rozbrojenia (Zachodu) upatrują w Ameryce rządzonej przez demokratów. Brian Mulroney po spotkaniu z organizatorami petycji powiedział, że Kanada będzie nadal prowadzić na swym terenie próbną loty rakiety Cruise podkreślił natomiast, że jego nominacje ambasadorów do Narodów Zjednoczonych i ambasadora do spraw rozbrojenia są dowodem dobrej woli w prowadzeniu misji pokojowej przez Kanadę.

W kolejnym numerze autentyczna rozmowa Echa Tygodnia z "peacnikami".

POTRZEBA PIENIĘDZY NA ZMIANY

✓ 25 milionów potrzebuje opozycyjna partia liberalna, by zmodernizować swe szeregi. Stwierdził na spotkaniu w Brytyjskiej Kolumbii John Turner. Jednym z zadań wyznaczonych przez egzekutywę partii jest przyśpieszenie w jej szeregach najbardziej błyskotliwych przedstawicieli nowej generacji. Zdaniem prezydenta partii Iony Compagnolo konieczna jest modernizacja ewidencji partyjnej, zmiana struktury wyborczej kampanii, i zwiększenie roli doradców. O przywództwie Johna Turnera zdecydować liberalowie mogą dopiero w 1986 roku.

Jeżeli nie zwiększy się rozrodność Kanadyjczyków, ich 23-milionowa populacja skurczy się w 2050 roku do 15 milionów. Obecny wskaźnik przyrostu naturalnego wynosi 1 3/4 dziecka na rodzinę, co nie gwarantuje nawet reprodukcji prostej narodu. Mimo wysokiego bezrobocia Kanada zmuszona będzie zwiększyć swą kwotę imigracyjną do 200 000 rocznie. Przynajmniej tak stwierdził ostatnio John Kruger, torontonski szef administracji miejskiej.

Oczywiście, aby zastryk imigracyjny miał populacyjny sens należy dbać o to by przyjmować imigrantów z krajów o wysokim tradycyjnym przyroście naturalnym. Oznaczać to może rozszerzenie imigracji z krajów trzeciego świata.

W ostatnich latach polityka imigracyjna Kanady

PRZYWODCA NDP W ALBERCIE ZGINAŁ W KATASTROFIE SAMOLOTOWEJ

✓ Grant Notley - przywódca albertańskiej NDP zginął w katastrofie samolotowej na północy prowincji. Pilot niewielkiego samolotu, który wioził 10 osób do High Prairie stracił orientację w gęstych chmurach obniżył lot i zderzył się z drzewami. Śmierć w katastrofie poniosło 6 osób, 4 udało się uratować.

UNIEWINIENI

✓ Dwóch detektywów oskarżonych o nieumyślnie zastrzelenie niewinnego człowieka w hotelu w Sherbrooke w grudniu ub roku zostali uniewinnieni. Detektywi ścigając bandytów wpadli do pokoju hotelowego i otworzyli ogień do człowieka, którego wzięli przez omyłkę za ściganego. W najbliższym czasie byli oskarżeni powrócą na swe stanowiska pracy w policji.

KONWENCJA PC PROWINCJI ONTARIO W TORONTO

✓ Wybory następcy obecnego premiera prowincji Ontario Williama Davisa, odbędą się 26 stycznia po 3-dniowej konwencji, która będzie miała miejsce w budynku Coliseum na terenach wystawowych Exhibition Place w Toronto. Spodziewany jest zjazd 1500 delegatów z ontaryjskiej partii konserwatywnej.

KANADA BĘDZIE KOOPEROWAĆ Z SOWIETAMI W SATELITARNYCH AKCJACH RATUNKOWYCH

✓ Kanada, Stany Zjednoczone, Francja i Związek Radziecki podpisały umowę dotyczącą używania informacji satelitarnych do akcji ratunkowych na morzu i w powietrzu. Umowa obowiązuje do 1990 i jest przedłużeniem programu SAR-SAT w którym ZSRR nie miała swego oficjalnego udziału. Mimo to dzięki informacjom uzyskanym poprzez sowieckie satelity udało się uratować blisko 300 ludzi - Europejczyków, Amerykanów i Kanadyjczyków.

zmierzała do zmniejszenia kwoty imigracyjnych. W 1982 do Kanady przybyło 121 000 imigrantów, w 1983 załedwie 1/3 tej liczby. W ub roku zimą były minister migracji John Roberts zapowiedział dalsze zmniejszenie (o 10 procent) kwoty imigracyjnej.

Nie wiadomo czy nowy minister zatrudnienia i migracji - Flora MacDonald zmieni tę propozycję czy nawet zdecyduje się na powiększenie kwoty imigracyjnej.

Jeżeli jednak pod naciskiem statystycznych realiów dojdzie do zmiany imigracyjnej polityki przed polską społecznością w Kanadzie rysuje się kolejna szansa, w której dysponujemy niezbitymi argumentami.

Ostatnie posunięcia liberalnego rządu zmierzały do ograniczenia kwoty imigracyjnej ze Wschodniej Europy. Skonczyły

Umowa została podpisana w Waszyngtonie z ramienia Kanady przez ministra nauki i technologii.

KOSZTOWNE ZMIANY W SYSTEMIE TELEFONICZNYM UDERZĄ W ABONENTÓW

✓ Duży niepokój w społeczeństwie wzbudziła propozycja wprowadzenia podwójnego systemu telefonicznego. Polegałoby on na przekazaniu rozmów międzykrajowych agencji CNCP przy czym Bell Kanada utrzymałaby sieć rozmów lokalnych. Najgorsze w tym wszystkim wydaje się to, że Bell oczekuje blisko 3-krotnego zwiększenia kosztów podstawowego miesięcznego abonamentu telefonicznego, co może kosztować do 30 dolarów miesięcznie prywatnego abonenta. Telefon - powszechna usługa może okazać się zbyt drogą dla ludzi biednych żyjących z zasiłków i pomocy społecznej.

Z kolei CNCP oferuje znacznie niższe ceny rozmów międzykrajowych, z którymi Bell nie jest w stanie konkurować. Na obniżce cen rozmów międzykrajowych i międzykontynentalnych mogą skorzystać nie prywatni abonenci, którzy zwykle rozmowy te limitują do minimum, lecz zamożne firmy. Bell Kanada zwróciła się z propozycją do rządu federalnego by subsydiował różnicę w cenach usług telefonicznych uboższym abonentem.

Firma nie podjęła jeszcze ostatecznej decyzji w sprawie nowego cennika swych usług.

WIĘCEJ W PRACY

• Trwają negocjacje między pocztą kanadyjską a jej związkami zawodowymi. Jean Claude Parrot, związkowy przedstawiciel pracowników placówek pocztowych domaga się dla nich całkowitej gwarancji zatrudnienia.

Dyrekcja reprezentowana przez Michaela Warrena domaga się od pracowników zmniejszenia absencji i większej produktywności.

Nieobecność w pracy kosztuje pocztę rocznie 70 milionów dolarów. Nieuzasadnione nadgodziny 50 milionów. Deficyt poczty wynosi 300 milionów.

Rozmowy toczą się wokół nowego kontraktu pracowni-

się też dla Polaków przywileje jakie mieli w związku z wprowadzeniem stanu wojennego. Jesteśmy jednak nadal narodem europejskim o jednym z najwyższych przyrostów naturalnych i przodujemy wśród krajów Wschodniej Europy. W obozach wciąż jeszcze tkwi tysiące Polaków, a ich liczba powiększa się dzięki każdej wycieczką zagraniczną.

Gdyby do powiększenia ogólnej kwoty imigracyjnej miało dojść władze Kongresu reprezentujące całą Polonię mają pełne podstawy, by znów domagać się powiększenia wschodnioeuropejskiej kwoty dla nas Polaków. Zwłaszcza, iż oprócz radosnej twórczości mnożenia narodu mamy dużą przewagę adaptacyjną nad ludami Trzeciego Świata. Którymi to cechami nie omisszka się również szczycić.

GRAFA

ków pocztowych, który wygasł 30 września.

Minister pracy Bill McKnight uchylił żądanie związków zawodowych zalegalizowanie planowanej akcji strajkowej.

POTENTAT

✓ Największa firma handlu nieruchomościami A E Le PAGE i największe przedsiębiorstwo ubezpieczeniowe Royal Trust ogłosiły, że łącząc się by stworzyć firmę, która przejmie całkowitą kontrolę nad finansową stroną kupowanego czy sprzedawanego domu. Nowa firma prowadzić będzie pożyczki hipoteczne i ubezpieczenia. Nie jest jeszcze znana jej nazwa. Wiadomo natomiast, że będzie zatrudniać 9000 osób w 350 oddziałach.

5 MILIONÓW DEFICYTU PO PAPIESKIEJ WIZYJCIE

✓ Organizator papieskiej wizyty z ramienia Kanadyjskiej Konferencji Biskupów Katolickich Dennis Murphy ogłosił, że wizyta papieska przyniosła deficyt w wysokości 5 milionów dolarów. Dla kościoła w Kanadzie deficyt ten nie był zaskoczeniem. Całkowity koszt wizyty wyniósł 50 milionów dolarów, co było zgodne z przewidywaniami. Niższe nieco od rozchodów były przychody uzyskane ze sprzedaży oficjalnych pamiątek.

✓ Według danych CBC 13,6 miliona Kanadyjczyków oglądało wizytę Ojca Świętego w telewizji. Żadna z głów państwa czy przywódców duchowych nie uzyskał tak wielkiej telewizyjnej publiczności. Wśród 20 najbardziej oglądanych programów znalazło się 7 różnych audycji dotyczących wizyty papieskiej. W pierwszej dwudziestce w okresie pobytu Ojca Świętego znalazły się również zawody hokejowe o puchar Kanady.

SPOSÓB NA DZIECI KTÓRE GINA

✓ Według danych RCMP około 500 dzieci znikło ze swych domów w tym roku nie zostało odnalezionych. Brak pełnych danych statystycznych co do liczby dzieci zgłaszanych jako zaginione w skali roku, ale w samym Toronto osiąga ona 5000 rocznie. Większość z dzieci odnajduje się w ciągu najbliższych 3 miesięcy, zwłaszcza w przypadkach ucieczek z domu. Problem jednak jest na tyle poważny, że utworzona została specjalna niedochodowa agencja o nazwie Child Find, która gromadzi informacje o zagubionych dzieciach. Prowadzi też rejestrację zagubionych dzieci oraz domaga się akcji identyfikacji wszystkich dzieci w Kanadzie.

Ostatnio po zaginięciu 3-letniego 8-letniej Christine Jessop w Newmarket Ontario grupa ochotników zorganizowała dla rodziców punkt pobierania odcisków palców i stóp. Zaleca się by rodzice przechowywali te dane wraz z aktualnym zdjęciem. W wypadku zaginięcia dziecka odcisk palców i zdjęcie przekazane zostanie do centrum infor-

macji policyjnej i wywieszany w komisariatach.

MARIHUANA W BAGAŻU PREMIERA PROWINCJI

✓ Premier Nowego Brunszwiku Richard Hatfield przyznał na konferencji prasowej, że jest tym politykiem, którego policja bada w związku ze znalezieniem w jego bagażu na pokładzie królewskiego samolotu porcji marihuany. Premier Hatfield powiedział, że narkotykiem do niego nie należał i nie wie skąd się wziął w jego bagażu podczas praktykowanej dla bezpieczeństwa królowej rewizji, która miała miejsce w Fredericton 25 września.

Hatfield nie został postawiony w stan oskarżenia. Jeśli do tego dojdzie rząd prowincjonalny będzie musiał wyznaczyć dla tej sprawy specjalnego prokuratora. Osobie posiadającej marihuanę grozi 1000 dolarów grzywny i kilka miesięcy więzienia.

O TYM SAMYM INACZEJ

✓ Pacjent ciężko chory na raka postanowił przedstawić swój przypadek jako argument legalizacji marihuany. Wbrew opinii swego lekarza, który zalecił mu stosowanie chemioterapii, podjął również kurację, na którą składała się autosugestia oraz łagodzenie napięć psychicznych za pomocą marihuany. Z niewyjasnionych przyczyn Anonychub - bo takie ów pacjent nosi nazwisko, zaczął powracać do zdrowia. W czerwcu tego roku został jednak oskarżony o posiadanie i zażywanie marihuany, która jest w Kanadzie środkiem nielegalnym.

HEROINA WRÓCIŁA DO SZPITALI

✓ 48 posłów prowincji Ontario bez głosu sprzeciwu opowiedziało się za powrotem heroiny do szpitali. Narkotykiem ten będzie używany do łagodzenia bólu pacjentów cierpiących na raka oraz wszystkich tych wobec których środki przeciwbólowe są nieskuteczne, a są w beznadziejnym stanie. Heroina nie powinna być stosowana w przypadku pacjentów, którzy mają duże szanse wyleczenia, gdyż jest środkiem wywołującym dużą zależność.

Posłowie wysłali do władz federalnych rezolucję domagającą się legalizacji heroiny jako środka przeciwbólowego w beznadziejnych przypadkach w całej Kanadzie.

MAMY SZANSE

✓ Flora MacDonald, minister zatrudnienia wezwała kobiety do wykorzystania historycznej szansy, jaką współczesna technologia stwarza dla słabej płci.

Jeżeli kobiety podniosą swe kwalifikacje i opanują nowe zaawansowane technologie mają szansę uzyskać półtora miliona miejsc pracy. MacDonald przemawiała jako gość honorowy uniwersytetu Acadia.

PORWANIE

Dokonczenie ze str. 1

Jak donosi agencja prasowa z Watykanu, losem ks Popieluszki zamieszany jest coraz bardziej Ojciec święty Jan Paweł II

Papież zna ks Popieluskę osobście i w dowód pamięci, nie tak dawno, przesłał mu różaniec

Światowa Konfederacja Pracy, z siedzibą w Brukseli, wezwała władze PRL do powzięcia wszelkich kroków dla uwolnienia ks Popieluszki i niedopuszczenia do nowej fali gwałtów i pogorszenia się sytuacji w Polsce

PROTEST PRZECIW "BOJOWKOM ŚMIERCI"

Sekretarz generalny Konfederacji, Jan Kulakowski, stwierdził, że oswiadczeniu przekazanym prasie, zachodzi podejrzenie, iż w uprowadzeniu ks Jankowskiego są uwikłani funkcjonariusze miejscowych sił bezpieczeństwa i że podejrzenie to budzi zamieszanie o życie księdza. Sekretarz stwierdził, że przez rychłe uwolnienie ks Popieluszki, władze PRL zaprzeczyłyby konkluzjom, że sprawują obecnie rządy przy pomocy bojówek śmierci, co jest cechą charakterystyczną najbardziej reakcyjnych reżimów Ameryki Środkowej

Sekretarz generalny Światowej Konfederacji Pracy stwierdził, że jeśli sprawa ks Popieluszki nie zostanie szybko wyjaśniona, trudno będzie sobie wyobrazić, by przedstawiciele rządów demokratycznych mogli uznać sytuację w Polsce za normalną i składać wizyty w tym kraju. Na zakończenie podkreślił, że nie sposób przejść do porządku dziennego nad tym aktem terroru

Mija już czwarty dzień od chwili uprowadzenia ks Jerzego Popieluszki przez tak zwanych nieznanych sprawców

KŁAMSTWO URBANA

Mimo nadania temu wydarzeniu rozgłosu, mimo zapowiadanych intensywnej poszukiwań przez organa śledcze, ks Popieluszko nie odzyskał wolności

Władze utrzymują, że trw intensywnie śledztwo Urban na wtorkowej konferencji prasowej przypomniał przebieg wypadków i stwierdził, że potwierdzają one zeznanie Waldemara Chrostowskiego, kierowcy porwanego kapłana

Rzecznik Urban stwierdził, że "tego jeszcze nie było". Oswiadczenie to nie odpowiada prawdzie. Pisałmy już o porwach porwania, dziś znowu podajemy najnowsze informacje na ten temat

Poprzednio Urban na konferencjach prasowych gwałtownie atakował ks Popieluskę, ataki pojawiały się też w prasie reżimowej, m.in. w Tu i teraz

W sprawie ks Popieluszki wydała komunikat Liga Obrony Praw Człowieka z siedzibą we Frankfurcie

W poniedziałek 22 października wieczorem, około 4 tys. osób wzięło udział w nabożeństwie w kościele sw. Stanisława Kostki na Żoliborzu w Warszawie. Modlono się o uwolnienie wikarego, ks Jerzego Popieluszki

MODLITWY

Parafianie kościoła sw. Stanisława Kostki na Żoliborzu, przystąpili do modlitewnego czuwania, w intencji bezpiecznego powrotu swego duszpasterza

Przedstawiciele Solidarności poinformowali, że związek wydał apel o modlitwy w intencji porwanego. Modlitwy mają być odprawiane codziennie w południe

Waszyngton, 22 października. Amerykański Departament Stanu wyraził zamieszanie z powodu uprowadzenia ks Popieluszki

Rzecznik Departamentu Stanu John Heyes powiedział, że Stany Zjednoczone pragną wyrazić mocną nadzieję, że rząd PRL doprowadzi do rychłego zwolnienia ks Popieluszki. Powiedział też, że Stany

Zjednoczone nie wdają się w żadne oskarżenia co do tego, kto jest sprawcą porwania i dodał, że nie ma żadnych informacji na ten temat

TRUDNO UWIERZYĆ

Prof. B. Geremek, b. doradca Solidarności, zwrócił uwagę korespondentów w Warszawie, że porywacze byli w szeregu przypadków wyposażeni w sprzęt dostępny tylko milicji. Nie ma dowodów, że to aparat bezpieczeństwa porwał duchownego, ale nie jest łatwo uwierzyć, że w obecnych warunkach ścisłej kontroli porywacze mogą działać tak bezkarnie

Było ponad 10 przypadków uprowadzenia i zastraszania lub torturowania ludzi, mężczyzn i kobiet, którym zarzucono działalność na rzecz podziemia. Sposób działania w każdym z tych przypadków był niemal jednakowy

Niektórzy komentatorzy zwracają uwagę, że sprawcami porwania może być KGB. KGB ma swych ukrytych agentów we wszystkich dziedzinach w krajach Europy Wschodniej, zwłaszcza w wojsku i aparacie bezpieczeństwa. W prasie sowieckiej ukazywały się ostatnio ostre komentarze o Polsce, dające do zrozumienia, że Kreml nie jest zachwycony sytuacją. Co najmniej jeden artykuł wymienił z nazwiska ks Popieluskę

KGB?

Komentatorzy widzą możliwość, że Kreml chętnie przyjąłby w PRL inną ekipę, która twardszą ręką zaprowadzała by porządek nad Wisłą. Porwanie tak popularnej postaci jest prowokacją, która może podnieść temperaturę w kraju do stanu wrzenia, zmusić ekipę Jaruzelskiego do odejścia i dać szansę innej kandydatów do władzy nie brak

TELEGRAM

W dniu 23 bm p. J. G. BURSKI, prezes Kongresu Polonii Kanadyjskiej Okręg Toronto wysłał następujący telegram do premiera Kanady Mulroneya do ministra spraw zagranicznych Clarka i do ministra finansów Wilsona

Disturbed by the recent happenings in Poland disappearance of the well known priest, father Jerzy Popieluszko, we in the Canadian Polish Congress Toronto District and the Canadian Polish community at large, urge you to seek explanation, as to whereabouts of the priest, from the Polish authorities, through your Embassy in Warsaw and demand immediate release of father Popieluszko

PROWOKACJA

O PORWANIU KSIĘDZA Jerzego Popieluszki jedno można powiedzieć z pewnością: że jest to prowokacja

Nie jest natomiast jasne, kto, kogo i do czego chce sprowokować. Ponieważ jest to prowokacja na wielką miarę, o potencjalnie olbrzymich konsekwencjach, trzeba się nad tymi pytaniami poważnie zastanowić

Nie ma potrzeby przypominać, kim jest i czego jest symbolem młody wikary z warszawskiej parafii św. Stanisława Kostki, ani rozprawiać o tym, jak powszechne oburzenie musi wywołać jak i kolwiek zamach na jego osobę. Kto i po co mógł się tego zamachu dopuścić? Osób zaangażowanych w działalność publiczną nikt, nigdy nie porwa, poza organami bezpieczeństwa

Albo te organa mogą działać na zlecenie władz centralnych — albo na własną rękę. Wiadomo także, że w rozgrywkach o władzę, aparat nie cofa się przed niczym. Pamiętamy prowokację marcową w roku 1968. Pamiętamy akcję „Siedem pożarów na siódmy zjazd”, z roku 1975

Teoretycznie, ksiądz Popieluszko mógł zostać porwany na rozkaz władz centralnych. Jak się do niego odnosiły, świadczą liczne wypowiedzi rzecznika rządu Jerzego Urbana. Celem prowokacji byłoby wówczas nastraszenie najbardziej obywatelsko czynnych księży, a także — i może przede wszystkim — pokazanie Kościołowi i niezależnym siłom społecznym „popatrzcie, oto nasza ekipa jest zagrożona. Jest zagrożona przez twardogło-

PORYWACZE

We wrześniu br. ukazał się w podziemiu trzeci raport Komitetu Helsińskiego w Polsce. Raport ten został przedstawiony Komitetowi Praw Człowieka i Komisji Praw Człowieka ONZ

Raport zawiera rozdział zatytułowany "Uprowadzenia ludzi przez tak zwanych nieznanych sprawców". Oto fragmenty

W drugim raporcie Komitetu Helsińskiego, obejmującym okres od 1 stycznia do 31 października 83 roku, prezentowaliśmy przypadki napadów na ludzi, przez nie zidentyfikowanych funkcjonariuszy policji. Skargi poszkodowanych składane do kompetentnych władz były bezskuteczne, zaś sprawcy napadów przeważnie pozostawali nieznanymi

W pierwszym półroczu 1984 roku, zostały uprowadzone, przez nie zidentyfikowanych funkcjonariuszy policji, a następnie bite lub traktowane okrutnie i poniżająco, co najmniej cztery osoby: **Zofia Jastrzębska, Piotr Hryniewicz, Antoni Mężydło i Gerard Zakrzewski**

Raport przytacza skargę, którą w sprawie uprowadzenia go przez nie zidentyfikowanych funkcjonariuszy milicji, skierował do prokuratury w Toruniu działacz Solidarności, Gerard Zakrzewski. Oto pełny tekst tego dokumentu.

W dniu 21 lutego 1984, około godziny 19, koło domu, wysiadając z samochodu, zostałem zatrzymany przez dwóch mężczyzn. Powiedzieli oni, że są z SB. Nie legitymowali się

Następnie wpełnili mnie do samochodu Nysa, koloru żółtego. W samochodzie założono mi kajdanki i zawiązano oczy szalikiem

Na moją prośbę, by donieśli do domu chociaż mleko w proszku, które przywiózłem dla jednodziesięcym wnuka, którego matka była ciężko chora i przebywała w szpitalu, odpowiedzieli, że w związku z tym nie może być żadnego śladu ani informacji dla rodziny

Następnie przez około pół godziny wiezono mnie w nieznanym kierunku. Po za-

trzymaniu samochodu, wysadzono mnie, prawdopodobnie w lesie i poddano przesłuchaniu

Grozono mi śmiercią, między innymi przez utopienie, zaginięcie bez wieści. Twierdzili, że rocznie ginie w Polsce do 200 osób i że mogą być dwusetną pierwszą ofiarą zaginięcia. Po tym znowu wiezono mnie przez około pół godziny, a następnie wprowadzono do jakiegoś pomieszczenia. Po zdjęciu szalika z oczu okazało się, że znajduje się w domku letniskowym, wykładanym wewnątrz drewnem, z kuchenką gazową, wersalką, ubikacją, stolikiem, fotelami. Przez cały czas pobytu w tym domku miałem ręce skute kajdankami

Następnie znowu poddawano mnie formalnemu przesłuchaniu. Zarządzano mi, że naruszam prawo i że w związku z tym zasługuję na śmierć. Naruszanie prawa miało polegać między innymi na rzekomym rozpowszechnianiu ulotek, utrzymywaniu przez mnie kontaktów z podziemiem i tym podobnie

W trakcie przesłuchania, rozebrano mnie do podkoszulki. W domu było bardzo zimno. Straszono polewaniem wodą. Siłą, grożąc pistoletem, zmuszono mnie do podpisania oświadczenia, że fakty mające miejsce pozostaną w tajemnicy

Mężczyźni ci twierdzili, że są grupą nie ograniczoną w swych działaniach żadnym prawem. Mężczyzn było trzech, plus kierowca. Po kilku godzinach, około pięciu, zawiązano mi znowu oczy i wyprowadzono do samochodu, którym przewieziono mnie do Torunia. Szalik z oczu usunęto mi koło mojego domu. Była wówczas godzina druga. Mimo iż przez cały czas byłem w stanie dużego napięcia psychicznego zapamiętałem twarze sprawców i sądzę, że rozpoznalbym ich

Przedstawiając powyższy fakt drastycznego naruszenia prawa, zwracam się do Prokuratury, jako do organu czuwającego nad jego przestrzeganiem, o podjęcie stosownych i przewidzianych prawnie działań

promitowanie ekipy sprawującej władzę, a porwanie jest dla tej ekipy kompromitacją, to nie ulega wątpliwości. Kompromitacja ma być może zablokować zmiany personalne na szczycie, ma utrudnić Jaruzelskiemu i jego najbliższemu, pozbywaniu się konkurentów i niewygodnych. Ma być sygnałem ostrzegawczym — nie zaczynaj ze starymi bezpieczeńkami, bo my tu jesteśmy najważniejsi. Bez nas nie możesz rządzić. Kto inny może cię obronić przed gniewem społeczeństwa, który łatwo wybuchną?

Nie jest wykluczone, że porywacze mają cele jeszcze dalsze. Może chodzić nawet o obalenie rządzącej ekipy. Wiadomo, ile nagromadziła wokół siebie wrogości. Porwanie jednego z najpopularniejszych ludzi w Polsce i to księdza, musi — w zamiarach prowokatorów — wywołać wielki wybuch społecznego gniewu — wybuch którego rządząca ekipa nie będzie w stanie stłumić i będzie musiała odejść

Te wszystkie hipotezy wydają się w mniejszym lub większym stopniu prawdopodobne. Czas wyswietli ich trafność. Ale jedno jeszcze jest pewne: kimkolwiek są porywacze księdza Popieluszki, jakiegokolwiek siły w aparacie bezpieczeństwa ich uruchomiły, odpowiedzialność za istniejącą w Polsce sytuację ponosi w pełni rządząca ekipa

Ta sama, która osłoniła przed karą zabójców lubińskich górników, zaborcę Bogdaną Włosiką, oprawców Grzegorza Przemyka

Mateusz Kielski
Radio Wolna Europa

I OFIARY

Na zakończenie podaje, że mam lat 47, nie byłem nigdy w życiu karany i pracuję już 30 lat, w bardzo trudnych warunkach, w pracy, w Torunskich Zakładach Przemysłu Nieorganicznego POLCHEM, gdzie nie byłem również karany, lecz wyróżniony

Raport Komitetu Helsińskiego w Polsce zawiera też opisy uprowadzenia, przez tak zwanych nieznanych sprawców, trojga innych mieszkańców Torunia

GROZILI ZAGINIĘCIEM BEZ WIEŚCI

Piotr Hryniewicz, pracownik POLCHEMU, również z Torunia, dnia 10 lutego br okolo godz 16 40, został zatrzymany na ulicy, siłą wciągnięty do samochodu W samochodzie zakuto go w kajdanki i zawiązano mu oczy Po godzinnej jeździe, znalazł się w eleganckiej dacie Po rozkuciu i zdjęciu szalika z oczu, zaczęło się przesłuchanie

Zaczęto od grób, że zniknie bez śladu, jak wielu w Polsce, że jego dziecko może zostać przejechane przez samochód, że go zniszczą Zarzucano mu, że prowadzi podziemną działalność związkową

TORTURY

Namawiano go do współpracy z SB, odbiwyano uwolnienie i wyjazd z kraju Na koniec znów go skuto, zawiązano mu oczy i odwieziono do miasta

Antoni Mężydło, pracownik zakładu radiowo-telewizyjnego w Toruniu, został porwany na ulicy 2 marca br i również wciągnięty do samochodu Nysa

Skutego, z workiem zarzuconym na głowę, wywieziono go do lasu w okolicy Brodnicy, przywiązano do drzewa, bito i kopano Po godzinnych torturach, przewieziono go do domu wczasowego

Tortury rozpoczęły się na nowo Skutego, z zawiązanymi oczami, kopano, bito w brzuch i głowę Markowano cięcie wylewką Bito w pięty, polewano wodą, unemożliwiano załatwianie potrzeb fizjologicznych Żądano zeznan o podziemiu Solidarności Na koniec grozono, że zgine w upozorowanym wypadku samochodowym, w stanie zamroczenia alkoholowego

Usiłowano wlać mu w usta alkohol Zaewieziono go na wysypisko smieci w Brodnicy i wyrzucono z samochodu

Zofia Jastrzębska, pracownik Towarzystwa Miłośników Torunia, narzeczona Mężydła, została uprowadzona z ulicy 2 marca br Scenariusz porwania ten sam kajdanki, worek Zamiast Nysy — Fiat

Ponad godzinną jazdą, przywiązanie do drzewa, żądanie zeznan Przewiezienie do domu wczasowego Tam straszono scenami z filmu „Ojciec chrzestny”, namawiano do napisania apelu do narzeczonego, aby powiedział wszystko, co wie Odwieziono ją do Torunia po 48 godzinach

Raport Komitetu Helsińskiego stwierdza

Przedstawione powyżej przypadki porwan nie są jedynymi, jakie zdarzyły się w Polsce w omawianym okresie Poszkodowani w przypadkach tutaj nie omawianych, między innymi w Katowicach, nie zdecydowali się na składanie skarg lub udostępnienie informacji o sobie środowiskom niezależnym, gdyż obawiają się dalszych represji, a w skuteczność skarg nie wierzą

I rzeczywiście, w opisanych wyżej przypadkach, mimo formalnych skarg, złożonych do prokuratury, sprawcy uprowadzenia pozostają niezłapani

Raport informuje też o stosowaniu przemocy wobec zatrzymanych uczestników pokojowych manifestacji

ZNOWU PROCES SOLIDARNOŚCI

Katowice, 17 października Zachodnie agencje prasowe podają, że przed Sądem Wojewódzkim w Katowicach zaczął się proces sześciu działaczy Solidarności

Wszyscy oskarżeni są pracownikami huty Katowice technik Andrzej Kisielski, lat 29, elektromonter Leszek Florek, lat 30, magister chemii,

Michał Luty, mechanik samochodowy Milanowicz, lat 34, technik Andrzej Niewiara, lat 35, technik Andrzej Stolarczyk, lat 32

Niektórzy z nich przebywają w areszcie śledczym od grudnia ubiegłego roku

Początkowo oskarżano ich o udział w tajnym związku i rozpowszechnianie fałszywych wiadomości oraz o kolportaż podziemnych biuletynów Zarzuty te umorzono na mocy warunkowej amnestii z

lipca br Obecnie oskarża się ich o kradzież maszyn i urządzeń poligraficznych

Kradzież miała polegać na tym, że przekazali maszyny drukarskie, które były własnością NSZZ Solidarnosc, podziemiu związkowemu Zalicza się to do przestępstw kryminalnych nie objętych amnestią Grozi im za to kara od 5 do 25 lat więzienia Stroną poszkodowaną, w tym przypadku, jest — formalnie — pełnomocnik Zarządu Majątku Byłych Związków Zawodowych Jest to instytucja stworzona przez władze do dysponowania pieniędzmi, sprzętem i tym wszystkim, co bezprawnie odebrano Solidarności po wprowadzeniu stanu wojennego

Wobec działaczy Solidarności z huty Katowice wysunięto takie same zarzuty, jakie postawiono dwu byłym członkom regionalnego komitetu strajkowego NSZZ Solidarnosc regionu Dolny Śląsk,

Piotrowi Bednarzowi i Józefowi Pinirowi Obu oskarża się o kradzież pieniędzy na szkodę tego właśnie Zarządu Majątku Byłych Związków Zawodowych (Przed ogłoszeniem stanu wojennego wyjęł z banku fundusze ze składek związkowych stanowiące własność Solidarności)

Proces sześciu działaczy Solidarności z huty Katowice jest niebezpiecznym precedensem

Władze tworzą sobie w ten sposób pretekst do wysunięcia podobnych oskarżeń wobec tysięcy działaczy i członków Solidarności, którzy mieli cokolwiek wspólnego z majątkiem związku przed 13 grudnia 1981

Jest to też jeszcze jeden dowód, że lipcowa amnestia nie jest pełna i nie oznacza, że władze zrezygnowały z represji wobec działaczy, członków i sympatyków Solidarności

KŁOPOTY Z DRUKARZAMI

Rząd PRL, jak doniósł przed kilku dniami londyński *Financial Times*, ma kłopoty z powołanym przez siebie nowym związkiem zawodowym drukarzy, stworzonym dwa lata temu, po zdelegalizowaniu Solidarności

Związek, pomysłany jako prorządowy, ma około 18 tys członków, pracowników poligrafii, co ma stanowić około 40 proc zatrudnionych w tym przemyśle

Obecnie reżimowy związek drukarzy domaga się od władz państwowych nowej umowy zbiorowej o pracę Drukarze podkreślają, że ich obecna umowa zbiorowa jest przestarzała — liczy 14 lat — i utraciła jakkolwiek wartość Związek zarzuca

władzom, że drukarze muszą obecnie pracować w coraz gorszych warunkach Maszyny i instalacje są zużyte, 80 procent wyposażenia polskiej poligrafii pochodzi z zachodu a obecnie brak do nich części zamiennych, park maszynowy jest przestarzały i w opłakanym stanie

Financial Times pisze, że w ślad za żądaniami drukarzy, rząd PRL musi się liczyć z podobnymi żądaniami hutników i metalowców

Narasta więc konflikt między władzą a niektórymi oficjalnymi związkami zawodowymi Pozorowany ruch zawodowy, mający jedynie prawo opiniowania posunięć władz, też nie musi być zawsze posłuszny władzy, która go powołała

ATAK NA WATYKAN

Atak na Watykan, a pośrednio na Papieża Jana Pawła II, o gwałtowności bez precedensu — tak oceniła zachodniemiecka agencja DPA artykuł Kazimierza Kąkola, zamieszczony w ostatnim numerze warszawskiego tygodnia *Argumenty* Kąkol oskarża Watykan, że przyłączył do antykomunistycznej krucjaty prowadzonej, w opinii autora, przez prezydenta Reagana

Kąkol wytoczył sobie szeroki front ataku Napadł jednocześnie na Watykan, na prezydenta Stanów Zjednoczonych i na „zachodniemieckie koła rewizjonistyczne” Formalnie, tematem artykułu jest ogłoszony ostatnio dokument Watykanu, zawierający ocenę, w wielu miejscach krytyczną, południowoamerykańskiej „teologii wyzwolenia” Kąkol dopa-

truje się złowrogiego znaczenia w fakcie że na czele Kongregacji do Spraw Doktryny Wiary, która ten dokument firmowała, stoi Niemiec, były arcybiskup Monachium, kardynał Józef Ratzinger

Zastanawia, że w tygodniku, w stu procentach posłusznym aparatowi władzy, pisze się o Watykanie tonem takim, jak w komunistycznych gazetach na Litwie i Białorusi

Kąkol przez wiele lat był kierownikiem Urzędu do Spraw Wyznań W dniu wyboru papieża-Polaka, sparafrazował półpublicznie tradycyjną watykańską formułę *habemus Papam* — mamy Papieża — słowami „habemus klapam” — czyli, oto nasza komunistyczna kłapa Obecny atak na Watykan przypada w trzy tygodnie po odłożeniu spotkania Prymasa z gen Jaruzelskim

WAŁĘSA O REFERENDUM

Gdansk, 20 października Lech Wałęsa zaapelował do władz PRL, o przeprowadzenie ogólnonarodowego referendum, aby społeczeństwo mogło się wypowiedzieć, czy pragnie prawa wstępowania do wolnych związków zawodowych

Przewodniczący Solidarności wydał w tej sprawie oświadczenie, które zostało przekazane zachodnim korespondentom Wałęsa wyraził jednocześnie uznanie dla decyzji władz, które zapowiedziały przeprowadzenie konsultacji społecznych na temat planów przystąpienia Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego

Nazwał ten zamiar władz ważnym krokiem naprzód i powiedział, że drogą referendum można rozwiązać wiele problemów Polski „Odbywanie referendum może się okazać początkiem nowej moralności politycznej”

Wałęsa ponownie skrytykował wytoczenie dwu przywódcom związkowym z Wrocławia, procesu z powództwa cywilnego Józefowi Pinirowi i Piotrowi Bednarzowi, o zwrot pobranych przez nich z banku, na krótko przed wprowadzeniem stanu wojennego, 80 milionów zł Pieniądze były własnością Solidarności i zostały wykorzystane w podziemnej działalności związku

Wałęsa oświadczył, że Pinior i Bednarz byli upoważnieni do dysponowania funduszami związkowymi i działali zgodnie z regulaminem Solidarności Wałęsa powiedział, że obaj działacze winni mieć możliwość rozliczenia się z funduszy przed komisją finansową Solidarności

Bednarz, który w maju br zranił się przy pomocy noża, w więzieniu, jest w szpitalu w Warszawie, w bardzo poważnym stanie

O FUNDUSZE DLA WOLNEJ EUROPY

Kongres Polonii Amerykańskiej zalecił przesowi, mecenasowi Alojzemu Mazowskiemu, zwrócić się z jednobrzmiącym listem do prezesa zarządu Międzynarodowej Radiofonii, do sekretarza stanu i do przewodniczącego Rady Bezpieczeństwa Panstwa, z prośbą o wyjaśnienie przyczyn blisko czteroletniej zwłoki w przedstawieniu planów rozbudowy i modernizacji nadajników Radia Wolna Europa i Radia Swoboda, oraz o złożenie wniosku o przyznanie funduszy na ich sfinansowanie

WRÓCI Z KWITKIEM?

W ubiegłym tygodniu przebywał w Polsce prezes Międzynarodowego PEN-Clubu Berg

Klub jest największą światową organizacją ludzi pióra

Goscia przyjął gen Jaruzelski W obecności sekretarza KC Waldemara Swirgonia, ministra kultury i sztuki omawiali oni, według radia Warszawa, problemy międzynarodowej wymiany kulturalnej

Prasa PRL przemilczała fakt, że Berg spotkał się także z Juliuszem Żuławskim, prezesem zarządu polskiego PEN-Clubu Zarząd ten został wybrany w grudniu 1980 i jest nadal uznawany przez Międzynarodowy PEN-Club Nie wyjaśniono też, po co właściwie Berg przyjechał do Warszawy

Polski PEN-Club, założony w 1925, z inicjatywy Stefana Żeromskiego, jest organizacją zrzeszającą wielu najwybitniejszych pisarzy polskich Razem z innymi zrzeszeniami i organizacjami został zawiązany z chwilą ogłoszenia stanu wojennego Spotkało się to z protestami PEN-Clubu w innych krajach

19 sierpnia 1983 władze rozwiązały prawnie wybrany zarząd polskiego PEN-Clubu, chociaż statut organizacji takiego kroku nie przewiduje Powołano też ciało, nazwane zarządem tymczasowym, w skład którego nie wchodzi ani jeden pisarz Spotkało się to ze stanowczym potępieniem ze strony zarządu Międzynarodowego PEN-Clubu Pseudodelegacja, przysłana przez władze PRL na światowy kongres PEN-Clubów w Oslo, w maju tego roku, nie została wpuszczona na salę

W tych właśnie sprawach przyjechał do Polski prezes Berg

105 MILIONÓW DOLARÓW...

Warszawa, 19 października Przybył do Polski członek Kongresu USA Jim Moody Na lotnisku Okięcie powiedział dziennikarzom, że nie przyjechał z misją polityczną i że jego podróż ma związek wyłącznie z prywatną organizacją pomocy CARE

Następnego dnia, gość miał wziąć udział w uroczystości w ministerstwie zdrowia na cześć organizacji CARE, która od lipca 1981 udzielała Polsce pomocy w wysokości 105 milionów dolarów

Przedstawiciele CARE w Warszawie powiedzieli, że w sumie tej udział rządu amerykańskiego wynosi 96 milionów dolarów Moody wyraził nadzieję, że będzie mógł rozmawiać z przedstawicielami MSZ Miał odbyć rozmowy z przedstawicielami Episkopatu Polski, przy którego pomocy żywność amerykańska przepływa do Polski przez prywatne organizacje charytatywne Moody powiedział też, że chciałby się dowiedzieć o skutkach amerykańskich sankcji gospodarczych nałożonych na władze w Warszawie po ogłoszeniu stanu wojennego

Moody jest posłem demokratycznym ze stanu Wisconsin, z którego pochodził zmarły niedawno poseł Klemens Zabłocki

MILICJA I ESBECCJA PO 40 LATACH

Wiele hamobnych akcji Urzędu Bezpieczeństwa a następnie Służby Bezpieczeństwa, z okresu 40 lat działalności ubecji i esbecji, pokrywanych jest głębokim milczeniem Musiano wprawdzie zrehabilitować nie jedną ofiarę bezprawia, ale władza komunistyczna stara się żeby społeczeństwo nie mogło pociągać do odpowiedzialności pracowników instytucji, która tych zbrodni dokonywała

ZBRODNIARZE NA STANOWISKACH

Nic dziwnego, że na wysokich stanowiskach w aparacie bezpieczeństwa, znajdują się dotąd ludzie, winni zbrodniczego łamania praworządności w okresie stalinowskim Z młodych funkcjonariuszy MO i SB, mało który ma jakieś takie pojęcie o tym, czym zajmował się w latach pięćdziesiątych tak zwany Wydział VI każdego Wojewódzkiego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego A przecież jego zadaniem była nie tylko inwigilacja obywateli, z funkcjonariuszami MO włącznie, ale także preparowanie procesów pod fałszywymi oskarżeniami Ofiar tych urzędów nie da się policzyć Wiadomo że byli ich tysiące

Nie jeden emerytowany milicjant z tamtego okresu dużo mógłby na ten temat powiedzieć, gdyby mu starczyło odwagi
Sięgnijmy tu jednak po dokument nie tak stary, wykonany prostą techniką, na zwykłym papierze maszynowym, ale nadal dający wiele do myślenia Czytamy w nim

TEŻ MIELI SOLIDARNOŚĆ

My, synowie robotników, chłopów i inteligencji pracującej, pełniący odpowiedzialną służbę w organach MO, zgromadzeni na spotkaniu delegatów miast Szczecina i Polic, w dniu 25 maja 1981 roku, uchwalamy co następuje

Po pierwsze Należy przygotować zmiany struktury organizacyjnej organów MO poprzez połączenie wydziałów, ograniczenie etatów administracyjnych i kierowniczych, zlikwidowanie ogniw pośrednich, MO, takich jak komendy miejskie, na rzecz dwustopniowego podporządkowania

Po drugie, należy wniesć pod obrady Sejm PRL projekt uchwały o organizacji i zakresie działania MO, oraz poddanie tego projektu pod dyskusję ogólnospołeczną W chwili obecnej, szereg działań MO jest kwestionowanych przez społeczeństwo

STRAJKI MILICYJNE

W innych punktach, autorzy żądali m in wprowadzenia instytucji sądów koleżeńskich, zmiany polityki kadrowej, jawności i sprawliwego przyznawania odznaczeń, awansów, czasów i mieszkań Domagali się także prawa do wyjazdów za granicę i zagwarantowania pełnego bezpieczeństwa spotkan organizowanych w celach zawodowych

Na zebraniu tym ujawniono także przyczyny strajków, jakie objęły wtedy milicję w niektórych komisariatach w Gdańsku, Szczecinie, w Katowicach, Szopien-

icach, w Szczawnicy, Krościenku i Darłowie Solidaryzowano się również z funkcjonariuszami batalionu Pogotowia MO w Warszawie, który został karnie rozwiązany

REPRESJE

Zamiast reorganizacji i demokratyzacji resortu MSW, zastosowano represje wobec liczącego już wówczas ponad 40 tysięcy członków, Niezależnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy MO Wydano kategoriyczny zakaz podejmowania takiej działalności związkowej, a wielu inicjatorów i organizatorów tej akcji zwolniono karnie z pracy Miało to miejsce w połowie roku 81, głównie w lipcu

Większość milicjantów, należących wtedy do niezależnego związku, uległa zastraszaniu Tylko niewielu okazało się gotowych do zdecydowanej walki o swoje prawa, a kategoriyczny opór kilkudziesięciu czołowych działaczy został brutalnie złamany

ELEMENT SŁABY I ŁĘKLIWY

Przekonano się w ten sposób, że element ludzki, rekrutowany do MO jest moralnie słaby i lękliwy Niewielu funkcjonariuszy MO potrafi zająć postawę obywatelską Są to raczej ludzie urodzeni na podwładnych

Doroczne święto milicji i esbecji, pomyślane jest jako święto formacji, powołanych przez system do trzymania społeczeństwa w ryzach ustroju Społeczeństwo wie, że aparat przymusu MSW działa wbrew jego interesom

Jednakże rzeczone poinformowanie opinii o składzie, charakterze i praktykach tego resortu jest ciągle niewystarczające Kto na przykład zna mechanikę zniewalania rodzin funkcjonariuszy MO i SB? Jaka część społeczeństwa wie o tym, jak wyglądają metody szkolenia formacji ZOMO? Szkolenia przeciwko społeczeństwu

SNOP ŚWIATŁA

I jeszcze szereg ludzi wie o zgrzyotach, ogarniających tych milicjantów, którzy znaleźli się w tej służbie, nie zdając sobie sprawy z tego, co robią Inteligentniejsi funkcjonariusze MO też się z tym niewątpliwie zgodzą, że każdy snop światła, rzucony na formację MSW, a zwłaszcza na esbecję, musi owocować pewnym uodpornieniem obywateli na te praktyki, przy pomocy których system rządów PZPR krępuje wolę Dzień, w którym poważniejsza część funkcjonariuszy tych służb otrząśnie się z krępującego ich zniewolenia, będzie oznaczał zbliżenie się końca rządów i systemu totalitarnego Cel ten przyswiewcał również organizatorom Niezależnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej, którym marzyło się przecież zrzucenie z tej służby ciężącego na niej społecznego odium Za pierwszym razem zawiedli się w swoich zamiarach, zostali rozgromieni Ale ziarno przez nich rzucone może kiedyś zakiełkować i wyrosnąć w bardziej sprzyjających okolicznościach, gdy znacniejsza część porządkowych służb MO zapragnie innego, godniejszego życia

JĘŚLI PRL WRÓCI DO FUNDUSZU WALUTOWEGO

Powrót Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego, organizacji którą Warszawa opuściła na rozkaz Kremla, ma różne aspekty gospodarcze i polityczne Nawiązuje do nich podziemny *Tygodnik Mazowsze*, w numerze 98 i 99, z września Autor stwierdza, że władze w Warszawie dlatego przywiązują wielkie znaczenie do przystąpienia Polski do MFW, bo okazało się, że nie można liczyć na pomoc ZSRR „Związek Radziecki ma sam zbyt wiele kłopotów”

Po wyjaśnieniu zasad, na jakich Fundusz udzielać będzie pożyczek krajom członkowskim, pismo przechodzi do politycznych aspektów udziału w funduszu Międzynarodowy Fundusz Walutowy jest zniechęcony przez wszystkie związki zawodowe na świecie „Solidarność przed grudniem zalecała w swym programie bardzo uważne zbadanie kwestii przystąpienia Polski do Funduszu”

Autor zastanawia się, jakie warunki polityczne i gospodarcze powinien sformułować Zachód, podczas rozmów o przyjęciu PRL do Międzynarodowego Funduszu Walutowego Należałoby się domagać wprowadzenia pluralizmu programowego w gospodarce Chodzi przede wszystkim o prawo publicznej krytyki reformy

Lecz warunki, od których uzależnia się pomoc, nie muszą być zgodne z logiką wprowadzenia reformy gospodarczej w Polsce Sprowadzają się do narzucenia oszczędności, poprzez zahamowanie wzrostu płac, ograniczenia wydatków socjalnych i konsumpcji Dla wykazania, jak zalecenia Funduszu mogą odbiegać od logiki reformy, wprowadzanej w Polsce, autor przypomina, że na przykład w Jugosławii Fundusz zalecił centralizowanie handlu zagranicznego Jest to zalecenie niezgodne z kierunkiem reformy w Polsce

Inny przykład, to inwestycje W polskich warunkach lat 80 ych, inwestycje własne przedsiębiorstw są bardziej racjonalne i zgodne z potrzebami społeczeństwa, niż inwestycje centralne Wolno się jednak obawiać, że do wyobrazni specjalistów z Międzynarodowego Funduszu Walutowego, bardziej jednak będzie przemawiać pomysł ograniczenia inwestycji, co wymaga zwiększenia ingerencji centrum politycznego

Partnerem do dyskusji z Funduszem będzie przede wszystkim rząd PRL, który też chętnie przyklasnie koncepcjom dalszej centralizacji

Jedno rozwiązanie które będzie zgodne zarówno z logiką reformy, jak zwyczajowymi żądaniem Funduszu, to ogranicze-

nie kontroli cen Tyle że w polskich warunkach, gdzie gospodarka jest zmonopolizowana, spowodowałoby to coraz większą drożyznę i obciążyło społeczeństwo nadmiernymi ciężarami A winę za obniżenie poziomu życia ludności, rząd będzie mógł przerzucić na Międzynarodowy Fundusz Walutowy

Mimo tych zastrzeżeń, autor uważa, że powrót Polski do Funduszu i Banku świata, będzie oznaczać dalsze wiązanie kraju z Zachodem, co w każdym razie jest lepsze niż pozostawienie Polski całkowicie w obozie sowieckim

Autor proponuje następujący program należy już teraz domagać się od funduszu, aby opierał się nie na opinii specjalistów, którzy zdobyli doświadczenie, wyciągając z kłopotów kraje kapitalistyczne, lecz na tych, którzy dobrze znają mechanizmy funkcjonowania gospodarek wschodnioeuropejskich Międzynarodowy Fundusz Walutowy powinien się nastawiać nie na szybkie oszczędności, lecz na bardziej dalekowzroczną pomoc w dokonywaniu zasadniczych przekształceń polskiej gospodarki

Powinno bezpośrednio obserwować nie tylko poczynania rządu PRL, ale i ostatecznych odbiorców kredytu — to jest przedsiębiorstwa państwowe To oczywiście, że ten kolejny zastrzyk dolarowy daje szansę postawienia PRL na nogi Ale bez głębokiej reformy systemowej, organizującej całe społeczeństwo do wydajnej pracy, dolary zostaną zmarnowane tak samo, jak poprzednio

Za najskromniejszy postulat, autor uznaje w konkluzji, że Fundusz koniecznie powinien się zapoznać z koncepcjami reformy, wysuwanymi przez ruch niezależny, przez Solidarność Ten postulat Solidarność powinna zgłosić w sprawie przystąpienia Polski do MFW

Zdaniem komentatora RWE, niebezpieczeństwa przystąpienia Polski do Międzynarodowego Funduszu Walutowego polegają na tym, że władze będą mogły po swojemu interpretować zalecenia Funduszu, wykorzystując je zgodnie ze swym interesem, a niezgodnie z interesem społeczeństwa Po drugie, samo przystąpienie Polski do Funduszu nie musiałoby działać na korzyść reformy gospodarczej Aby tak się stało, konieczne byłoby wypracowanie przez Fundusz szczególnego podejścia do polskich problemów i zastosowanie oryginalnych rozwiązań, biorących pod uwagę polskie realia

POLIMEX
PACZKI DO POLSKI

PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5 - 8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA DO 21 DNI

POLIMEX OFERUJE RÓWNIEŻ:

- ★ przesyłkę pieniędzy z dostawą do rąk odbiorców w Polsce
  - ★ wysyłkę lekarstw
  - ★ owoce cytrusowe
  - ★ wysyłkę lodówek, zamrażalek, pralek i innych art. technicznych
  - ★ szeroki wybór paczek żywnościowych:
- kazda paczka jest ubezpieczona,**
wszystkie paczki dostarczane są do domu adresata

P O L I M E X

2053 DUNDAS ST W TORONTO, ONT M6R 1W8 TEL 537-7914

KORZYSTAJCIE PANSTWO Z USŁUG NAJSTARSZEJ WYSPECJALIZOWANEJ
FIRMY WYSYŁKOWEJ W TORONTO

Lokalni przedstawiciele w całej Kanadzie

UWAGA BRITISH COLUMBIA!

A & AEXPORT-IMPORT
3992 Fraser St
VANCOUVER, B C
TEL 872-1747, 462-9106

Nowo otwarty sklep
WARSZAWIANKA
4596 B Fraser St & 29
VANCOUVER, B C

POLKAN ASSISTANCE AGENCY
4540 Fraser St
VANCOUVER, B C
TEL 874-5454, 874-9641

WIZYTA PAPANDEU I OBURZENI STUDENCI

Warszawa, 22 października Przyjechał do PRL premier Grecji Andreas Papandeu. Jest on jedynym szefem rządu, spośród kilku zachodnich osobistości, które niedawno złożyły bądź w najbliższym czasie mają złożyć wizyty w Warszawie.

Spodziewany jest przyjazd ministrów spraw zagranicznych Niemiec Zachodnich i Włoch, oraz wysoko postawionego urzędnika w brytyjskim MSZ. Władze PRL spodziewają się po tych wizytach korzyści politycznych i finansowych. Dotychczas, zachodni politycy na ogół bojkotowali ekipę Jaruzelskiego, wyrażając protest przeciw zdławieniu wolności w Polsce. Jasne jest, że władze PRL liczą, iż obecne wizyty uprawomocnią ich rządy w oczach polskiej i międzynarodowej opinii publicznej.

Rachuby te mogą się okazać przedwczesne. Belgijski dziennik *Le Soir* napisał: „Zachodnie rządy, wysyłając swych przedstawicieli do Polski, kierują się raczej własnymi interesami politycznymi niż chęcią podbudowania autorytetu gen. Jaruzelskiego”. Zdaniem *Le Soir*, o moralnej rehabilitacji władz PRL w oczach opinii europejskiej nie może być mowy, dopóki nie uda się im poprawić stosunków z Francją, a warunkiem uzyskania dalszej pomocy gospodarczej jest poprawa stosunków z USA.

Papandeu jest pierwszym szefem

rządu kraju członkowskiego NATO, odwiedzającym Polskę od czasu wprowadzenia stanu wojennego. Rząd Grecji zajmuje najbardziej polubowne stanowisko wobec ZSRR i jego satelitów, w przymierzu atlantyckim. Nie przyłączył się do zdecydowanego protestu państw zachodnich przeciw wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego i sprzeciwia się sankcjom gospodarczym wobec PRL. Grecja nie zgodziła się potępić Moskwy za zestrzelenie południowokoreańskiego samolotu pasażerskiego Papandeu nie ukrywa, że jego zdaniem Turcja jest dla Grecji większym zagrożeniem niż ZSRR.

Władzom PRL zależy na tym, by jego wizycie nadał charakter jak najbardziej uroczysty. Postanowiono m.in., że premier Grecji otrzyma doktorat *honoris causa*. Zaznaczono, by nadał go Uniwersytet Jagielloński. Wywołało to oburzenie wśród wykładowców i studentów UJ. Kandydaturę musi przedstawić rada wydziału, senat uczelni je zatwierdza lub odrzuca. Rada wydziału prawa odmówiła wystąpienia o zaszczyt dla Papandeu.

Rektor zwrócił się do Instytutu Ekonomicznego z prośbą o wysunięcie kandydatury Papandeu. Instytut nie ma rangi wydziału i nie posiada ani jednego profesora, a tylko dwu docentów. W Krakowie mowi się, że władza, wymuszając nadawanie doktoratów *honoris causa*, stara się rozmiękczyć uniwersytet.

NIE BĘDZIE BANICJI

O wizycie austriackiego ministra spraw zagranicznych w Warszawie prasa PRL informowała w sposób selektywny. Wiadomości korzystne dla reżimu podawano w całości i bez skrótów, niewygodne pominięto milczeniem.

Niektóre wypowiedzi Graza w czasie trzydniowego pobytu można było uznać za kontrowersyjne, zwłaszcza gdy stwierdzał, że PRL znajduje się na drodze do stabilizacji i reformy. Podkreślił także konieczność kontynuowania współpracy gospodarczej i nawiązania do tradycji dialogu, obowiązującej zwłaszcza małe i średnie kraje.

Reżimowe przekazy podały te wszystkie wypowiedzi w całości, bez skrótów. Nie poinformowano już jednak, że minister spraw zagranicznych Austrii wspominał o tym, że rozmawiał z władzami PRL na temat banicji i że uzyskał od nich przyrzeczenie, że projekt ustawy o banicji nie jest i nie będzie w przyszłości rozpatrywany.

Minister Graz dodał, że wprowadzenie takiej ustawy obciążałoby w poważny sposób konto władz PRL za granicą.

Przemilczano też, że Graz złożył wizytę kurtuazyjną prymasowi Polski kardynałowi Glempowi.

WALKA BYŁA OPLACALNA

Profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Władysław Bartoszewski, wygłosił 16 października w Wiedniu, wykład na temat Polski, na spotkaniu z dziennikarzami katolickimi.

Prof. Bartoszewski stwierdził, że Polacy walczą o europejską jedność i przynależność. Od czasów Pierwszej Wojny Światowej Polska uzyskała niezmiernie dużo. To, co było przed 1918 rokiem nie do pomyslenia, stało się dzisiaj realne. Egzystencja Polski, jej istnienie, w które nikt na świecie dzisiaj nie wątpi, jest faktem.

Dla Polski, walka okazała się opłacalna.

W związku z tym, profesor z naciskiem zwrócił uwagę, że Polakom idzie o duchową i kulturalną jedność z Europą. Istnieje głęboko zakorzeniona wiara, iż wszystkie ustroje totalitarne rozpadać się będą.

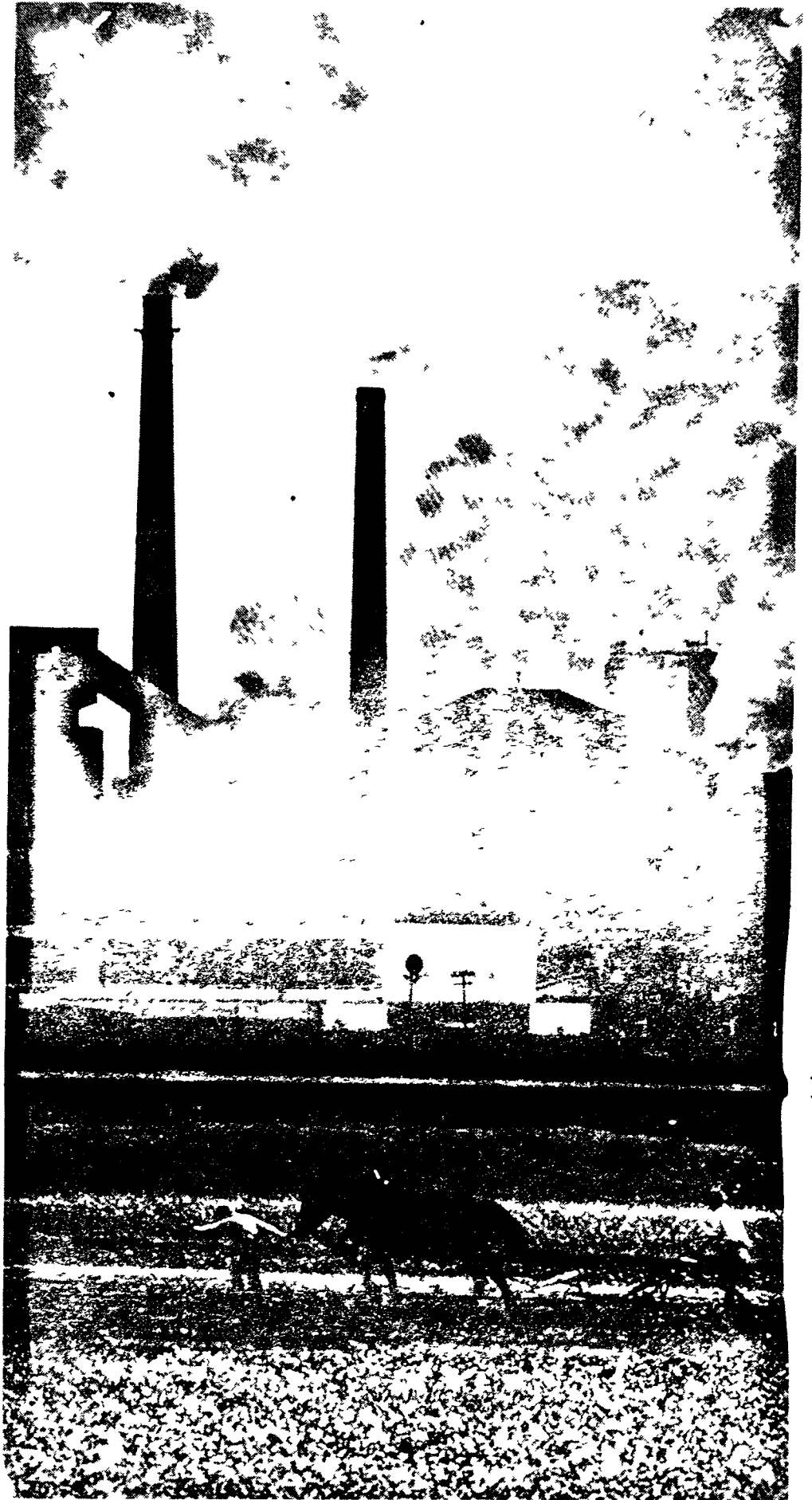
SOLIDARNOŚĆ NAUCZYCIELI

Z Wrocławia nadeszła ulotka Solidarności nauczycielskiej, apelująca o wzięcie udziału w uroczystej mszy św. 14 października, w kościele przy alei Pracy, dla uczczenia święta nauczyciela. Ulotka zawiera też modlitwę, odmawianą wspólnie przez nauczycieli i uczniów tajnego nauczania w czasie okupacji.

Boże ojców naszych, błogosław Ojczyznę naszą. Prosimy Cię, za wstawiennictwem

Matki Bożej Częstochowskiej, naszej szczególnej Patronki. Daj nam łaskę współdziałania w budowaniu Polski chrześcijańskiej. Błogosław, Boże, wszystkim nauczycielom. Tym zaś, którzy polegali lub zmarli, w służbie dla Ciebie i Polski, daj światłość wieki.

Ulotka zawiera także pieśń konfederatów barskich.

RABUNKOWA GOSPODARKA

Zanedbywanie badań naukowych i oszczędzanie na postępie technicznym, a co za tym idzie, zacofanie technologiczne, nie tylko ogranicza wzrost ekonomiczny, czyni gospodarkę marnotrawną, podważa efektywność produkcji, uniemożliwia pełne wykorzystanie szans rozwoju kraju, lecz może także przyczynić się do zacofania Polski.

W powojennym okresie odkryto w Polsce m.in. bogate złoża węgla kamiennego, węgla brunatnego, siarki, rud miedzi, rud cynku i ołowiu, soli kamiennych, surowców skalnych, a także rudy żelaza i tak zwane uszlachetnicze stali. Czy jest prawdą, co natrętnie podkreślano jeszcze dziesięć lat temu, z okazji obchodów 30-lecia PRL, że postawiło to Polskę w gronie państw zasobnych w surowce mineralne? Dziś władze dyskretnie to przemilczają. Bo skoro zasobni — to czemu tacy jesteśmy biedni?

W Polsce powstał wielki przemysł wydobywczy. Nie zadbano jednak o stworzenie uzupełniającego przemysłu przetwórczego. Raport Polskiej Akademii Nauk stwierdza, że udokumentowane na koniec 1980 roku zasoby surowców mineralnych w Polsce 188 miliardów 791 milionów ton. Udział zasobów surowcowych Polski jest większy, niż wynikałoby to z jej powierzchni, w porównaniu z innymi kraja-

mi świata. Na Polskę przypada osiem razy więcej surowców niż przeciętnie na obszar o takiej powierzchni na kuli ziemskiej, a na głowę przeciętnego Polaka przypada dwa razy więcej surowców niż na statystycznego mieszkańca naszego globu.

W latach 1950-80 współczynniki wydobywania niektórych surowców wzrosły wielokrotnie, zwłaszcza miedzi, siarki i gazu ziemnego. Wydobycie węgla wzrosło w tym okresie dwu i półkrotnie. Ogółem, w 80 roku wydobyto przeszło 60 milionów ton różnych surowców.

Nie towarzyszył temu, w wielu dziedzinach, należyty rozwój inwestycji, służących przetwarzaniu tych surowców. Dalsze kontynuowanie dotychczasowej polityki surowcowej, doprowadziłoby do stosunkowo szybkiego wyczerpania się udokumentowanych zasobów. Węgla kamiennego starczyłoby na lat 70, rud miedzi — na lat 55, rud cynku i ołowiu — na 75-85 lat, siarki — na 25-30 lat.

Uczni biją na alarm. Należałoby ograniczyć eksport surowców w stanie surowym, zając się przetwarzaniem i eksportem uzyskanych wyrobów. Obecna krótkowzroczna, rabunkowa gospodarka naturalnym bogactwem Polski jest zagrożeniem dla przyszłości kraju.

PODZIEMIE W NOWEJ HUCIE

Tygodnik Mazowsze zamieścił we wrześniu relację o Solidarności w Nowej Hucie

Wszyscy mówią, że Huta jest mocna. W kombinacie, w ruchu czterobrygadowym, pracuje ponad 30 tysięcy ludzi plus 10 do 15 tysięcy pracowników różnych firm, które wianuszkami otaczają hutę i wykonują różne prace na jej terenie

Huta jest mocna liczbą ludzi. Wśród tysięcy zatrudnionych, zawsze znajdzie się trochę takich, którzy chcą działać. Zresztą, na różnych wydziałach jest różnie. Na zgniataczu w stalowni, w walcowni, w blokach karoseryjnych, gdzie pracują robotnicy z kwalifikacjami, sporo techników, Solidarność jest silna. Gorzej jest na przykład w koksowni i na wielkich piecach, gdzie pracuje więcej chłoporobotników

Prawie trzy czwarte zatrudnionych w kombinacie mieszka w Nowej Hucie, ma tu rodziny, znajomych, sąsiadów. Bibuła, ulotki, plakaty, kolportowane na terenie zakładu, automatycznie przenoszone są na teren dzielnicy i pojawiają się na klatkach, w windach, w środkach komunikacji. Tą drogą Solidarność dociera do ogółu mieszkańców, którzy wspierają ją w każdym wystąpieniu na zewnątrz

O Nowej Hucie mówi się, że jest zawsze gotowa wyjść na ulicę. Pierwsza manifestacja odbyła się 3 maja 1982 roku, w Krakowie. Doszliśmy wtedy do wniosku, że to nie ma sensu. W wąskich uliczkach Starego Miasta nie ma gdzie uciekać przed ZOMO, a stężenie gazów jest nie do zniesienia. 13 maja kilka tysięcy ludzi, wychodzących z mszy za ojczyznę w białym kościele, zostało zaatakowanych przez zomowców. Wywiązały się walki uliczne

Od tego czasu, każdego trzynastego, postanowiliśmy organizować marsze. Proponujemy organizować marsze pro- warunki. Ze zmiany wychodzi na raz kilka tysięcy ludzi. Tymczasem kończy się msza w kościele na osiedlu Szklanych Domów. Kiedy ludzie dowiadują się, że huta ruszyła, wychodzą im naprzeciw. Zomowcy wpadają między jednych a drugich, jakby w zasadzkę

Od maja do grudnia 82 roku, miesiąc w miesiąc, odbywał się marsz protestacyjny od kombinatu do Placu Centralnego lub do Arki. W największej manifestacji 31 sierpnia 82 roku, brało udział 40 do 50 tysięcy ludzi, a starcia uliczne trwały do rana. Jeszcze bardziej zaciekle walki miały miejsce 14 października 82 roku, w dzień po zabójstwie Bogdana Włosika

Poprzedniego dnia nasi zdobyli Plac Centralny. Zbudowali barykady, palili ogniska. Włożyli hełmy, biało-czerwone opaski. Rozeszli się późnym wieczorem i dopiero wtedy zomowcy weszli na plac

Tak samo było na Kocmyrzowskiej. ZOMO zdobyło rondo, kiedy ludzie już poszli do domów

Zaniechalismy organizowania manifestacji, nie chcemy, żeby to była jedyna forma nacisku. Ludzie też już byli zmęczeni. Na manifestacje szli najbardziej bojowi. Szkoda było, żeby mieli siedzieć. W dodatku, wykupywanie z kolegiów kosztowało milionowe kwoty

Uważamy jednak, że są trzy daty, które trzeba obchodzić: 1 maja, 31 sierpnia i 10 listopada. Wychodzenie na ulicę jest konieczne, dopóki nie wypracujemy innej formy manifestowania obecności związku. Zmusza nas też do tego propaganda, która bębni, że całe podziemie to Bujak i paru doradców, a ludzie mają dość i nie chcą więcej działać. Te trzy daty mają pokazać, że to nieprawda

Manifestacje teraz nie mają takiego zasięgu, jak w 1982 roku, ale kilka tysięcy osób zawsze przychodzi. Gdyby było wiadomo konkretne efekty, uczestników byłoby więcej. Wezwanie do manifestacji w dniu wyborów ogłoszono tylko dwa pisma, nie było go w Radio Solidarność, mimo to pochod liczył parę tysięcy

Cały czas wydziały naciskają na Tajną Komisję Robotniczą Hutników, żeby organizować marsze. Ale Tajna Komisja Robotnicza Hutników uważa, że trzeba przedstawiać myślenie ludzi na długotrwały o- por

Oczywiście w hucie, tak jak wszędzie, najczęściej jest biernych. Nastroje ożywiają się w szczególnych momentach, takich jak wizyta Papieża czy wybory. Przed wyborami ludzie znowu zaczęli żyć związkiem, przynosił informacje z nasłuchu, więcej czytali, dopytywali się co mają robić

Aktywność wzrosła na skalę dotychczas nie spotykaną. Kolportaż dziesiątków tysięcy ulotek, zwiększone nakłady prasy związkowej, wreszcie wojna plakatu na terenie kombinatu i dzielnicy. Obie strony zdzierały plakaty i ulotki, naklejały swoje. W dniu wyborów, poddano całodzienną obserwację ponad 70 z 94 lokali wyborczych w Nowej Hucie, niektóre przez dwie a nawet trzy niezależne grupy

Solidarność działa też w hucie na co dzień, zajmując się, tak jak w innych zakładach, pracą informacyjno-propagandową i sprawami samopomocy. Kieruje tym, działając nieprzerwanie od grudnia 1981, Tajna Komisja Robotnicza Hutników

Są też tajne komisje wydziałowe i zakładowe

Nowa Huta, jako autonomiczna dzielnica Krakowa, ma swój Międzyzakładowy Komitet Strajkowy, do którego wchodzi Tajna Komisja Robotnicza Hutników wraz z tajnymi komitetami zakładowymi innych zakładów

Obieg informacji to oczywiście głównie bibuła. Huta im Lenina ma dwa pisma: *Hutnik* i *Solidarność Zwycięży - Biuletyn Informacyjny Tajnej Komisji Robotniczej Hutników*. Próby wydawania gazetek wydziałowych nie powiodły się. Na terenie kombinatu kolportowane są również inne pisma: krakowskie *Montinowiec*, pismo zakładów *Montin* i organ MKS — *Kronika Małopolska Aktualności, Zomorzędność*, rzadziej pojawia się *Tygodnik Mazowsze*

Działają porozumienia prasowe Solidarność Zwycięży, organizujące pomoc w zakresie poligrafii, wymianę informacji i stały kontakt nowohuckich gazet z kilkoma pismami z innych regionów

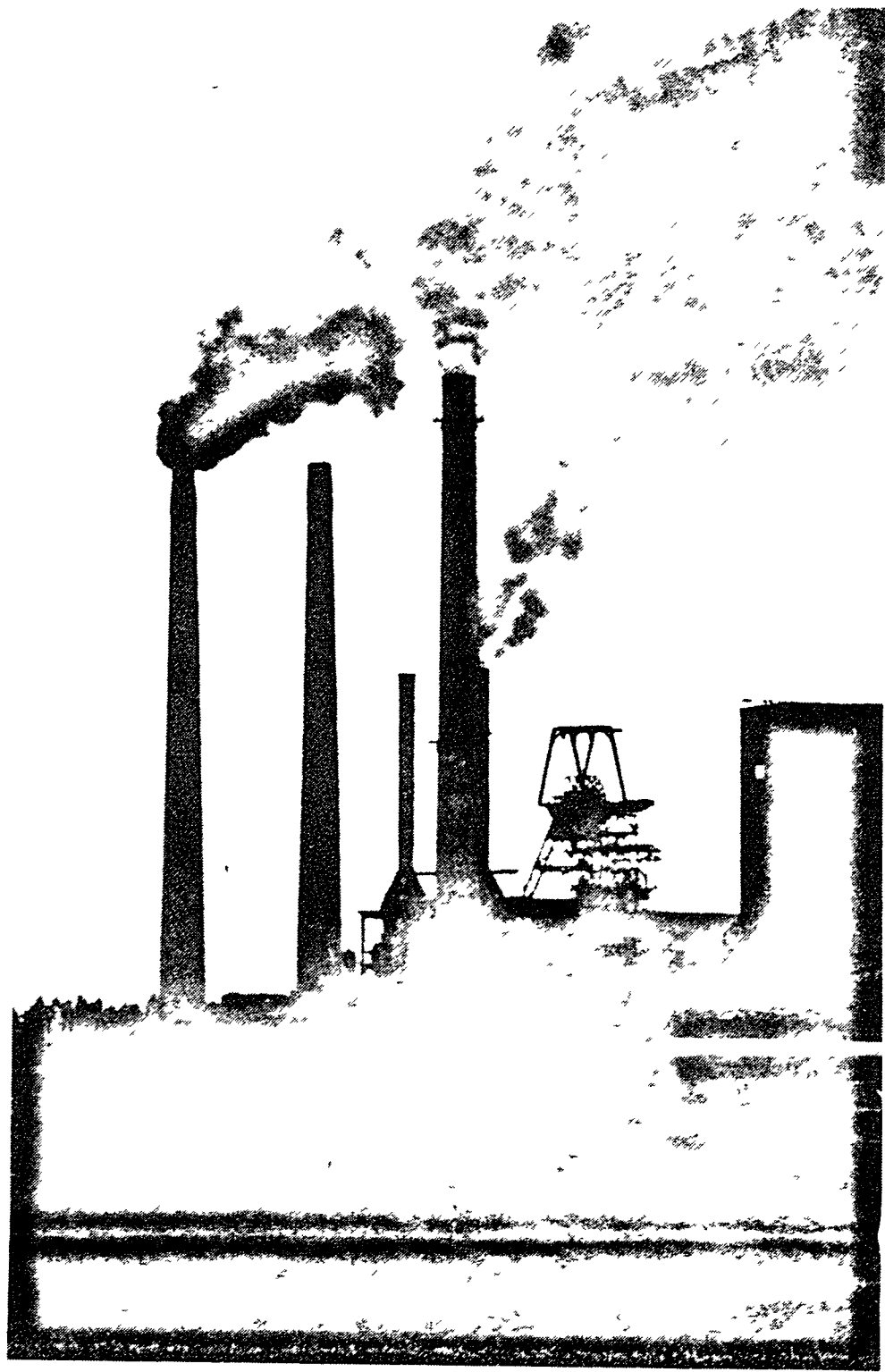
Do huty wchodzi w sumie około siedmiu tysięcy egzemplarzy, z czego mniej więcej połowa *Hutnika*. Bywają spore zakłócenia w kolportażu. W systemie lancuszkowym wystarczy, żeby zaważyła jedna osoba

Bibuła czyta się najczęściej po kryjomu, albo poza zakładem, gdyż częste są wypadki wzywania przez SB po donosach na czytelników. Jawnie czyta się w grupach, w brygadach, w których wszyscy dobrze się znają i mają do siebie zaufanie. Duzo zależy od brygadzysty czy mistrza. Natomiast w rozmowach powszechnie słyszy się komentarze na tematy poruszane w podziemnej prasie czy wręcz argumenty, zaczerpnięte wprost z zamieszczanych w niej artykułów. Wiadomości od informatorów na wydziałach, pozwalają śledzić na bieżąco posunięcia dyrekcji, wychwytywać nadużycia i machlojki. W tej sytuacji, kierownictwo poszczególnych wydziałów musi się liczyć z oporem załogi, inspirowanym przez Solidarność

Oto kilka przykładów wygranej walki o kryzys na wydziałach, strajk ekonomiczny na zgniataczu, cofnięcie decyzji, przyznającej luksusowy towar sekretarzowi POP, uzyskanie wypłaty za urlop, zwrot za trzy lata, na wydziale koksowniczym. Praca pozwala ludziom się bronić. Ułatwia też przedstawienie na zebraniach stanowiska związku. Czasami atmosfera wokół konfliktowych spraw jest taka, jak za najlepszych czasów Solidarności

Bibliotek wydziałowych ani zakładowych, prowadzonych przez tymczasowe komisje zakładowe, nie ma. Jednak książki docierają do huty wieloma kanałami, nie tylko z wydawnictw krakowskich, ale też z *Nowej Kregu, Spotkan*, i rozchodzą się w grupach koleżeńskich

Wydatki na cele socjalno-bytowe i samopomoc finansowane są ze społecznego

funduszu pomocy pracowniczej. Przystępujący do funduszu podpisują deklaracje, podają dane o rodzinie, żeby było wiadomo jakiego typu pomoc powinni otrzymać. Dostają legitymacje, do której co miesiąc wkleja się znaczek, potwierdzający wpłatę 150 zł składki. Kiedy połymano fundusz, na przełomie 82 i 83, chodziło o to, żeby podnieść poprzeczkę, żeby ludzie wyraźnie zadeklarowali swoją przynależność

Do funduszu należy 4 do 5,5 tys. osób. Byłoby więcej, gdyby nie to, że bali się tych wszystkich formalności. Dlatego z czasem wprowadzono również członkostwo grupowe i anonimowe. Nie sprawdzilo się też założenie, że społeczny fundusz pomocy pracowniczej ma być całkiem oddzielną strukturą, nie utożsamianą z Solidarnością. Wszyscy zaczęli mówić, że nie będą płacić, jeżeli nie dostaną gazetki. Opublikowany w nowo związkowym *Głosie Nowej Huty* atak na fundusz i groźby, że można za to iść do więzienia, nie tylko ludzi nie przstraszyły, ale okazały się niespodziewaną reklamą

Połowa składek zostaje na wydziałach na świadczenia statutowe i zapomogi losowe, a resztę funduszu przeznacza się m.in. na pomoc uwięzionym i ich rodzinom oraz tym, którzy utracili zarobki z powodu niezależnej działalności

Poza składkami, wpływają do funduszu dochody z tak zwanych fajansów, znaczków, kopert, proporczyków

Społeczny fundusz pomocy pracowniczej ma kontakty z rolnikami. Hutnicy jeżdżą na wies, biorą udział w maszach, pomagają w gospodarstwach. Chłopi z kolei dostarczają ziemniaki, marchew, cebulę, jabłka, po bardzo niskich cenach. Ostatnio można było kupić ziemniaki po 200 zł za worek i jajka po złotowce, żeby pokryć koszty transportu. Jeśli produktów jest mało, w pierwszej kolejności zaopatrują się ci, którzy według danych funduszu są w najgorszej sytuacji materialnej

Wiele rzeczy ważnych dla Nowej Huty kombinatu i dzielnicy, dzieje się w kościo-

łach i duszpasterstwach hutniczych. Organizowane są między innymi kolonie i obozy wędrownie dla dzieci pracowników huty. W TYM ROKU POJECHAŁO 400 DZIECI. Funkcjonuje kilka niezależnych aptek

W osiedlu Szklanych Domów działa Katolicki Uniwersytet Robotniczy. Ukończyło go 30 absolwentów

W Mistrzejowicach, co czwartek, po mszy za ojczyznę, odbywają się tłumnie uczestniczone spotkania z ciekawymi ludźmi

W osiedlu Kalinowym, grupa hutników uczestniczy w budowie kościoła

I pomysły, że Nową Hutę zbudowano dla równowagi. Władza chciała mieć tu silny ośrodek socjalistyczny, robotniczy, żeby zrównoważyć wpływy inteligentkiego, opozycyjnego Krakowa, jedynego miasta w którym, w 1947 roku, komuniści przegrali wybory i nie udało się tego zafałszować. Do Nowej Huty ściągęła zbieranina z całej Polski. Jeszcze w 1976 roku, robotnicy jechali autokarami na stadion Wisły, na wiec potępiający „warchołów” z Radomia i Ursusa. W 1968 roku, stali w kolejce po kabel, który odcinało im po kawałku, żeby mieli czym bić studentów

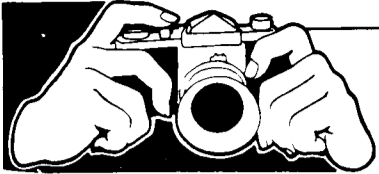
O krzyż szli walczyć nie jako o sprawę polityczną, tylko religijną

W sierpniu 80 dość szybko zaczął się strajk na zgniataczu. Stawały na parę godzin kolejne wydziały, domagając się podwyżek. Po Porozumieniach Sierpniowych, gdy powstawał związek, wszyscy mówili, że nie może być polityczny i nie może mieć nic wspólnego z KOREm

W czasach Solidarności zaczęto zapraszać tu różne osoby. Okazało się, że ci z KORu to normalni ludzie. Adam Michnik, Jan Lityński, zostali doradcami komitetu robotniczego hutników Solidarności

Ludzie dowiedzieli się prawdy o 1956 i 1968, 1970, i 1976. To, jaka jest dzisiaj Nowa Huta, nie ma nic wspólnego z wymarzeniem przez władzę komunistyczną. To jest już całkiem inna Nowa Huta

Tłum. S.Cech

1000 OCZU KGB

Ciąg dalszy

W zimny lutowy wieczór po wyczerpującej podróży Stanisław Lewczenko znalazł się wreszcie w swoim pokoju hotelowym w Tokio. Miał polecenie zgłosić się do ambasady sowieckiej następnego dnia rano.

Po informacjach, jakie otrzymał jeszcze w centrali

KGB w Moskwie, spał nie najlepiej. Towarzysze, z którymi miał współpracować w oddziale w Tokio mieli obowiązek zdawać sprawozdanie z każdej nawet prywatnej rozmowy. Ambasada sowiecka w Tokio mieści się w 11-piętrowym budynku położonym w małym parku. W zamaskowanym lusterku jest ukryta kamera telewizyjna, przez którą obserwuje się najbliższą okolicę wokół budynku. Na 9 piętrze ambasady mieści się siedziba oddziału KGB, gdzie kierownikiem był Dmitrij Jarochin i przez którego został przyjęty Lewczenko. Szef na wstępie oświadczył mu, że "słyszał już iż jest on doskonałym znawcą spraw japońskich w związku z czym oczekuje od niego dużych osiągnięć i winien od razu przystąpić do pracy". Wychodząc spotkał na korytarzu człowieka, który

przedstawił się, że jest szefem agentów, nazywa się Władimir Pronnikow i jest jego bezpośrednim zwierzchnikiem. Jak twierdzili dobrze poinformowani oficerowie, posiadał on dużo większą władzę jakby wskazywało na to jego stanowisko oraz stopień.

"Otrzyma pan do dyspozycji własne mieszkanie, samochód, będzie pan bywał w najlepszych restauracjach i poznawał interesujących nas ludzi" poinformował go Pronnikow w przyjacielskim tonie. Następnie zmieniając ton na ostrzegawczy, dodał "mam nadzieję, że będzie pan dostatecznie mądry, aby korzystać z mojego doświadczenia, moje drzwi są dla pana zawsze otwarte" dodał. Po złożeniu oficjalnych wizyt w ambasadzie, Lewczenko wiedział już, że należy zbierać nawet mało znaczące informa-

cje, które w odpowiednim momencie mogą przydać się do zwerbowania właściwej osoby. W siedzibie oddziału znajdowały się fotografie znanych japońskich członków jednostek nadzorujących, oraz lista numerów rejestracyjnych samochodów służby CIA. Pod listą był napis: jeżeli gdziekolwiek zauważycie pojazd z podanym numerem, proszę natychmiast meldować, podając czas i miejsce.

W specjalnym pomieszczeniu pracował radiotelegrafista, który odbierał wszystkie informacje nadesłane przez krótkofalówki wywiadu japońskiego, w każdej chwili miał kontakt radiowy z oficerami sowieckimi na terenie Tokio, obsługiwał także kamerę obserwującą okolicę budynku ambasady, mogąc w każdej chwili robić zdjęcie przez teleobiektyw, ludzi

znajdujących się w zasięgu kamery. Lewczenko skoncentrował się na początku, aby dać się poznać jako dziennikarz, zarówno wśród Japonczyków jak i korespondentów zagranicznych. Jego poważne artykuły drukowane w "Nowych Czasach", otrzymał on jako pierwszy sowiecki dziennikarz wstęp do Japońskiego Klubu Prasowego.

Wkrótce otrzymał Lewczenko duże mieszkanie w ekskluzywnej dzielnicy miasta, zarówno on jak i żona zaczęli się elegancko ubierać, odwiedzając wytworne lokale. Wszystko to było potrzebne do wykonywania zleczanych mu zadań, miało także służyć do maskowania jego faktycznej pracy. Zaczął nawiązywać kontakty, które ewentualnie mogły się przydać w jego pracy.

Ciąg dalszy nastąpi

ZWIĄZEK SOWIECKI OSTATECZNIE PRZEGRA Z ZACHODEM

Aleksander Zinowiew, filozof, logik i matematyk sowiecki, który uciekł na Zachód w 1978 roku i żyje obecnie w Monachium występując na falach Radia Wolna Europa powiedział, że Zachód to w porównaniu ze Związkiem Sowieckim coś więcej niż tylko zestawienie sił militarnych. Nawet gdyby Zachód przegrał wojnę z Armią Czerwoną i został przez nią zajęty ostatecznie i tak zostałby zwyciężcą gdyż wygrałby zachodni sposób życia. Według Zinowiewa ZSRR było, jest i zawsze będzie w stanie wojny z Zachodem, gdyż może ono funkcjonować jedynie jako koszary wojskowe w stanie pełnej gotowości bojowej i pełnej mobilizacji. "Każdy zdolny do służby wojskowej obywatel sowiecki, mężczyzna i kobieta żyje w świecie cywilnym jako rezerwista w siłach zbrojnych. W razie mobilizacji wojennej obywatelowi sowieckiemu nie trzeba będzie mówić, gdzie ma się udać i co robić. Będzie wiedział, gdyż ma za sobą lata dyscypliny i ćwiczeń wojskowych. Zachód, powiedział Zinowiew, składający się z wielu państw ze swymi własnymi interesami i tradycjami do pewnego stopnia jest zespajany przez NATO. Ale militarna, kooperacja państw zachodnich jest gorsza od wysoce scentralizowanej struktury dowodzenia i kooperacji militarnej w ZSRR. To daje ZSRR siłę i przewagę. Ale z militarnej siły ZSRR nie wynika, że może ono dokonać udanej ekspansji.

"Państwo chcące podbić świat musi dysponować ludzmi - stwierdził Zinowiew - którzy będą światowymi zdobywcami. Muszą to być ludzie, którzy mają uczucie wyższości w porównaniu z resztą ludzkości, którzy mają wolę oraz umiejętności organizacyjne, by władali swymi imperialnymi zależnościami. Brytyjczycy, a także na swój sposób Niemcy i Francuzi mają odpowiednie cechy".

Zachód jest bardziej elastyczny, lepiej się przystosowuje oraz jest bardziej inwentywny niż Związek Sowiecki. Zachód

dysponuje "olbrzymią rezerwą twórczego myślenia w militarnej, ekonomicznej i kulturalnej sferze. Zachodni sposób życia przeżyje wszystko co się z niego zwali".

Ludzie sowieccy nie mają cech zdobywców. Historia uczyniła ich bezbarwnymi. Nie gorzeje w nich żadna myśl imperialna. Co więcej, czują, że nie mają prawa narzucać swej nie lepszej od innych kultury. Naród sowiecki nie tworzy rasy panów.

"Ludzie sowieccy są mówiąc ogólnie indolentni, źle zorganizowani i brakuje im dyscypliny. Mogą być wystarczająco silni by nie dopuścić do zawładnięcia światem przez Amerykanów, ale nie mają w nich siły, by zrobili to sami".

We wszystkich krajach, w których ZSRR wydaje się dominować dzieje się tak jedynie ze względu na jego potęgę militarną oraz terror jego tajnej policji wspomaganej przez zainstalowane reżimy, a nie ze względu na cywilizacyjną wyższość

40 LAT, 40 BOMB KARA ŚMIERCI ZA ZAMACH BOMBOWY W BUŁGARII

Radio bułgarskie podało w ubiegłym tygodniu, że został wykonany wyrok śmierci na Piłamie Antonowie Penczevie za podłożenie bomby w Sewliwie i Gorze Oriachowickej. Na skutek wybuchu bomb 6 kwietnia br. w obydwu tych miejscowościach zginęło 5 osób oraz 9 zostało zranionych. Radio nie wskazało motywów, którymi kierował się Penczew. Informacja radia bułgarskiego o zamachu bombowym 6 kwietnia zbiegła się z informacją zachodnich dyplomatów akredytowanych w Bułgarii o serii nowych zamachów bombowych w ostatnich miesiącach. Według dyplomatów co najmniej 6 osób zostało zabitych 30 sierpnia na skutek wybuchu bomby na stacji kolejowej w Płowdiw. Tego samego dnia i czasu inny wybuch miał miejsce w Warnie. Dyplomaci zachodni twierdzą, że ostatnia fala incydentów zaczęła się z koncem lipca, wraz z ostatnią fazą przygotowań do uczczenia 40 rocznicy komunizmu w Bułgarii przypadającą na

narodu sowieckiego czy narodu rosyjskiego. W krajach Europy Wschodniej, w komunistycznych krajach afrykańskich i azjatyckich, a nawet na Kubie obywatele sowieccy nie budzą szacunku, wywołują jedynie pusty śmiech i to nawet wśród elity zainstalowanych reżimów.

Zdaniem Zinowiewa podbój świata jest niemożliwy, gdy najeźdźca nie oferuje wyższej cywilizacji najeżanemu. Tymczasem Rosjanie, a jeszcze bardziej dotyczy to azjatyckich obywateli sowieckich w porównaniu z Zachodem są cywilizacją barbarzyńców.

• **ZSRR zwiększył ilość nuklearnych pocisków raketowych średniego zasięgu wymierzonych w Europę Zachodnią, powiedział ministrom obrony państw NATO amerykański sekretarz obrony C Weinberger. Weinberger nie powiedział oficjalnie o ile stwierdził, że jest ich więcej niż 378 pocisków ss-20 co było liczbą oficjalną w styczniu br.**

9 września. W pierwszym podany m. przez środki masowego przekazu incydencie bomba wykryto 28 lipca na centralnym dworcu kolejowym w Sofii. Milicja bułgarska zauważyła mężczyznę instalującego bombę, który został zastrzelony przez nią na ulicy podczas próby ucieczki. Podłożona jednak przez niego bomba spowodowała poważny pożar na dworcu. Według poufnych źródeł informacji dyplomatów zachodnich w pierwszym tygodniu września milicja wykryła bombę w Starej Zagorze, oraz w kilka dni po 9 września w sofijskim szpitalu Pirogowa. Obydwe bomby udało się rozbroić. Pracownicy szpitala Pirogowa w Sofii utrzymują, że w pobliżu bomby podłożonej u nich znajdowała się informacja "40 lat - 40 bomb". Ostatnie zamachy bombowe spowodowały zwiększenie patroli milicyjnych w miejscach publicznych w całej Bułgarii.

• **18 lat więzienia dla francuskiego dziennikarza w Afganistanie.** Reżim komunistyczny w Afganistanie wymierzył karę 18 lat więzienia francuskiemu dziennikarzowi Jacques Abouchar - za, jak to określił wyrok, szpiegowanie

• **Przywódca Albanii pokazał się publicznie, 76-letni Enver Hodža, przywódca komunistów albańskich pokazał się publicznie na zjeździe 24 tysięcy młodych komunistów w Tiranie.** Według informacji ujawnionych w Wiedniu Hodža sam wszedł po schodach na trybunę i machał ręką do młodzieży. Ostatni raz Hodža był widziany publicznie podczas obchodów 1-majowych. Według lekarzy francuskich leczących Hodżę może on umrzeć w każdej chwili.

"PRAWDA" ATAKUJE TUSZOWANIE PRZESTĘPSTW POPEŁNI- NYCH PRZEZ WYSOKICH FUNKCJONARIUSZY SOWIECKICH

15 października organ komunistów sowieckich "Prawda" potępił zatuszowanie przestępstwa popełnionego przez wysokiego funkcjonariusza partystowego i zazałał większej uczciwości w informowaniu o nieodpowiednim zachowaniu się funkcjonariuszy sowieckich. "Prawda" oskarżyła Aleksandra Kowiniewa zastępcę dowódcy milicji w regionie kurskim o zorganizowanie "połubanki", w trakcie której z balkonu na trzecim piętrze wypadła kobieta. Według "Prawdy" pozycja Kowiniewa i jego układy umożliwiły mu zatuszowanie całej sprawy, a nawet pozwoliły na przejście na emeryturę z honorarami. "Prawda" zaatakowała od początku do końca incydent i jego tuszowanie. Najpierw przybyli w celu zbadania wypadku milicjanci natychmiast zniknęli, gdy stwierdzili, że uwikłany w sprawę jest ich przełożony. Następnie wszyscy o wszystkim zapomnieli, albo niczego nie widzieli, i nawet zraniona poważnie w głowę podczas wypadku kobieta stwierdziła jedynie, że brała udział w orgii, ale nie wie zupełnie jak to się stało że wypadła. W tym samym artykule "Prawda" zaatakowała także pozorne zdjęmowanie ze stanowiska, polegające na tym, że po pewnym czasie rzekomo ukarana osoba pojawia się na nowym często lepszym, z którego została zwolniona. Dla ilustracji organ przy-

• **General Goworow Bohaterem Związku Sowieckiego.** W 60 rocznicę urodzin sowiecki generał W Goworow został uroczonością najwyższym tytułem w ZSRR tytułem Bohatera Związku Sowieckiego. Generał Goworow urodził się w człowieka, który wydał rozkaz zestrzelenia pasażerskiego samolotu południowokoreańskiego Goworow w latach 1972-80 był dowódcą moskiewskiego okręgu wojskowego, a od 1981 aż do początków tego roku był dowódcą okręgu Dalekiego Wschodu. W roku bieżącym Goworow został mianowany jednym z 12 wiceministrów obrony narodowej.

• **Pułkownik KGB zbiegł na Zachód.** Według zachodniemieckiego "Die Welt" pułkownik KGB, będąc od 10 lat podwójnym agentem pracującym dla Bonn zwrócił się o azyl polityczny w RFN. Pułkownik KGB ukrywał swe prawdziwe funkcje od samego początku swego wieloletniego pobytu na Zachodzie, występując oficjalnie jako dyplomata sowiecki.

• **150 OSÓB ZGINEŁO W WYPADKU NA SYBERII.** Samolot Aeroflotu Tupolew-154 ze 150 pasażerami na pokładzie podczas lądowania na lotnisku w syberyjskim mieście Omsku zderzył się na pasie startowym z cysterną stającą w płomieniach. Według niepotwierdzonych oficjalnie informacji wszystkie osoby na pokładzie samolotu zginęły.

tacza przykład niejakiego Igora Wasiliewa, który został wylany ze stanowiska sekretarza regionu po bójce, którą stoczył po pijanemu z komendantem milicji regionu, łamiąc mu nogę. Wkrótce jednak po tym Wasiliew otrzymał wyższe stanowisko - zastępcy kierownika wydziału rolnego na cały region Kurski.

"Prawda" podkreśliła, że wszystko to działo się poza plecami społeczeństwa, dodając, w ruchu całkowicie niezgodnym z dotychczasową tradycją tajności zmian na stanowiskach partyjnych, że społeczeństwo ma prawo wiedzieć dlaczego wysoki funkcjonariusz partyjny bądź państwowy został nagle odwołany. Według "Prawdy" to, że obywateli to ciekawi i chcą znać powody jest naturalne.

Ciąg dalszy**ZA OKRES OD 1 LIPCA 1983 r
DO 31 GRUDNIA 1983**

W okresie wakacyjnym prezes Zarządu Głównego KPK pan Jan Kaszuba, a zarazem przewodniczący Rady Koordynacyjnej PWS w czasie swego pobytu w Europie odwiedził szereg ośrodków polonijnych oraz przeprowadził rozmowy z ich kierownictwem

W Paryżu spotkał się z prof E Zalewskim, dyrektorem Historycznej Biblioteki Polskiej W Szwajcarii odwiedził muzeum Kosciuszki oraz prywatne muzeum p Z Stankiewicza w Muri k Bern

W drodze na uroczystości wiedeńskie, był w Mauthausen, byłym niemieckim obozie zagłady, oraz złożył wieniec w imieniu Polonii Światowej w otoczeniu byłych więźniów niemieckich obozów koncentracyjnych, przed pomnikiem poświęconym pamięci pomordowanych tam Polaków

W Wiedniu odbył spotkanie z przybyłymi na uroczystości przedstawicielami Polonii Światowej, brał udział w dwóch spotkaniach z Ojcem Świętym oraz był świadkiem poświęcenia kaplicy Matki Bożej przez Ojca Świętego, w kościele na wzgórzu Kallenberskim we Wiedniu

W okresie sprawozdawczym, odbyły się Walne Zjazdy następujących organizacji Związku Polaków, Związku Narodowego, Federacji Polek oraz KPK - Okręg Alberta. We wszystkich tych Zjazdach, Zarząd Główny był reprezentowany przez prezesa. Po trzydniowym uczestnictwie w Zjeździe KPK - Okręg Alberta, prezes Zarządu Głównego udał się do Vancouver, gdzie przemawiał na dwóch zebraniach Polonii, uczestniczył w zebraniu Zarządu KPK - Okręg B C oraz wziął udział w kwartalnym zebraniu miejscowego Koła SKP. Złożył wizytę Ordynatorowi Archidiecezji w Vancouver, przemawiał o sytuacji w Polsce na zaproszenie miejscowej stacji radiowej oraz wyjaśnił stanowisko Kongresu w sprawie nadużywania nazwy i godła "Solidarność"

Uniwersytet Letni w Rzymie (sierpień 1983) zorganizowany pod patronatem Polonii Wolnego Świata, był wydarzeniem, w którym Polonia Kanadyjska była wybitnie reprezentowana, zarówno wśród wykładowców jak i słuchaczy

Pod protektorem Zarządu Głównego, urządzono w Toronto uroczystość i wystawę 300 rocznicy bitwy pod Wiedniem. Niestety, z uwagi na techniczne problemy (konieczność zwrotu ekspozycji do Szwajcarii, ubezpieczenie transportu kołowego) nie było możliwe zorganizowanie tej wystawy w innych miastach

Prezes J Kaszuba oraz wiceprezesi R Kogler, M Malicki i S Orłowski wraz z przewodniczącym Rady KPK p Władysławem Gerlerem, opracowali memoriał w sprawie reformy Senatu, memoriał ten został przedstawiony właściwej Komisji rządu federalnego Głównym referentem był wiceprezes M Malicki. Kopie memoriału są w sekretariacie i mogą być wysłane na żądanie

Wiceprezes Brodzki, podjął się zorganizowania zebrania Rady Koordynacyjnej Polonii Wolnego Świata. Zebranie to odbyło się 4-6 listopada 1983 r. W czasie zebrania ustalono, że II Walny Zjazd Polonii Wolnego Świata odbędzie się w Londynie od 9 do 12 maja 1984 r. Termin ten został wybrany, tak, aby umożliwić uczestnikom wzięcie udziału w uroczystościach na Monte Cassino w 40 rocznicę tej historycznej bitwy

W związku z otrzymaniem przez Lecha Wałęsę Pokojowej Nagrody Nobla, prezes Jan Kaszuba wygłosił - za pośrednictwem Radia Wolna Europa - okolicznościowe przemówienie do Kraju

19 i 20 listopada ub r odbyło się w Toronto symposium w sprawie wielokulturowości - sprawie dnie załączone. W końcu listopada prezes wziął udział w uroczystości przekazania Sztandaru organizacji Weteranów II Korpusu w Detroit (Stany Zjednoczone) i, jako przewodniczący Rady Koordynacyjnej PWS, objął tam patronat nad tworzącym się muzeum II Korpusu. W dniu 27 listopada 1983 r

nastąpiło poświęcenie nowego skrzydła Domu dla starców w Toronto, Copernicus Lodge, na którym prezes reprezentował Zarząd Główny

Wiceprezes R Kogler, dzięki donacji Funduszu Milenium oraz Fundacji A Mickiewicza, wziął udział w sympozjum Canadian Ethnic Studies Association w Thunder Bay, Ontario

5 grudnia odbyło się spotkanie z nowym Ministrem Imigracji i Zatrudnienia John Roberts w sprawie wizytacyjnych z Polski do Kanady. Przewidywano całe zagadnienie i w wyniku tego spotkania nastąpiła zmiana polityki wydawania wiz turystycznych. Tłumaczenie listu Ministra Roberts do prezesa Kaszuby w załączeniu

Również nowy Minister Wielokulturowości, p David Collette spotkał się z przedstawicielami Kongresu z prezesem Kaszubą w Ottawie i z wiceprezesami S Orłowski i R Koglerem w Toronto. Poruszono sprawę polskiego Instytutu Badawczego, rozdziału donacji oraz subwencjonowania różnych grup - często nieodpowiedzialnych

CO ZROBIŁ KONGRES PRZEZ OSTATNIE 2 LATA

czyli

**SPRAWOZDANIE
ZARZĄDU GŁÓWNEGO KPK**

5 listopada odbyło się zebranie Fundacji Światowej Wspólnoty Polonijnej, na którym m.in. omówiono sprawę wpływu na Fundusz Pomocy Polsce, które w początkowej fazie korzystały ze zwolnienia od podatku przyznanego fundacji polonijnej. Celem uregulowania tej sprawy, Zarząd wydelegował p Irenę Fedorowicz i Wandę Żalutynską do Ottawy

Prezes Zarządu Głównego, wziął udział w zebraniu Funduszu Reymonta, na którym m.in. poruszona była sprawa afiliacji tego funduszu do Kongresu na takich samych prawach, jak Fundacja im Adama Mickiewicza

7 grudnia Okręg KPK - Ottawa zorganizował spotkanie świąteczne z członkami Parlamentu Kanady, w którym to spotkaniu brał udział prezes Zarządu Głównego

Na początku grudnia objął również swe obowiązki Sekretarz Generalny KPK p K Klimaszewski. Złożył on sprawozdanie ze swego pobytu w Polsce, gdzie miał możliwość zapoznać się z działalnością Komisji Charytatywnej Episkopatu Polski oraz zbadać bieżące potrzeby w Kraju. W porozumieniu z bp Czesławem Dominem, załatwił sprawę zwrotu nadpłaconego frachtu Polskim Liniom Oceanicznym za przesyłkę darów do Polski w latach 1981 i 1982. Suma ta po przeliczeniu po kursie oficjalnym, wyniesie ok 8 milionów złotych. Pan Klimaszewski, wygłosił szereg odczytów w ośrodkach polonijnych na temat sytuacji gospodarczej Kraju i potrzeby dalszej pomocy z zagranicy

Z inicjatywy p H Fedorowicz oraz prezesa Okręgu Ottawa, p Miry Gawalewicz, jak również osób ze środowiska kanadyjskiego, powstał w Ottawie tzw Ad Hoc Komitet uczczenia Solidarności, oraz udziału w uroczystościach 35 lecia powstania Komitetu Ochrony Praw Człowieka przy Narodach Zjednoczonych. Ad Hoc Komitet zwrócił się do Zarządu Głównego o pomoc finansową. Oczekuje się przedstawienia kosztorysu

Jego świątobliwość Papież Jan Paweł II ma odwiedzić Kanadę we wrześniu 1984 r i w związku z tym jest planowane utworzenie wspólnego Komitetu składającego się z przedstawicieli duchowieństwa

polskiego w Kanadzie i Zarządu Głównego KPK

Zarówno ks R Kosian, przewodniczący Konferencji księży na wschodnią Kanadę, jak i Zarząd Główny KPK, są w kontakcie z Konferencją Biskupów Kanadyjskich, która jest ustosunkowana do tego projektu przychylnie

W ramach współpracy z Fundacją św Andrzeja Boboli, Zarząd Główny

wysłał apel do oddziałów KPK i do Zarządów Centralnych organizacji polonijnych, prosząc o poparcie Fundacji, celem której jest niesienie pomocy Polakom przebywającym wciąż na terenach ZSRR. Prezesem fundacji jest p Płater-Zyberk, a wiceprezesem p inż Orłowski

W grudniu 1983 r Światowy Związek Ukraińców, zorganizował Zjazd w Toronto, Zarząd Główny był reprezentowany przez inż S T Orłowskiego

Przewodniczący Komisji Spraw Krajowych, S Sadowski, nawiązał kontakt z Amnesty International, starając się szerzyć wiadomości o sytuacji w Polsce, pod-

Komisja Szkolna, pod przewodnictwem Wandy Bujalskiej, zorganizowała tygodniowy kurs metodyczny dla nauczycielstwa polskiego. Na uroczystej inauguracji tego kursu, Zarząd Główny był reprezentowany przez pana S Sadowskiego. Komisja Szkolna uruchomiła 4 nowe szkoły polskie, prawdziwą bolączką jest brak funduszy na druk podręczników w języku polskim, subwencja rządu federalnego, tylko częściowo pokrywa koszt

Komisja Młodzieżowa w osobach W Perchał i K Goethel, zorganizowała kurs zimowy w Barry's Bay z udziałem głównie - byłych uczestników Uniwersytetu Letniego oraz przedstawicieli działaczy młodego pokolenia z paru okręgów KPK. Opracowano program pracy na najbliższą przyszłość. Kurs odwiedził prezes J Kaszuba, zapoznając się z wynikami tego spotkania

STYCZEŃ — PAŹDZIERNIK 1984 r

W wyniku spotkań i przeprowadzonych rozmów z Ministrem Imigracji ogłoszone zostały zmiany przepisów imigracyjnych dotyczących Polaków a między innymi, przedłużenie ważności wiz przez rząd kanadyjski do grudnia 1985 r dla osób, którym rząd PRL odmówił wydania paszportów. Osoby przebywające w Kanadzie i wizytą mogą do dnia 29-go lutego 1984 starać się o pobyt stały. Wobec ustalonego krótkiego terminu, Zarząd Główny zwrócił się do Ministra z prośbą o przedłużenie tej daty do końca czerwca br

Dwa tygodnie przed świętami Bożego Narodzenia, zostały wysłane listy z życzeniami do posłów i senatorów. Do życzeń zostały załączone sprawozdanie z działalności Kongresu oraz stanowisko KPK w sprawie sytuacji w Kraju

Prezes Canadian Kidney Foundation dzwonił do prezesa Kaszuby, informując, iż organizacja ta jest w stanie ofiarować KPK 20 sztucznych nerek w celu przesłania ich do Kraju. Sprawą tą zajmie się p Kazimierz Klimaszewski

Dokonczenie nastąpi

**ŚWIĘTA JUŻ BLISKO
POMÓŻEMY PANSTWU UPRZYJEMNIĆ JE
RODZINOM W POLSCE****ENTERPRISES LTD.
1570 Bloor St W.
Toronto, Ont M6P 1A4
Tel. 531-8786****PACZKI DO POLSKI
PACZKI MORSKIE DOSTAWA 5-8 TYGODNI
PACZKI LOTNICZE DOSTAWA DO 21 DNI**Paczki dostarczamy w Polsce do odbiorcy za potwierdzeniem,
bez żadnych ograniczeń i dodatkowych opłat**Oferujemy również:**

- ★ przesyłkę pieniędzy z dostawą do rąk odbiorców w Polsce
- ★ wysyłkę lekarstw
- ★ pomarańcze, cytryny, grejpfruty i ananasy
- ★ wysyłkę lodówek, zamrażarek, pralek i innych artykułów technicznych

★ szeroki wybór paczek żywnościowych
Odbieramy paczki z domów • Pomagamy pakować • Udzielamy informacji celnych. Prosimy o wcześniejsze pobieranie druków

LOKALNI PRZEDSTAWICIELE W CAŁEJ KANADZIE

UWAGA BRITISH COLUMBIA!**KRAK-POL PARCEL SERVICE****3277 Main Street, VANCOUVER, B C V5V 3M6, TEL (604) 733-7301, 872-VANCOUVER B C V5V 3M6, TEL (604) 733-7301 872-7315**

Po kilkuletniej przerwie wznowia swoją działalność

KABARET "LUBUŚ"

W programie pod tytułem **INTERES?** wystąpią znani artyści z Polski
• Jasia Jasinska • Barbara Gorecka • Stefan Holda • Jozef Sobolewski

DNIA 28 PAŹDZIERNIKA O GODZ 5 po poł

w sali szkoły przy Lansdowne i College

Bilety w cenie \$6 do nabycia w Credit Union parafii św Kazimierza (p S Holda),
w restauracji Sir Nicholas (p Lucyna) oraz przy wejściu

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH

POLEMIKI

DO ŚWIATOWITA!

Zastanawiałem się jak właściwie zatytułować poniższy list jako że zwykle polemizować lub dyskutować z konkretnymi osobami w sensie realnie istniejących jednakże trudno sprecyzować czy Światowit to zmaterializowany bożek słowiański czy też osoba. Z pewnością jednak po przeczytaniu ostatniego felietonu z nr 103 Echa Tygodnia Ewangelista Graham w imperium zła radziłbym Światowitowi samouzdrowienie blachą w cztery jako że wspomniany bożek takową liczbę ich posiadał. Dlaczego jednak takową diagnozę i kurację proponuję? Zastanawia mnie bowiem czy umysł Światowita rozczłonkował się na jego cztery części w związku z czym nie wszystkie naraz pracują w przeciwieństwie do wzmiankowanego bożka który potrafił zachowywać świadomość każdej ze swoich twarzy wraz z umysłem. Ponadto radziłbym mu także trzymaniu się faktów oraz interpretacji ich tak jak pragnie realizm sytuacji a nie dowolne ich zestawianie.

Po pierwsze kiedy to Billy Graham uzdrawiał ludzi w telewizji lub na jakimkolwiek spotkaniu na bożeństwo czy wywiadzie? Jak do tej pory nikt z wyjątkiem Światowita nie dostrzegł tego a to za pewne z powodu jego obserwacji czterech stron świata (i nie tylko świata). W starym kraju zwykło się mówić dzwoniło ale w którym kościele? Podobnie ma się i z wzmiankowaną sytuacją. Dzwoniło tylko nie w tym kraju i nie w tym kościele. Prawdopodobnie dowolne zestawienie kilku ewangelistów z uzdrowicielami spowodowało iż Światowit uznał ich wszystkich za jedną osobę. Niestety tym razem trafił nie tam gdzie chciało. No coż w Polsce mawiano. Zolnierz strzela a Pan Bóg kule nosi.

Czy Światowit rozumie słowo EWANGELISTA (polecam Słownik Języka Polskiego)? Z pewnością nie gdyż wówczas musiałby wiedzieć że zadaniem takiego człowieka jest głoszenie Ewangelii (a propos w kontekście słowo to winno być z dużej a nie z małej litery) i po to właśnie pojechał Billy Graham do ZSRR. Czy jego to zadaniem jest poruszanie w kościele spraw politycznych? Czy to jest miejsce na takie rozważania? Czy Kościół jest miejscem gdzie prowadzi się gorące dyskusje polityczne? Czy zadaniem duchowieństwa jest nauczanie jakim winno być polityczne zabarwienie lub zapatrywanie wiernych? Jeżeli dla Światowita odpowiedź na powyższe pytania jest twierdząca to radzę mu zapoznać się z terminologią pojęć Kościół duchowny ewangelia religia nabożeństwo msza etc. Oczywiście można to czynić i w kościele ale musi być na to czas odpowiedni i sytuacja odpowiednia. Owszem wielu duchownych na całym świecie czyni podobnie przez co uzyskują tania popularność. Podobnie postępują księża w Ameryce Południowej (tzw. teologia wyzwolenia) i właśnie dlatego Jan Paweł II tak ostro występuje przeciw mieszaniu polityki do teologii kościoła Rzymskokatolickiego. Jest to zresztą zrozumiałe. Wyobraźmy sobie że Kościół w miejsce głoszenia Ewangelii zaczyna wygłaszać przemówienia czysto polityczne. Gdzie wówczas udadzą się ci wierni którzy mają inne zapatrywania polityczne niż ksiądz X? Czy mają wówczas w poszukiwaniu Słowa Bożego udac się na zebranie partyjne? Czy też muszą poszukiwać innego kościoła? Kto będzie wówczas zajmował się wygłaszaniem kazań czytaniem Ewangelii rozgłaszaniem i propagowaniem chrześcijaństwa? A może Światowit pragnie nawrócenia ludzi do siebie bożka o czterech twarzach?

W felietonie cytuję W Moskwie i Tallinie unikał święconej wody. Nie jestem pewien czy Światowit orientuje się iż Billy Graham jest baptystą i że dla niego święcona woda nie ma znaczenia tak jak dla katolika. Spróbujmy sobie wyobrazić że w najbliższą niedzielę ksiądz w kościele ogłosi Słowo Boże czytamy dzisiaj z Koranu. Co stałoby się z kościołem gdyby w imię zbliżenia z innymi kościołami odrzucił własne dogmaty tradycje sakramentalne? Jest w historii pojęcie Reformacja. To właśnie stało się gdyż ktoś odrzucił tradycje sakramentalne dogmaty Billy Graham nie uznaje święconej wody dlaczego więc ma ją stosować? Czy dlatego że Światowit pragnie wrzucić go zegnającego się święconą wodą? A czy Światowit tak jak Billy Graham został ochrzczony w pełni dojrzałym i świadomym tego kroku? W wieku dorosłym (podstawowa zasada baptystów).

Zastanawiające też jest stwierdzenie że człowiek znający Marksa i Lenina uznany jest przez Światowita marksistą a nawet dosadnie komunistą! Z tego wniosek że wszyscy księża (nie tylko katolicy) włącznie z papieżem oraz ci którzy czytali i znają doktryny komunizmu są komunistami. W takiej też sytuacji musi być Światowit gdyż bez względu na to skąd pochodzi, musiał chciał czy nie zapoznać się z tą lekturą chociaż pobieżnie. Jeżeli natomiast nie zapoznał się z dziełami obu ideologów to skąd znane jest mu pojęcie komunizmu? A może jest to jego wiedza nabyta? Jakkolwiek to nie jest zdobyte krzyknijmy Hurra wszyscy znający Marksa i Lenina to komunisty! Wątpię czy nawet w pijanym widzie wielu mogłoby tak stwierdzić. Czekajmy teraz kiedy prezydent Reagan zostanie nazwany przez Światowita komunistą. Aż chce się zacytować Pietrzaka (Jana). Gdybym nie wiedział że głupota to pomyślałbym że prowokacja!

Wiele dałoby się jeszcze powiedzieć ale nie jestem pewien czy usłyszysz odpowiedź na zapisane już słowa. Jedno pozostaje faktem. Już starożytni mawiali. Cokolwiek czynisz czyni mądrze i oczekuj końca. Dobry dziennikarz to taki który potrafi przekonać czytelnika że to co napisał jest słuszne. Niestety nie mogę tego powiedzieć o słowach Światowita.

Na koniec jeszcze jedno stwierdzenie. Jeżeli człowiek który jest ateistą lecz czyni dobrze nie jest blisko Boga to cała nasza wiara w Bożą dobroć nie ma sensu a więc nie ma sensu czynić dobrze. Jest to ta sama logika która twierdzi że człowiek nie jest blisko Boga. Bóg chrześcijan to jedyny Bóg który szuka człowieka a nie jest szukany przez człowieka. Pozostaje z powazaniem

WIESŁAW JEDRAS

ODPOWIEDŹ

Drogi Panie,

Obelgi i impertynencje rzucane przez Pana na mnie we własnej odpowiedzi pomijam jako niemerytoryczne.

1 To że Pan oraz "nikt" (skąd aż tak wszzechstronnie informacje?) z wyjątkiem Światowita nie dostrzegł w telewizji Billy Grahama wygłaszającego kazania i starającego się uzdrawiać to jest Pana sprawa a nie moja. Jak nie moja jest rzeczą ustalać nie dla Pana i innych tego, co mają kiedy i gdzie oglądać.

2 To czy Kościół powinien zajmować stanowisko w sprawach politycznych czy też nie, ujmując to najogólniej, jest sprawą sporną. Historia uczy łącznie z bieżącą że niejednokrotnie różne Kościoły takie stanowiska zajmowały i zajmują. Osobiście jestem za konkretnym podejściem do zagadnienia. Kościół polityka i powiem przykładowo ograniczając się do Kościoła Rzymskokatolickiego że całkowicie popieram wystąpienia polityczne Papieża Jana Pawła II bądź księdza J. Popieluszki a nie popieram tak samo zresztą jak Pan wystąpienia polityczne księży reprezentujących tzw. teologię wyzwolenia.

3 W żadnym miejscu nie napisałem że Billy Graham powinien zmieniać zapatrywania polityczne obywateli sowieckich bądź podejmować w kościołach Związku Sowieckiego problemy polityczne. Wyraźnie stwierdziłem tylko że nie poruszył problemu wolności religii (co skądinąd w ZSRR jest problemem także ściśle politycznym) i udawał że nie widzi dysydentów protestujących przeciwko przesławianiu chrześcijan w kraju który wizytował i to mi się nie podoba zwłaszcza u człowieka głoszącego Ewangelie pełną obrony i słów otuchy dla cierpiących za wiarę chrześcijan a nie potrafiącego wyciągnąć odpowiednich wniosków. Uwazam że być z duchową misją w ZSRR i nie powiedzieć przeciwko ograniczaniu i przesławianiu religii to tak jak być na delegacji w hitlerowskim obozie koncentracyjnym i udawać że się nie widzi gazowania ludzi.

4 Złosiłwy chochlik drukarski. Zamiast W Moskwie i Tallinie unikał święconej wody. Powinno być W Moskwie i Tallinie unikał także problemu wolności religii jak diabeł święconej wody.

5 Nigdzie w tekście (jak i w ogóle) nie uznaję człowieka znającego Marksa i Lenina za marksistę czy komunistę. I cały trzeci od końca akapit za wiarą trafny wywodził, że mylnie go Pan do mnie adresuje.

Konkludując, uważam kolejną wizytę Billy Grahama w imperium zła za wizytę sprzedaną - uzyskaną za cenę milczenia w najbardziej istotnej kwestii każdego wyznania i religii - za cenę milczenia w sprawie ich wolności. Była to wizyta która nie poprawiła sytuacji wierzących w ZSRR przynosząc w zamian wiele pracy agentom KGB udającym po bożych i stanowiących większą część uczestników jego kazań oraz przynosząc sukces propagandzie sowieckiej w przedstawianiu ZSRR jako państwa o religijnych swobodach.

Życząc Panu wszystkiego najlepszego, a więc przede wszystkim by jak najszybciej został Pan odszukany przez Najwyższego i przez niego również oświecony zapewniam że nie jestem bożkiem pogąbskim tylko "konkretną osobą w sensie realnie istniejącej" (to Pana fraza rzecz jasna) i zadość uczynię Panu nie skorzystam z pewnej fikcji literackiej i podpiszę się

ZBIGNIEW FARMUS (ŚWIATOWIT)

TAŃCZY JAK MU ZAGRAJĄ

W 82 numerze Związkowca ukazał się artykuł pod tytułem "Kongres Tańczy" Piszemy artykuł ponieważ nazwisko Wojciecha Krajewskiego pojawiło się nad wspomnianym tytułem czego w listach do redakcji się nie praktykuje. Ponadto tekst ten nie był ani zwięzły ani nie odnosił się do jednej sprawy (o ile odnosił się do jakiegoś rzeczywistostci). Na tej samej stronie zresztą pod armatą znajdowały się listy, które zwięzłość i ograniczoność tematu obowiązuje.

Różnica między listem a artykułem jest istotną, bowiem publikując artykuł redakcja ponosi odpowiedzialność za opinie i poglądy w nim wyrażone. Jeżeli się z nimi nie zgadza lub ma do nich zastrzeżenia powinno to znaleźć wyraz w odpowiednim komentarzu.

Szkoda, że go zabrakło, bo tekst opublikowany w "Związkowcu" dowodzi raz jeszcze, iż jego autor Wojciech Krajewski zwykł łapać za pióro prędzej niż zdąży zebrać i uporządkować fakty. Dyspozycyjność autora powinna jednak bądź co bądź iść w parze z kompetencją, o ile nie chce narazić się na śmieszność. Krajewski wrócił do tematu, w którym już dowodził swej niekompetencji, a mianowicie Polish Canadian Action Group. Tym razem pisze m.in. o jej roli w przebiegu ostatniego Walnego Zjazdu KPK.

Krajewski przyznaje, że obserwował to ciekawe spotkanie przez niecałe dwa dni. Widac nie były to pierwsze dni Zjazdu skoro mija się z prawdą pisząc, iż do pierwszej chwili PCAG zaatakowała frontalnie Zarząd Główny. Gdyby choć przestudiował program, dowiedziałby się, że atakować frontalnie mógł ten, kto był przy głosie. A przy głosie był na początku Jan Kaszuba - prezes ustępującego Zarządu Omijając ważne sprawy pracy kongresu, prezes KPK wykorzystwał swój długi czas przemówienia w "komentarzach do sprawozdania Zarządu" na atak na PCAG, którym jak się wydaje chciał osłabić pozycję swego konkurenta Jędrze Burskiego - prezesa okręgu, w którym PCAG przeprowadziło szereg akcji pomocy dla kraju.

Mało tego. Pierwsze głosowanie piętkowe Rady Kongresu dotyczyło usunięcia prezesa PCAG, Prusinskiego z Rady jako że "jest płatnym pracownikiem Kongresu" (nawiasem mówiąc płatnym przez rząd prowincjonalny, a nie ze składek kongresowych).

Również pierwsze głosowanie Walnego Zjazdu dotyczyło ważności mandatów PCAG, które zakwestionował z trybuny prezes ustępującego Zarządu.

A zatem to nieprawda, że od pierwszej chwili PCAG zaatakowała frontalnie Zarząd Główny. Natomiast po kilku godzinach uczestnicy Zjazdu wystuchawszy komentarzy do sprawozdania prezesa pytali gdzie i kiedy zostały wykonane wnioski i uchwały poprzedniego Zjazdu. A nie pytali o to tylko członkowie PCAG. "Po wyjasnieniach udzielonych przez Zarząd Główny" - pisze p. Krajewski - szansę się odwróciły. Nieprawda. Okazało się raczej, że część tych uwag i wniosków została przez Zarząd zignorowana (o czym Krajewski już nie pisze). Jeżeli wyjasnienia prezesa zwiększyły jego szansę jako kandydata Zarządu Głównego to tylko wśród tych, którym demokracja i praworządność organizacyjna na sercu nie leżała.

Wystąpienia prezesa pełne insynuacji wzbudziły jednak także wątpliwości w niezorientowanych w torontonskich sprawach delegatach. I o to chodziło. Wzbudziły też wątpliwość w niezorientowanym panu Krajewskim skoro pisze, iż PCAG nie potrafi wy tłumaczyć się z wielu spraw. Czy tłumaczyć się miała z akcji, które sam Zarząd Główny w swym sprawozdaniu włączył do swych zasług. Czy tłumaczyć się miała z przeszło 30 demonstracji przed konsulatami PRL, gdzie nie doszło ani do

chuligamskich ani prowokacyjnych wybryków, z mszy polowych w kamperach głodujących, z listów do kanadyjskich gazet protestujących przeciw łamaniu praw człowieka, z uznania dla rządu RP na uchodźstwie i wreszcie z kontaktów z kanadyjskimi politykami wszystkich partii w sprawach dotyczących Polski i Polaków. Czy trzeba się tłumaczyć ze zbierania pieniędzy skoro przekazywała je PCAG przez paryską Kulturę na pomoc opozycji w kraju?

Absurdem jest oczekiwanie, że PCAG będzie tłumaczyć się z zaginięcia puszek z pieniędzmi, które PCAG umieściła w sklepach, a które stamtąd zostały ukradzione przez ludzi, którzy sprawie polskiej chcieli zaszkodzić.

Tłumaczyć się więc mamy niczym w dowcipie radia Erewan "Czy obywatel Konyłkin był zamieszany w kradzież roweru?" Odpowiedz redakcji "nie roweru lecz hulajnogi i nie on ukradł, tylko jemu ukradli".

Pan Krajewski domaga się, by PCAG wytłumaczyła się z "prowokacyjnej działalności bojówkarskiej". Ma nim być "popychanie kobiet na policję". Incydent miał miejsce w Ottawie po ogłoszeniu stanu wojennego podczas demonstracji przed ambasadą sowiecką. Policja odgrażała tłum od płotu, gdzie planowano spalenie kukły Breżniewa. Tłum napierał, przełamwał kordony policji, spalił kukłę i rozszedł się w spokoju. Niedobrze, że przy okazji popchnięto pierwszy rząd osób. Za incydent ten, który nigdy potem się nie powtórzył, prezes PCAG przepraszal, jak się wyraził Jan Kaszuba "na kleczkach". Zdarzenie to miało miejsce jeszcze przed przyjęciem PCAG do Kongresu i jeszcze przed poprzednim Zjazdem w Winniepegu. Widac opłacało się ten incydent przypominąć i wyolbrzymić, by wygrać wyborczą walkę. Pytanie jednak dlaczego robi to na łamach prasy pan Krajewski posuwając się do określeń, które są oszczerstwami.

PCAG nie szerzyła propagandy przeciw Kongresowi. Zarząd odnosi się z szacunkiem do idei i instytucji zjednoczonej Polonii kanadyjskiej. Byliśmy natomiast przeciwni niekompetentnym autokratycznym podejmowanym decyzjom prezesa Kongresu Jana Kaszubę, oraz niektórych członków Zarządu. Mamy nadzieję, że w tej kadencji nie będą one miały miejsca. W demokratycznym społeczeństwie w organizacjach szczytujących się demokratycznymi tradycjami nasze stanowisko, program i metody nie powinny nikogo dziwić.

Dziwimy się jednak, p. Krajewskiemu, że domaga się ich zmiany. Nie zamierzamy zmienić naszego programu, którego podstawowym pryncypium jest walka o niepodległość Polski.

Zupełnym drobiazgiem jest tutaj przekreślenie przez p. Krajewskiego nazwy organizacji, którą widziałby również zmienioną. Organizacja nosi nazwę Polish Canadian Action Group - w skrócie PCAG co chyba tylko rzeczony pan wykręca na "pisiąg". Fonetycznie pierwsze litery skrotu brzmią po angielsku Pi-si-ej-dzi, a po polsku Pe-ce-a-gie.

Już na pierwszy rzut oka widac jak ta kanadyjska nazwa nawiązuje do tradycji wschodniej Europy, do której p. Krajewski usiłuje naszą kanadyjską grupę przypisać. Po raz kolejny z kolei prostujemy, że PCAG nie składa się z osób młodych i nowo przybyłych. Najstarszy członek PCAG liczy blisko 80 lat, a przeciętna wieku - 40 lat. Przeciętny staż emigracyjny przekracza również 8 lat.

Organizacja szczyty się poparciem dla legalizmu rządu londyńskiego i wbrew życzeniom p. Krajewskiego nie zamierza od tej części swego programu odstąpić.

W imię patriotycznych wartości, akceptowanych przez wiele różnych pokoleń emigracyjnych działaczy będziemy dalej i apelujemy do wszystkich, by poparli naszą torontońską działalność.

POLISH CANADIAN
ACTION GROUP
ZARZĄD

Początkowo płynie się po spokojnej wodzie. Siedem osób w pontonie. Steruje Ken, doświadczony przewoźnik. Biwakujemy w miejscach, których nigdy nie zapomnę. Cisza, aż w uszach dzwoni. Największe przecięcia zaczynają się w drugim dniu podróży. Zbliżamy się do pierwszej niewielkiej katarakty. Rzeka nagle zapada się. Podstawy progów nie widać. W jednej chwili tratwa rzucona zostaje w skłębioną kipieli. Ponton tanczy jak korek w gotującej się wodzie. Wszyscy jesteśmy przemoczeni. Po kilkunastu sekundach zdradliwie progów mamy za sobą. Pod nogami chlupe

woda, która dostała się do środka. Śmiejemy się odprężeni po tych emocjach.

Są katarakty tak szybkie, że skłębiona woda ciągnie tratwę wstecz, w gigantyczne wiry u podstawy progów. Wygląda to przerażająco. Przewoźnik popisuje się swoim kunsztem. Wyprowadza ponton na spokojny nurt. Przy Krysztolowej Katarakcie tworzy się potężny wał wodny. Bładzielona fala ma sześć i pół metra wysokości. Na szczęście można ją ominąć.

Zmieniają się kolory otaczających nas skał. Szare, fioletowe, ceglaste. Kamień oksydianu delikatnie obmywa woda.

REPORTAŻ

P R Z Y

K A N I

Wygląda on jak nadtopiona woskowa świeca.

Przed nami pojawia się czarna pionowa ściana. Cienka żyła białego granitu wytłoczona na hebanowej skamielinie. Tajemnicza nic łączy brzegi Colorado. Tutaj rzeka jest bardzo szeroka, ma prawie sto metrów.

Spotykamy ślady pechowych naslawców Powella. Powyrzucane na brzegi ślady rozbitych łodzi. Czterdzieści mil od startu na wysokim brzegu leży roztrzaskany wrak łodzi Berta Lopera. Dla niego spływ skończył się właśnie tam. Dopływamy do katarakty. Hence. Nazwa pochodzi od nazwiska jej odkrywcy. Był jednym z pierwszych badaczy Wielkiego Kanionu. Tylko że bardziej bezpieczną drogą lądową.

Wiemy, że odcinek ten jest bardzo zdradliwy przy wysokim stanie rzeki. Właśnie niedawno spuszczone sporo wody ze sztucznego jeziora Powell. Jezioro reguluje stosunki wodne w górnym dorzeczu Kolorado. W milczeniu podpływamy do skalnych progów. Nagle seria wstrząsów i gwałtowny przechył. Widzę uniesioną nade mną prawą burtę. Ponton przewraca się. Świat robi się oliwkowozielony. Tracę przytomność. Musiałem uderzyć głową o skałę.

Budzę się na piasku. Ocalała mnie kamizelka ratunkowa. Ken zdołał do mnie dopłynąć. Zaholował do zakola rzeki, poniżej fatalnego miejsca. Później zrobił mi sztuczne oddychanie. Inni też dowlekli się do brzegu.

Mam rozbijaną głowę. Towarzysze podróży troskliwie przenoszą mnie na tratwę. Robią pierwszy opatrunek. W najlepszej formie popłynę do najbliższego Ranza, najbliższej siedziby ludzkiej.

Zrobiłem tylko 88 mil na rzece. Kompletny spływ kończy się w Temple Bar nad jeziorem Mead. Do pełnej satysfakcji zabrakło 224 mile. Wtedy mogłbym opowiadać, że przepłynąłem Wielki Kanion.

***

***

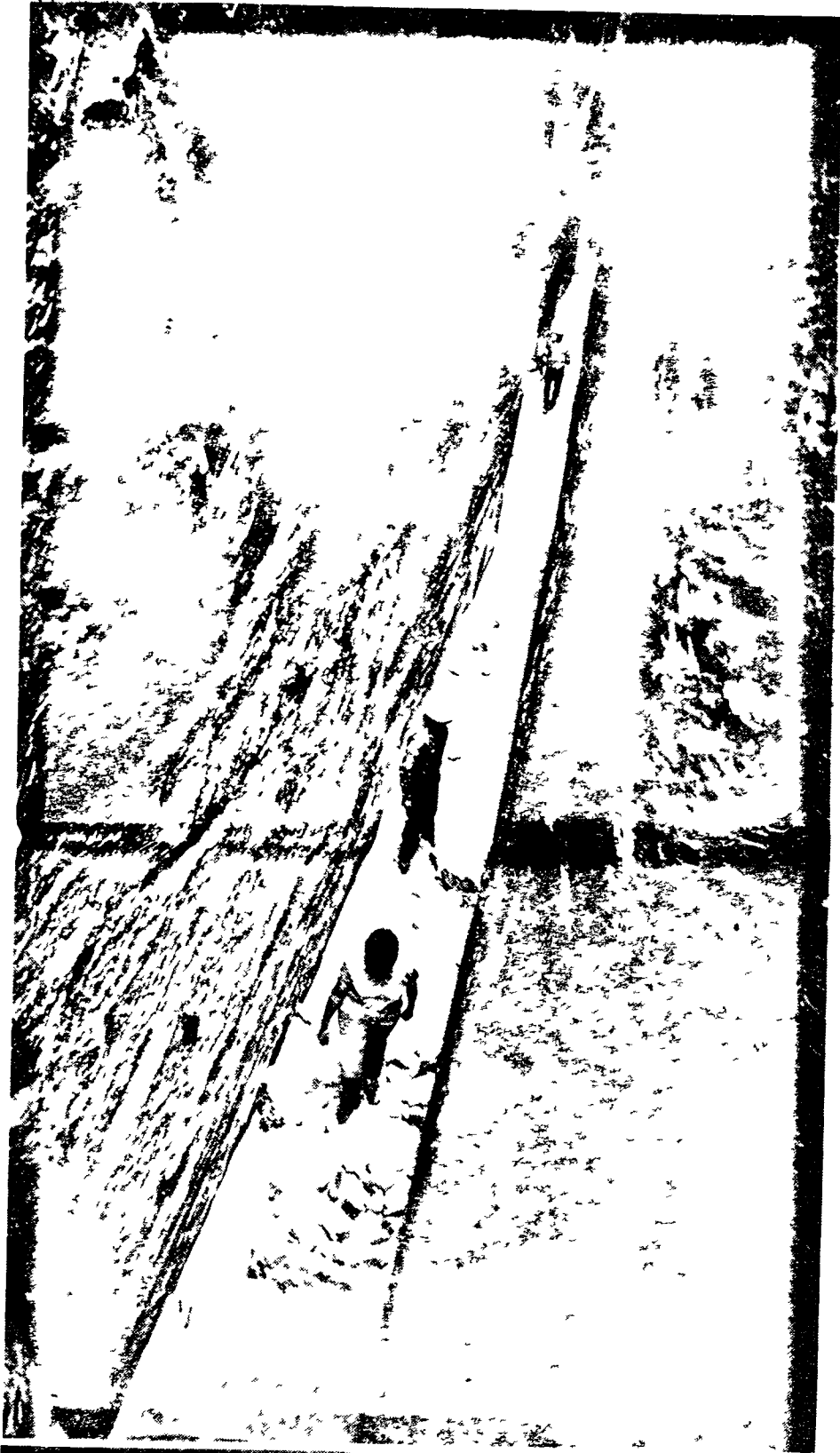
Hiszpanie byli pierwszymi Europejczykami, którzy tutaj dotarli. Chcieli wdrzeć się do tajemniczego, bogatego cesarstwa Amazonek. Chcieli złota. A może też pięknej królowej, legendarnej Celafii?

W 1540 roku Francisco Vazquez de Coronado organizuje wielką wyprawę. Grupa konkwistadorów dochodzi do południowej krawędzi gigantycznego wąwozu. Trzech podejmuje nieudaną próbę dotarcia do rzeki widzianej daleko w głębi skał. Do historii przechodzi nazwisko wodza pierwszych gości w Wielkim Kanionie. Nazywał się Don Lopez de Cardenas.

Hiszpancy misjonarze zwiedzają ten rejon w 1776 roku. Poł wieku później zapuszczają się tam amerykańscy handlarze futer. Dla jednych i drugich Kanion jest tylko przeszkodą.

Ponad trzysta lat od swego odkrycia Wielki Kanion czeka na badaczy. Pierwsza wyprawa naukowa odbyła się w 1869 roku. Ekspedycja po raz pierwszy przepływa Kanion na łodziach. Dowódcą jest major John Powell. W latach następnych major kontynuuje eksplorację drogą wodną. W wyprawach uczestniczą uczeni różnych specjalności. Zabiera się malarzy, aby szkicowali piękno mijanych miejsc. Spływy obfitują w dramatyczne momenty. Pokonywanie groźnych katarakt w każdej chwili grozi wywrotką. Rozbicie łodzi możliwe jest na każdym progu wodnym. Naliczono ich tylko w Kanionie siedemdziesiąt. Prędkość nurtu dochodzi w niektórych miejscach do 20 kilometrów na godzinę. Roznica poziomów rzeki w Kanionie wynosi ponad pół kilometra.

Major Powell zostaje uznany za naj słynniejszego badacza Wielkiego Kanionu. Potem spływy należą do rzadkości. Badania prowadzi się głównie na lądzie. Nieprzerwanie, aż po dzień dzisiejszy.

O D A O N I E

W sto lat po pierwszej wyprawie owella przepłynięcie Kanionu dostępne dla wszystkich. Zastosowano pławne pontony z komorami powietrznymi. Elastycznie pokonują katarakty. Są praktycznie niezatopialne. Rocznie ponad esnascie tysięcy odwaznych decyduje się ryzykować. Płacą za chwile zgrozy i rachy, za mocne wrazenia. Dlaczego nie tałem byc jednym z nich?

Naszego wypadku nie zanotowano z wnoscią w kronikach Wielkiego Kanionu. Przeżyliśmy. Zdążyłem juz przyzwyc aić się do rozmaitych kłopotów - poł ku na wodach Arktyki uodporniło moj ganizm - Po tej kąpieli - śmieje się Yves i dziesz świetnie spał

Dojeżdżamy do motelu

***

Trzeciego dnia powrotnie wracamy d Kanion. Chcemy zobaczyć jak wyglą z gory. Przydrożne tablice informu ze za kilkanascie dolarow helikopter e da Harveya przetransportuje kazdego najpiękniejsze zakatki Wielkiego inionu. Awionetką z firmy Scenic ghts mozna latac w Kanionie taniej ybierz lot Havasupai za szesnascie do ow!

Na granicy Parku Narodowego dka straznika. Z okienka wychyla się oda dziewczyna ubrana w szary mundur kazujemy paszporty. Dla cudzoziem wstępn bezpłatny. Wyjasniamy, ze nie my kota ani psa. Dostajemy gazetę dawaną w Parku. Nazywa się Grand nvon SAMA. Gazeta zapowiada na epię "Doradzimy czytelnikowi jak dziec czas w naszym Parku". W pierw m artykule stwierdza, ze najlepsza od iedz na pytanie: co robic z wolnym sem - brzm: - nic nie robic.

Powtarzam sobie te słowa nad brze n Kanionu. Wrazenie jest tak fascy ace, ze zapomina się o wszystkim. Zie a nitka rzeki Colorado. Fioletowe ły. Niezgiebiony, poszarpany row jak wciągął do dzikiego wnętrza. Obok mawia grupa turystow z Japonii, a ja zę tylko bicie własnego serca.

Trzy miliony, a może dziesięć milio v lat - jak podają inne zrodła - p obowała rzeka Colorado na ujawnie tajemnic naszej planety. Sciany Ka nu to historia kształtowania się sko y ziemskiej. Uczenni mogą sledzic tutaj woj zycia na Ziemi.

Zaczynamy wędrowkę wzdłuż brze Szosa łączy najciekawsze punkty wi owe - kilkanascie punktow z obser ni parkingami. Razem 57 kilometrow iltu. Nad przepasciami zbudowano owe bariery.

W poblizu szosa spaceruje stado je. Przechodzą przez jezdnie i nikną w tkach po przeciwległej stronie. Ten ga k nieduzych jeleni spotkac mozna po no tylko w tych stronach.

Dwiescie tysięcy ludzi zwiędza kade roku północny brzeg Kanionu. Po uowy jeszcze więcej. Niektorzy spę ą tu po kilka miesięcy. Większosc z

nich to badacze. Interesują ich najdrob nieszniejsze szczegoly tego cudu przyrody. Zli czyli np 67 gatunkow ssakow mieszkaj cych w Kanionie. Opisali lot i spiew 220 tutejszych ptakow. Oznaczyli 30 gatun kow płazow i gadow. Udowodnili, ze

przemieszczenie się w Kanionie o 330 me trów w gorę odpowiada zmianie miejsca o 780 kilometrow na północ. Przy tej samej wysokosci efekt zmiany klimatu będzie ten sam.

Moją przygodę z Kanionem konczę w muzeum Yavapai. Budynek stoi nad sam ym brzegiem. Olbrzymie okna. Kilka nascie lunet wycelowanych w stronę p ółnocnych urwisk. Tak tez mozna pozna wac Kanion.

***

Wielki Kanion jest głęboki na 100 metrow. Jego szerokosc zmienia się i wy nosi od 1600 metrow do 28 kilometrow. Długosc - 450 kilometrow. Nie jest prob lemem wszystko to zmierzyc, ale trudno sobie uzmysłowic. Zwlaszcza, gdy się to widzi.

*

Przez Wielki Kanion przepływa rzeka Colorado licząca 2234 km długości, na terenie Parku Narodowego jej odcinek wynosi 169 km. Na całej swej długości

Colorado przepływa przez 19 większych kanionów i tworzy 365 kaskad wodnych. Srednia szerokosc rzeki 91 metrów.

*

Park Narodowy Wielkiego Kanionu utworzony został na mocy specjalnego aktu Kongresu Stanów Zjednoczonych podpisanego przez prezydenta Woodrow Wilsona w dniu 28 stycznia 1919 roku. Park ten jest jednym z największych i najpiękniejszych w świecie.

*

Na terenie Wielkiego Kanionu mieszka ją Indianie z plemienia Havasupai. Można do nich dojechac wyłącznie na mułach, lub przejsc piechotą 56 kilome trów od głównego centrum turystyczne go. Jedyna trasa prowadzi częściowo stro mymi i niebezpiecznymi ścieżkami i nie należy ryzykować wyprawy bez przewod nika. Za przejazd albo przejście przez re zewat należy uiszcic opłatę.

Napisał Chris K SOLEWSKI

LISTY LISTY LISTY LISTY LISTY

OLWÓW I WILNO

Szanowna Redakcjo,

W związku z artykułem pana J A Gawendy pt "W 45 rocznicę najaz du na Polskę" w 101 wydaniu Echa Ty godnia (13 -19 IX) pragnę przekazac pewne sprostowania - jako ze znalazły się tam pewne niescislosci historyczne - oraz zadac parę pytan. Uwagi moje dotyczą tekstu pisanego kursywą, czyli nie pok rywającego się z opinią Redakcji, list ten więc należy traktowac jako adresowany do autora artykułu.

Piszę p Gawenda, ze "Lwow, Tar nopol, Stanisławow, Luck itp, nigdy do Ukrainow nie należały". Otoż wyjąsnic należy, ze ziemie te począwszy od 2 o lowy X w należały do Rusi Kijowskiej, ktorej kulturalnym i historycznym spad kobiercą jest dzisiejsza Ukraina (a nie Rosja), Rosjanie po prostu przywłaszczają sobie jako swoją historię Ukrainy, ale to juz odmienna sprawa). Pod panowa nie polskie ziemie te przeszły za czasow Kazimierza Wielkiego, wzgl krolowej Jadwigi, jako ze po najazdach tatarskich część tych ziem znalazła się pod koroną węgierską.

Co do naszych Ziem Zachodnich pragnę zwrocic uwagę, ze Niemcy mają takie same prawa do Wrocławia czy Szcz eca jak i my mamy do Lwowa i Wilna. Albo może nawet i większe, iluz to Pola kow żyło do 1939 r w Szczecinie? W kon cu nie wszystkie te terytoria straciliśmy w ramach polityki "Drang nach Osten", w przypadku Dolnego Śląska i Zachodniego Pomorza było to wynikiem pokojowej kolonizacji i infiltracji zwiwołu niemiec kiego (na podobnej zasadzie następowała pozniej polonizacja naszych Kresow). Forsowna germanizacja tych terenow datuje się dopiero od czasow Bismarcka. W tej sytuacji, gdy kiedys powstanie wolna i niepodległa Polska, gdy odzyska ją niepodleglosc nasi wschodni sąsiedzi (czyli Litwini, Białorusini i Ukraincy) czy p Gawenda podejmie się przekon iją co wytłumaczyc, np na forum ONZ, ze należy zachowac nasze zachodnie granice, a jednoczesnie te wschodnie przesunac daleko na wschod? Co p Gawenda pro ponuje uczynic z ludnoscia zarowno tą co zyła tam jeszcze przed wojną jak i z tą urodzoną juz po wojnie? Jaka będzie reak cja swiatowej opinii publicznej, gdyby my zaczęli - w momencie odzyskania nie podleglosci - swoiste "wojny bałkanske" z naszymi wschodnimi sąsiadami?

W obecnej sytuacji niezmiernie waz na jest Solidarnosc narodow znajduj cych się pod posrednim lub bezposred nim panowaniem Moskwy. Wiadomo ze nie jest to sprawa łatwa, historyczne

wspolzycie naszych narodow nie zawsze układało się w mysl jagiellonskiej zasady rownouprawnienia narodow, jakze wspa nialej w kontekscie czasow. Wina tu nie lezy bynajmniej wyłącznie po stronie na szych wschodnich sąsiadow (jak to chcą widziec niektorzy nasi rodacy) ale to juz jest osobny temat. Artykul p Gawendy na pewno nie przyczyni się do rozwoju tej międzynarodowej solidarnosci. Skorzy s-tac na tym mogą tylko Sowici, tak samo jak jeszcze Moskale korzystali - począw szy od nieszczesnych dla Polski i Ukrainy wojen polsko-kozackich w XVII w - w wasniach i wojnach naszych narodow. Pozostaje pytanie kiedy p Gawenda i nie ktorzy Polacy gloszący haslo powrotu do Polski "od morza do morza" zdadzą so bie z tego sprawie.

Aleksander BAK

ACH TE NASZE TYTUŁY

Ilez to razy zasiadałem do napisania listu do Was po kazdym przeczytany m numerze Waszej gazety, czy chocby sa mego naglowka artykułu. Ilez to razy zamiewalismy się do rozpuku z moimi współpaczami (czyt lokatorami) z tytu ow artykułow. Ale sam właściwie nie wiem czy należy się z tego wszystkiego smiac czy płakac. Faktem jednak jest, ze naglowki typu "aresztowali Brytyjczy ka", czy "spotkanie z ministrem - radz cie sobie sami", pomijając juz stwier dzenia pana ministra "gumka musi byc" - muszją wywołac jakąs reakcję. O, jeszcze jeden! "Lenu, przewraca się w grobie", czy po smierci Tuzdopowa "Smierc zbrod niarza" itd.

Jeszcze raz chciałem podziękowac za Wasze istnienie, panu Jackowi Adolfowi za rzeczowe, trafne wypowiedzi na drugiej stronie.

Zyczę powodzenia

Artur ANIOŁ

W ŚLAD ZA AMERYKANAMI

Szanowna Redakcjo!

Zwracam się z gorącą prosbą, aby na lamach Waszego poczytnego pisma wysto sować apel do organizacji polonijnych oraz całej Polonii kanadyjskiej z propo zycją przemianowania nazwy ulicy Lake shore Blvd na ulicę im Lecha Wałęsy. Jest to apel, skierowany tym razem do serc ludzkich, a nie do kieszeni, do ludzi którzy wybrali wolnosc i nie zapomnieli o swych braciach walczących nadal o wolną i niepodległą Polskę. Myslę, ze w szczegolnosc nowo wybrany, silny Zarząd Główny KPK dołoży wszel-

kich staran i odpowiednio pokieruje caloscią sprawy.

Doskonale wiemy, jak wazną rolę odegr al Lech Wałęsa - laureat Pokojowej Nag rody Nobla, w dziele walki o ludzką god nosc i poszanowanie praw wziazkowych w Polsce, ktory nadal tę walkę kontynuuje u boku działaczy "Solidarnosci". Warto tez przypomniec, ze rowniez nasz slawny rodak Papiez Jan Pawel II niejednokrot nie i z pełnym uznaniem popieral dziel nych ludzi spod znaku "Solidarnosci", jak często tłumaczył niemal we wszystkich jezykach znaczenie slowa solidarnosc.

Idąc w ślad za Amerykanami, uwa żam ze podobnie jak Plac A Sacharowa w Waszyngtonie na którym miesci się amba sada sowiecka, tak samo i Lech Wałęsa Str w Toronto uswiadamiac będzie rezim owym władzom PRL, ze wolny swiat nadal popiera działalnosc i działania dzia łaczy "Solidarnosci" w Polsce. Niech za tem nazwa tej ulicy będzie symbolem god nosci kazdej jednostki, symbolem nadziei. Za poparcie tego listu z gory serdecz nie dziękuję.

"NIOBE"

BEZ PISMA ŻYC NIE MOGĘ

Szanowna Redakcjo!

Bez Waszego pisma zyc nie moge, cze gos mi brakuje w niedziele, gdy nie mogę jechac do polskiego kosciola w Vancou ver, gdzie prowadzona jest tez sprzedaz. Moglabym zaprenumerowac Wasze pismo, ale dostawy pocztowe są opoznio ne, tak ze wolę te "spotkania" z "Echem" co niedziele. Jest to tez swego rodzaju doping, zeby rano wstac i na 10 15 zdązyc do kosciola, a mieszkamy daleko - 60 km. Gratuluje Wam tak uda nego tygodnika, dzięki za poslugiwanie się tak pięknym, czystym jezykiem, za przebogate informacje polityczne z Pol ski i swiata. Nie wiem czy dociera Wasze pismo do innych miast Kanady, a byłoby wskazane się o to postarac, bo dobra robotę trzeba rozszerzyc na całą Polonię.

Łacząc pozdrowienia dla Redakcji z pięknej Brytyjskiej Columbi

Bożena GRAJEK

P S Proszę przekazac moje szczegolne uznanie i podziękowania za artykuły p dr Zofiu Boncza, ktore były niejednokrotnie dyskutowane wsród naszych zna jomych.

Hen, hen przed laty, wydawało mi się, że stary wiarus winien był służyć w lejbgwardii Napoleona. Brak jednej nogi zapewniał mu automatyczny paszport do przeszłości wiążącej go z Samosierrą, czy Sebastopolem. Siwy wąs, czy ręka na temblaku przerzucała w rejon przydrożnych krzyży pod którym miał zwyczaj siedzieć i opowiadać zgromadzonej wokół dzieciarni przegody - już co najmniej z wojny bolszewickiej.

Z czasem sylwetkę wiarusa dostrzegłem wśród podchorążych lwowskiego garnizonu przebranych w noc listopadową w mundury Czwartaków. Pełniących służbę na dziedzińcu odwachu. Tuz przy Walach Hetmańskich miasta "zawsze nam wiernego".

Nieco później, wiarusa reprezentował Solski. Na deskach teatrów Warszawy. Jeszcze później, wiarusow zastąpiliśmy my sami. Po to jedynie, by z dwudziestolatków przerodzić się w jeszcze inną "poczwarke", jaka może już tylko bawić dzisiejszego nastolatka.

Bo dzisiejszego wiarusa nie spotkasz na rozstaju dróg. Nie dojrzyś go na białym pod krzyżami i dzieciarni nie rozwesela opowiadaniem, jak to przed laty jednym cięciem pałasza trzy głowy spadały.

A ja pamiętam! Prawdziwych wiarusów - pamiętam. I wcale nie z opowiadań Przyborowskiego, czy Gąsiorowskiego. Takich rzeczywiście prawdziwych wiarusów pamiętam.

Dzisiejszego wiarusa można jeszcze spotkać. Powiedzmy na imieninach. Jadzi Świejkowskiej u której właśnie usłyszysz zarozowione opowiadanie z Drużej Wojny Światowej. Są to takie historyjki - anegdotki. Może nawet warte powtórzenia. Radosnie śmiejące. Bajecznie podkolorowane. Zgrabne w przesadnej przekorze. Nieomal zabawne i pociesznie teatralne. Z wyreżyserowaniem każdego aktu. Z wprowadzeniem elementów farsy, a nawet humoru, jakim się posługiwał komediopisarz Mollier, czy rudowłosy brodacze - sam Bernard Shaw. Dykteryjki wywołujące jasną barwę w poszarzałej i nadszarpniętej zębem czasu kłiszy. Ale za to nieszkodliwe i nie ubliżające osobom, jakim w opowiadaniach skeczu nakłada się szaty romantycznej wyobraźni.

Był w naszej bazie - opowiadał Robert Krzysik z Edmontonu (ongis ze Lwowa) - generał Przewłocki. Przeżył go - "priaszka". Z tego tytułu, że zwracał uwagę na sprzączki od pasa i aby się nie narazić na komentarze pachnące karnym raportem, człek czyścił owe priaszki - sprzączki. Sydołem aż do nieprzytomnego polysku.

Generał służył w młodości w rosyjskiej kawalerii, by z czasem osiągnąć wysoką rangę w polskiej kawalerii. Baza zwała się Motolla, (południowe Włochy), a w bazie, jak w każdej bazie, mogłeś napotkać dziewczynę - ochotniczkę służącą w Armii Polskiej.

Otoż któregoś dnia, jadąc samochodem, generał dostrzegł, że przechodząca dziewczyna - ochotniczka nie złożyła odpowiednich honorów przez salutowanie jadącej wolno maszyny.

Generał natychmiast zareagował. Kierowca pastoj! - krzyknął na szofera. Dawaj nazad!

Achatniczka wiernis! Sztoż to achatniczka nie widzi - ceregelował się pan generał.

Charangiewka szatajet się fur-fur. Gienierał siedzi jak byk a achatniczka nie salutuje?

*****

By kontynuować zabawę, a zarazem niewinną nutę humoru - Robert opowiadał, jak po zakończeniu kursu podchorążych w 44 roku w Egipcie generał Przewłocki "trzymał" pożegnalną mowę kierując ją w stronę młodej kadry przyszłych oficerów.

Popatrzcie podchorążowie - mówił generał. Naszą ojczyznę znow rozdarli na połowę. Jedną połowę wzięli Niemcy.

Długu połowę nasze - tfu-tfu - splunął na bok ze złością - Ruskie - poprawił, a teraz zakrzyknijmy sobie nasz Naczelnny Wódz. Gienierał-Marszał Smigły - tfu-tfu - jak on się nazywa - skierował wzrok w stronę stojącego obok adiutanta - gienierał Sosnkowski - poprawił - Niech żyje!

A na zakończenie orkiestra nam zagra. Boże cara - tfu-tfu - Boże cos Boże Polszu!

Nie wątpię, że w tych właśnie dykteryjkach zamknęła się duża przesada. Z białym i z karabinem ustawionym w koźły.

Traktujemy je jednak niewinnie i nie szukajmy chęci wyluskiwania zdrobniałej złośliwości. Żołnierz - wiarus zawsze będzie kochał każdego ze swoich przełożonych-dowodców. Także to bowiem struktura i mentalność humoru wyniesionej z namiotów.

*****

Wyczytałem w prasie, że KPK Okręg Toronto jest jednym z bardziej "dynamicznych" okręgów. To bar-

dzo dobrze! Sprostowanie miało miejsce. Żyłem bowiem pod wrażeniem, że "dynamizm" okręgu w zdrobnieniu przymiotnikowym jest więcej anemiczny, niż dynamiczny.

Obchodzimy właśnie czterdziestolecie założenia Kongresu. W pewnym sensie rocznica może nawet nie taka ważna biorąc pod uwagę inne rocznice, jak rocznica bitwy pod Monte Cassino, czy inwazja kontynentu Europy. By jednak w widoczną awitaminozę wstrzyknąć kropelkę witaminy "C" przypominając czytelnikowi co się właśnie działo w Kanadzie 40 lat temu.

Otoż - opowiada p. Michał Nedza - 19 i 20 września 41 roku - w domu Związku Narodowego Polskiego odbył się Zjazd Zrzeszeń Polskich w Kanadzie. Pamiętam - kontynuuję - że na Zjazd przybyło 38 delegatów. Pamiętam - Mazurkiewicz, Wojcika, dr Rosińskiego, że "Związkowca" - red. Parubickiego. Ja oczywiście też tam byłem!

Juz, bodajże na drugi dzień Zjazdu, ówczesny konsul Generalny Rzeczypospolitej Polskiej, p. T. Brzezinski, zaprosił wszystkich delegatów do Royal York Hotelu i zaapelował do przybyłych, by Zrzeszenie wyłoniło z siebie "centrale" o charakterze i sposobach pracy dzisiejszego Kongresu.

Idea chwyciła - opowiada p. Nedza - dopiero 20, 21 maja 44 roku, po Walnym Zjeździe Związku Polaków za presury p. Szeptyckiego. Kiedy to właśnie Zjazd wyłonił z siebie ciało zwące się Komitetem Przygotowującym Zjazd Polonii Kanadyjskiej.

Byłem przewodniczącym tego Komitetu. Wspólnie z p. Janem Wasągiem Przygotowaliśmy Zjazd na dzień 2, 3, 4 września 44 roku.

Uzgodniliśmy wówczas - pan Michał czyta z wczesnych tekstów - by na Zjazd "zaprosić wszystkie organizacje i parafie polskie - bez różnicy wyznania - oprócz organizacji, które nie stoją na gruncie czysto idowa polskim co do suwerenności i niepodległości Państwa Polskiego".

Tyle na temat dynamizmu! Zapominamy o starych działaczach - niestety. Może warto jednak autoryzować ten instrument, który w koncowym efekcie da nam więcej niż krótka notatka w "Echu Tygodnia".

*****

Zaciekawia jak mało Polaków zna na pamięć słowa hymnu kanadyjskiego "O Canada". Być może zdanie orzekające typu "our home and native land, true patriot love in all the sons cominand" nie pokrywa się z rzeczywistością.

Jakże bowiem jest to "Native land" dla emigranta, a nawet jego syna, który zarliwy patriotyzm doświadczył w kraju pochodzenia?

Prawdziwy "home" musi niestety opierać się o fundament historycznej dumy, pokory, zapamiętany skrzyż rozkołysanej kolebki, wspólnotę przycięcia, pieśń żałobną, marsz tryumfalny, czy wyblakłą fotografię pradziada w szatach równie wyblakłej, lecz nadal znajomej przeszłości.

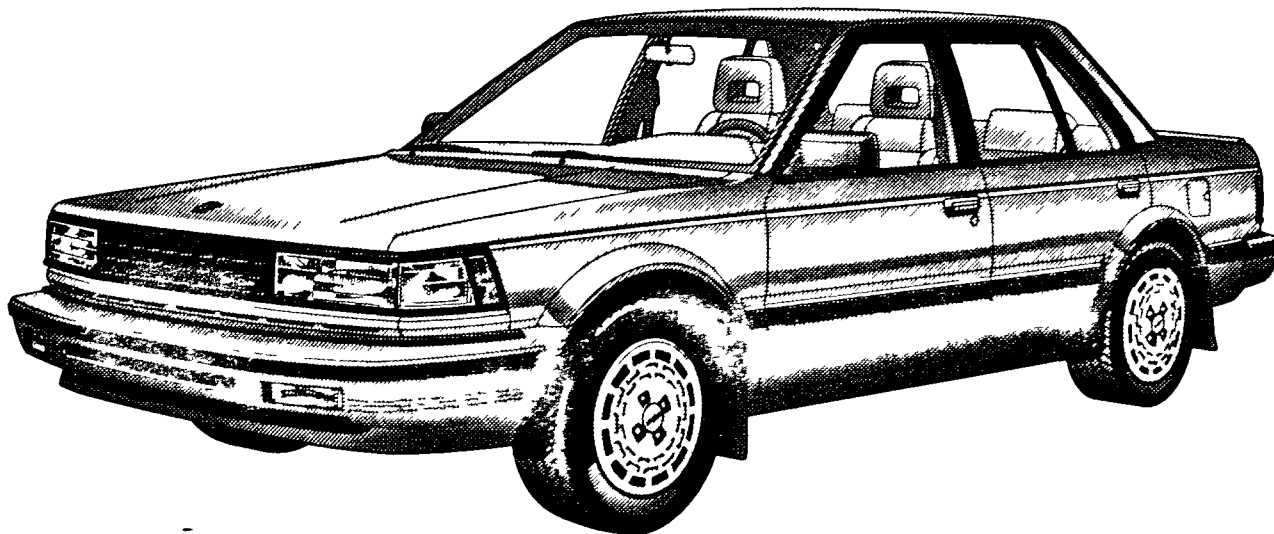
By "native land" spotkał się wreszcie z "true patriot love" potrzeba jeszcze dłuższego czasu. Hymn przeto dla wielu obywateli Kanady jest pieśnią nie-realną i nieprzekonywającą.

*****

FRASZKA

Rzekł pewien docent
"Superflua non nocent"
z czym zgodzą się młodzi
Ze nadmiar nie szkodzi!

Bohdan EJBICH

CHECKPOINT ✓
(1983) LIMITED

JERZY SZOZDA

CHECKPOINT DATSUN NISSAN

to solidna i znana firma, którą mam przyjemność przedstawić Panstwu.
Szeroki wybór nowych i używanych samochodów NISSAN DATSUN.
Aranżuję pożyczki dla nowo przybyłych. Minimalna wpłata, korzystne ceny.
Prosimy kontaktować się

JERZY SZOZDA tel. (416) 239 - 1217

(posiadam znajomość języków słowiańskich), udzielię porady bezpłatnie

• **CHECKPOINT 5448 DUNDAS St. W. ISLINGTON. ONT. M9B 1B4**

City of Toronto

ZMIANA CZASU

NIEDZIELA 28 PAŹDZIERNIKA

1984 r.

Decyzją Rady Miejskiej wydano rozporządzenie dotyczące wprowadzenia czasu letniego w okresie od 29 kwietnia do 28 października 1984 r.

Niniejszym mieszkańcy miasta są proszeni o cofnięcie zegarów o godzinę w niedzielę 28 października o godzinie 2 rano.

ARTHUR C. EGGLETON
Mayor

ZADUSZKI

Światło świec nie tylko rozjasni cmentarze, również miejsca kazi i stracen, groby znanych i nieznanymi żołnierzy

Dzień Wszystkich Świętych i następujący po nim Dzień Zadusznym wywodzą swe pochodzenie z dawnych poganskich uroczystości organizowanych ku czci zmarłych. Rozprzestrzeniająca się religia chrześcijańska nie mogąc wypłenić owych "poganskich" - jak powiadano - zwyczajów, postanowiła przystosować je do użytku kościelnego. W związku z tym w IX wieku wprowadzono do kalendarza świąt kościelnych uroczystości obchodzenia dnia Wszystkich Świętych (zmarłych szczególnie wyróżnionych swym życiem i postawą religijną), a następnie w X wieku obchody Dnia Zadusznym - poświęconego wszystkim zmarłym niezależnie od ich doczesnych zasług, nie mającego jednak charakteru oficjalnego święta kościelnego. Szczególnie to drugie święto darzone było przez lud dużym przywiązaniem - nosiło wszak ono charakter obchodów poświęconych bliskim zmarłym.

Pomimo chrześcijańskiego charakteru, były to uroczystości w dużym stopniu nawiązujące do dawnych poganskich tradycji i obyczajów - prostego kultu przodków, z całą masą obcych chrześcijaństwu wierzeń i wyobrażeń, zwyczajów i obrzędów. Powszechnie było wierzono, że w Dzień Zadusznym dusze zmarłych opuszczają groby i wracają do swych domostw, gdzie dla

ułatwienia im powrotu nieraz pozostawiano drzwi otwarte, że w noc zaduszkową zbierają się dusze na nabożeństwa w kościołach, a kto je zobaczy - umiera.

Często było również wierzono, że dusze potrzebują - jak żywi - jadła i napoju. Przynoszono w Dzień Zadusznym pokarm na groby zmarłych.

Znany jest również zwyczaj kładzenia zmarłym pieniędzy na oczy, jako symbolu potrzeby wykupienia się od potępienia a wykupienia się do nieba.

Zwyczaj palenia świec na grobach pamięta czasów poganskich. Płonące światło jest symbolem światłości wiecznej. Dawniej na mogiłach ludzi zmarłych gwałtowna śmierć, np. samobójców i pochowanych poza cmentarzem, znany był zwyczaj palenia dużych ognia.

W niektórych rejonach Polski pali się świece na grobie przy każdym odwiedzeniu zmarłego. Zwyczaj ten po drugiej wojnie światowej zaczął się rozszerzać na dalsze regiony kraju jak Wielkopolska, Ziemia Połnocna i Zachodnia, przylączone do Polski, wraz z przeniesieniem się na te ziemie ludności ze wschodnich regionów kraju.

W związku z Dniem Zadusznym znany jest także zwyczaj wypieku specjalnego rodzaju pieczywa, które dawniej przeznaczone było dla zmarłych, a obecnie rozdaje się ubogim. Pozywienie dla zmarłych pozostało do dziś w postaci tzw. obrzędów "dziadów". Do dziś w Polsce Uroczystość Wszystkich Świętych jest zjawiskiem społecznym rzucającym się w oczy. Pociągi i autobusy przepełnione ludźmi z wienkami, zniczami, bukietami kwiatów, którzy jadą na groby swoich zmarłych oddalonych od miejsca zamieszkania. W sam dzień przed dużymi cmentarzami na przestrzeni kilometrów ciągną się sznury stojących samochodów.

Na samych cmentarzach odbywają się uroczyste procesje żałobne, którym przewodniczą niekiedy sami biskupi, księża wygłaszają kazania, czasem odprawiają Mszę św. Wszystkie mogiły przybrane są zieleńią, kwiatami i płoną na nich znicze oraz świece. Młodzież szkolna i harcerze na ten dzień porządkują groby żołnierskie, ludzi pomordowanych w czasie wojny i mogiły zapomniane. Wieczorem od tysięcy zapalonych świec i zniczy unoszą się ku niebu tony czerwonego światła. Ponieważ Dzień Zadusznym jest dniem pracy, ruch na cmentarzach jest mały. W kościołach natomiast tego dnia przeprowadza się tzw. wymienianki lub wspominki. Jest to po prostu wyczytywanie przez księży imion, nazwisk zmarłych przed ołtarzem lub z ambony i modlitwa w ich intencji. Na karteczkach podają więc wierni, w niektórych okolicach bardzo dużo, imion i nazwisk, rodziców, dzieci, krewnych, znajomych, dobroczyńców, domowników, ludzi zasłużonych dla narodu lub społeczeństwa danego regionu. W tych intencjach zamawia się również Msze św. Jest także polskim zwyczajem zatroszczyć się w szczególny sposób o mogiły zmarłych w dzień ich imienin, w rocznicę śmierci, w rocznicę narodowe.

M H

ZADUSZKI PRZED POMNIKIEM KATYNSKIM W TORONTO

Staraniem Centralnego Komitetu Polskich Organizacji Weteranskich w Toronto - Oshawa zostaną urządzone tradycyjne zaduszki przed pomnikiem katyńskim w Toronto. Poniżej rozkład uroczystości:

1 1 listopada, czwartek o godzinie 5 30 zapalenie świec i składanie kwiatów przez dzieci ze szkółek polskich. Od godz. 5 30 składanie kwiatów i zapalenie świec w kształcie krzyża. Do godziny 8 00.

2 2 listopada, piątek, o godzinie 7 00 zaciągnięcie warty honorowej przed pomnikiem przez Weteranów i Kombatantów, składanie kwiatów i zapalenie świec przy śpiewie religijnych piosenek. O godz. 8 00 modły za zmarłych i pomordowanych odnowi ksiądz z parafii św. Kazimierza. Zakonczenie uroczystości caprzykiem.

Centralny komitet weteranski zaprasza polonię torontorską do gremialnego wzięcia udziału w tej uroczystości.

KOMUNIKAT

OBCHODY ŚWIĘTA 11 LISTOPADA

Zarząd KPK Okręg Toronto zawiadamia, że w dniu 11 LISTOPADA br. obchodząc będziemy uroczystość odzyskania przez Polskę w roku 1918 wolności i niepodległości.

W związku z tym odprawiona zostanie uroczysta Msza św. w kościele św. Stanisława 12 Denison Ave o GODZ 12 15.

Po Mszy św. nastąpi pochód wszystkich pocztów sztandarowych i organizacji wchodzących do KPK Toronto pod pomnik Poległych przed Starym Ratuszem miasta.

O GODZ 4 30 odbędzie się uroczysta Akademia w szkole rog Bloor-Dundas, na którą serdecznie zapraszamy.

PREZES I ZARZĄD
KPK — OKRĘG TORONTO

KOMUNIKAT

W czwartek DNIA 25 PAŹDZIERNIKA O GODZ 7 00 wieczorem pod Konsulatem PRL odbędzie się demonstracja dla poparcia żądań uwolnienia porwanego Ks. POPIELUSZKO. Po demonstracji o godz. 8 00 wieczorem zostanie odprawiona msza św. w kościele św. Teresy przy 10th Street w Intencji uwolnienia Ks. Popieluszko.

Jeżeli Ks. Popieluszko nie zostanie odnalezony i uwolniony do niedzieli 28 października - MASOWA OGÓLNOPOŁONIJNA DEMONSTRACJA ODBĘDZIE SIĘ PRZED KONSULATEM PRL W PONIEDZIAŁEK 29 O GODZ 7 00 wieczorem.

KONGRES POLONII KANADYJSKIEJ
(OKRĘG TORONTO)
POLISH CANADIAN ACTION GROUP

ECHO OJCZYNY — POLSKI PROGRAM RADIOWY KAROLI KĘSIK Z TORONTO

ZAPRASZA

wszystkich z Hamilton i okolic na koncert pt

"DLA POLONII I O POLONII"

w NIEDZIELĘ 28 PAŹDZIERNIKA O GODZ 2 30 w SALI SCOTT PARK H S. 1055 KING ST E HAMILTON

Udział biorą Ks. Antoni Bagsik, Teresa Kłmuszko, Julita z Buffalo, Anna Piwowarczyk, Zofia i Katarzyna Kata, Danuta Jampolska, Basia i Roman Szabunia, Kazimierz Chrapka, Tadeusz Kowalczyk, Jan Kornel, Roman Szczęsny, Orkiestra Gene Kus, Grupa Taneczna POLONEZ, P. Bozko, i Karola Kęsik. BILETY w przedsprzedaży \$5 00, przy wejściu \$6 00. Do nabycia u p. Franka Kopec, 725 Barton St E. Informacje P. Niedojadło, TEL 560 - 9451.

107

KOMITET BUDOWY

SERDECZNIE ZAPRASZA POLONIĘ

NA UROCZYSTE POSWIĘCENIE POMNIKA OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II

który został wzniesiony dla upamiętnienia jego pierwszej historycznej wizyty w Kanadzie

W NIEDZIELĘ 4 LISTOPADA 1984 r. o GODZ 2 45 przy 220 Roncesvalles Ave Toronto

ODCZYT

PP. MACIEJA WIERZYŃSKIEGO I JACKA KALABIŃSKIEGO

Zarząd Okręgu Kongresu Polonii Kanadyjskiej w Toronto wraz z kołem No 20 Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Toronto, uprzejmie zaprasza na spotkanie organizowane przy współudziale Kanadyjskiego Komitetu Pomocy Dziennikarzom w Polsce.

Prelegentami będą pp. Maciej Wierzyński - znany dziennikarz i poeta z Polski, chwilowo przebywający na Uniwersytecie Stanford w Kalifornii - tematem Jego odczytu będzie "Polska Dzisiaj i Jutro", oraz p. Jacek Kalabiński - szef sekcji Polskiej Radia Wolna Europa w Nowym Jorku. Będzie on mówił na temat "Polityki Stanów Zjednoczonych wobec Polski".

Spotkanie to odbędzie się w dniu 16 LISTOPADA br. w PIĄTEK O GODZ 7 30 w lokalu Stowarzyszenia Polskich Kombatantów, 206 Beverley St Toronto. WSTĘP - \$3 00 od osoby.

Cały dochód przeznaczony na wysyłkę paczek świątecznych dla dziennikarzy pozbawionych pracy od czasu stanu wojennego.

ZAPRASZAMY CAŁĄ POLONIĘ NA TĘ INTERESUJĄCĄ IMPREZĘ

J. WIELGOSZ
Prezes SPK Koło Nr 20

J. BURSKI
Prezes KPK w Toronto

KLUB STUDIA MŁODYCH

zaprasza

DO KASKADY

na smaczne jedzenie i dobrą muzykę

W każdy Piątek, Sobotę i Niedzielę

od godz. 7:30 - 1 00

HALLOWEEN PARTY

SOBOTA 27 PAŹDZIERNIKA o GODZ 7 00

Wstęp wolny
REZERWACJA TELEFON 364 - 4414

542 Queen Str W,
(100 metrów na wschód od Bathurst)

Mecenas January PRAWO I TY Prawa PRACOWNIKA I PRACODAWCY

UMOWA O PRACĘ

Ciąg dalszy

Zdarza się często, że pracownicy na wysokich stanowiskach kierowniczych i dyrektorzy firm, mają umowy o pracę przewidujące bardzo wysokie wypłaty - odszkodowania (określane zazwyczaj jako *severance payments*) w przypadku przejęcia firmy przez innego właściciela, z którym nie chcieliby współpracować. Nie należą do rzadkości umowy, przewidujące też wypłacenie takich sum w przypadku zmiany polityki firmy, powodującej drastyczne przesunięcia w jej kierownictwie.

Większość pracowników, jak i pracodawców, jest zdania, że właściwie wynegocjowany kontrakt - umowa o pracę - zawarty na piśmie, jest z korzyścią dla obu stron, ponieważ eliminuje elementy niepewności i zapobiega sporom. Umowy zawierane ustnie zazwyczaj nie są dostatecznie jasne.

Jeśli zachodzi przyczyna zakończenia stosunku pracy, obie strony będą się starały jasno określić, na czym ta przyczyna polega.

W kanadyjskiej prowincji Ontario prawo stanowi, że jednostronne zmiany wprowadzone do umowy o pracę przez pracodawcę, które nie są do przyjęcia dla pracownika, stanowią odrzucenie tej umowy, czyli zerwanie kontraktu. W takiej sytuacji pracownik ma więc prawo traktować umowę jako zerwaną i może wystąpić ze skargą o odszkodowanie.

Umowa zawarta na piśmie ma tę istotną zaletę, że w jej świetle wszelkie jednostronne zmiany stają się bardzo wyraźne. O jakie zmiany może tu chodzić?

Przykłady typowe to zmiany w obowiązkach pracownika wymagające zmiany miejsca zamieszkania (Jeśli pracownik

mieszka we własnym domu, może się to wiązać z koniecznością sprzedaży tego domu - na niekorzystnych warunkach, jeśli rynek akurat sprzyja nabywcy. Zmiana szkoły może być dla dzieci szkodliwa. Może dojść do kłopotliwych komplikacji w życiu rodzinnym, itp.) Inny przykład, w przypadku sprzedawcy - *salesperson* - to ograniczenie terytorium działania, na którym firma daje wolną rękę w zdobywaniu klientów.

Umowa o pracę może obowiązywać na określony czas. Po upływie tego czasu, umowa taka automatycznie wygasa, czyli przestaje obowiązywać zarówno pracownika jak i pracodawcę. Może ona zawierać postanowienia, dotyczące jej odnowienia. Nowa umowa staje się przedmiotem kolejnych negocjacji.

Jeśli umowa o pracę została zawarta na czas nie określony, to można ją rozwiązać tylko zgodnie z jej postanowieniami, określającymi warunki rozwiązania. Oto typowy przykład paragrafu, określającego warunki rozwiązania umowy: *Either party may terminate this agreement by giving the other party three (3) months' notice in writing.*

Czyli: Każda ze stron może rozwiązać tę umowę, wypowiadając ją na piśmie na trzy (3) miesiące z góry.

Podsumujmy ostatnie odcinki

● W krajach zachodnich nie ma przymusu pracy, nie ma też przymusu zatrudnienia pracownika.

● Zapotrzebowaniem na pracowników (i odwrotnie - na stanowiska pracy) rządzi rynek.

● We własnym interesie, warto poświęcić możliwie jak największą uwagę wypracowaniu korzystnej umowy o pracę.

Należy się przy tym realistycznie liczyć z sytuacją na rynku pracy w naszej specjalności lub w dziedzinie, w której staramy się o pracę.

● Lepiej jest zawierać umowę o pracę na piśmie.

Za tydzień: Warunki pracy i ustawodawstwo pracy

KUP NA CAŁY ROK

“ECHO TYGODNIA”

POŚPIEŚZ SIĘ
WYSYLAJĄC KUPON DO KOŃCA PAŹDZIERNIKA
OSZCZĘDZASZ 25% CENY GAZETY PŁACĄC

\$ 39.00

W zamian otrzymasz najnowsze wiadomości z Polski, Europy Wschodniej, świata i Kanady. Artykuły, komentarze, felietony, sport, rozrywkę, porady prawne, finansowe.

WYPEŁNIJ KUPON WYSLIJ NA ADRES ECHA TYGODNIA

ZAMAWIAM ROCZNĄ PRENUMERATĘ ECHA TYGODNIA

Imię, nazwisko

Nr domu Ulica

Miejscowość

Dołączam czek (Money Order) na sumę \$ 39.00

Nr apartamentu

Kod pocztowy

Specjalna prenumerata poza Kanadę kosztuje \$ 42.00

WYCIECZKI

W ZNANE

I NIEZNANE

KTO

CHCE

ZOBACZYĆ

NESSIE?

Biedny, stary Nessie - jak pieszczotliwie nazywają go Anglicy - potwór zamieszkujący podobno jezioro Loch Ness, budzi od lat nieustającą sensację. W ubiegłym roku minęła 50 rocznica dostrzeżenia Nessie w czasach współczesnych. Trzeba nam bowiem wiedzieć, że pierwsza wzmianka o potworze pochodzi z 566 r i znalazła ją można w kronikach staroceltyckich. Szczególnie często jednak pojawiał się Nessie w XIX wieku, aby później zanurzyć się w głębinach Loch Ness na lat kilka i powrócić w 1953 roku, budząc grozę u mieszkańców nadbrzeżnej wioski - Drum nadrochid, u przypadkowych turystów kanadyjskich i dziennikarza - Campbell'a.

Opisy Nessie podawane przez świadków są bardzo zgodne, a zdjęcie, które ukazało się w tym

samym roku, wykonane przez doktora Wilson'a przedstawia wysuniętą z wody małą głowę na ogromnej i długiej szyi.

Od tego czasu zdjęcia Nessie zaczęły pojawiać się coraz częściej a w ciągu ostatniego 50-lecia dostrzeżono potwora 3 tysiące razy i zrobiono kilkadziesiąt filmów i zdjęć. Naukowcy - jak nie trudno się domyślić - podzielili się na dwa obozy, ale w ostatnich latach przewagę zyskali "zwolennicy" potwora. Mało zaś tego - zanotowano odkrycia wielu krewnych i kuzynów Nessie w różnych stronach świata. Zanim jednak przejdziemy do listy "nowych potworów" pozwolę sobie zapoznać Państwa z faktami dotyczącymi samego Nessie.

Otóż w 1973 roku naukowcy amerykańscy z ośrodka

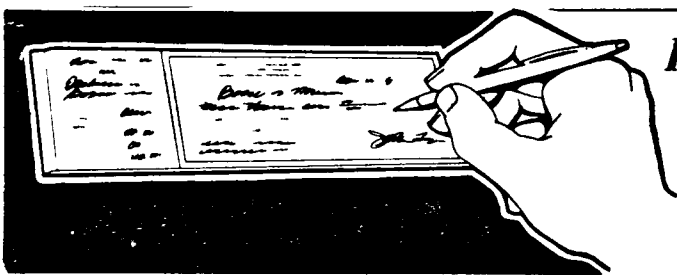
komputerowego w Pasadenie, specjalizującego się w analizie zdjęć lotniczych i satelitarnych wydali opinię, że badane przez nich zdjęcia potwora są niewątpliwie obrazem "nieznanego obiektu". Do badań jeziora stosuje się specjalną stroboskopową kamerę oraz urządzenia sonarowe. Za najbardziej przekonujące uważa się wyniki badań naukowców z Bostonu, według których wielkość "aktywnych obiektów" określono na 6-9 metrów. Układ echosond pozwolił również ustalić, że obiekt ma wyrostki przypominające płetwy oraz coś w rodzaju ogona. Wszystkie zdjęcia Nessie są niestety niewyraźne, do czego przyczynia się zawiesina torfowa, która zamula wody jeziora Kanadyjski zoolog - McGowan postawił swojego czasu tezę, jakoby Nessie był plezjozaurem

wodnym dinozaurem, przetrwałym z czasów ery mezozoicznej. Ostatnie wyniki badań pochodzą z 1983 roku i ogłosiło je brytyjskie pismo naukowe "New Scientist". Ekipa badawcza z Uniwersytetu w Birmingham, kierowana przez prof. Adriana Shine'a zarejestrowała po raz kolejny istnienie w wodach Loch Ness wielkiego obiektu, poruszającego się z prędkością 3 km na godzinę. Ekipa prof. Shine'a odkryła także obecność pewnych gatunków reliktowych, które przetrwały z epoki lodowcowej. Sam profesor jest absolutnie przekonany, że w wodach jeziora żyje "cos nieznanego nauce".

Nessie jednak nie jest osamotniony, ale o tym w następnym odcinku!

MARAX

PORADY FINANSOWE

Portfel Inwestycyjny

Portfel Inwestycyjny czyli Portfolio jest zasadniczym celem każdego inwestora. Gromadzenie różnorodnych inwestycji, które potem można określić tym mianem, a w szczególności zarządzanie nimi nie należy do zadań łatwych i wymagających jednorazowego wysiłku umysłowego. Zwykle proces ten rozłożony jest na wiele lat, w trakcie których skumulowane nadwyżki finansowe lokuje się w sposób mogący przynieść najwięcej korzyści monetarnych w danym okresie. Zasadniczym warunkiem istnienia portfela inwestycyjnego jest jego zróżnicowanie (diversification). Niezależnie od faktu czy operuje się sumą 3, 4, 5-cyfrową czy też większą portfel inwestycyjny musi być różnorodny, w przeciwnym wypadku nie zasługuje na to miano. Jest bezsensowne lokowanie całości oszczędności w jednej tylko kategorii obojętnej czy są to kruszce metali szlachetnych, instrumenty finansowe, bondy czy akcje preferowane. W planowaniu należy brać pod uwagę wiele czynników. Każde portfolio podobnie jak jego właściciel jest produktem innych okoliczności, dlatego wszelkie sprowadzanie portfeli inwestycyjnych do wspólnego mianownika nie może dać dobrych rezultatów, gdyż wymaga to rozpatrywania poprzez pryzmat indywidualnego rozeznania (human touch).

Budując portfel inwestycyjny należy wziąć pod uwagę wiele czynników z których najważniejsze to

a) Obowiązki rodzinne (w sensie finansowym). Inne cele i wytyczne posiada osoba obciążona wieloosobową rodziną na utrzymaniu, a inne osoba samotna bez zobowiązań tego typu.

b) Wiek. Młody inwestor winien działać agresywnie na rynku finansowym nie bojąc się ponieść ryzyka. Winien też lokować nadwyżki finansowe w inwestycje długoterminowe (bondy o 20 czy 30-letnim terminie dojrzałości, "junior stock" akcje firm, które w przyszłości mogą dopiero dać jakies rezultaty w formie wzrostu wartości kapitału czy dywidend). Starsza osoba powinna przede wszystkim unikać ryzyka i mieć na uwadze bezpieczeństwo inwestycji oraz ich krótkoterminowość.

c) Środki finansowe. Im większy dochód tym można sobie pozwolić na bardziej śmiały czy wręcz ekstrawagancki posunięcia finansowe gdyż w razie popełnienia błędów inwestycyjnych i poniesienia strat finansowych zostanie to wkrótce zrekompensowane przez dochody

z innych źródeł. Inwestorzy o ograniczonym przychodzie winni mieć na uwadze bezpieczeństwo swych inwestycji.

d) Rodzaj dochodu. Chodzi głównie o fakt czy dochód jest stały i zabezpieczony na długie lata czy też ma charakter cykliczny bądź też jednorazowy jak na przykład spadki.

e) Temperament. Osobom znerwicowanym i przejmującym się nadmiernie problemami dnia codziennego w ogóle odradza się inwestowania w cokolwiek co wymaga podjęcia ryzyka czy decyzji wyboru.

f) Sytuacja podatkowa. Inaczej ten problem wygląda u osoby nie płacącej podatków, a jeszcze inaczej u tej która płaci 30 czy 50% od sumy uważanej przez Revenue Taxation of Canada za "Income Taxable". Nie trzeba nadmieniać, że ta ostatnia może sobie pozwolić na wiele więcej, jeśli chodzi o inwestycje, gdyż przy dochodach podlegających wysokiemu opodatkowaniu warto zainwestować w celu choćby uzyskania częściowych ulg finansowych. Ponadto ewentualna strata jest odciążana od podatku przeto jej wstrząs jest zredukowany do pewnego stopnia.

g) Cechy indywidualne inwestora jak rozeznanie finansowe czy czas i energia jaką może poświęcić na dogłębne swego portfela inwestycyjnego. Inaczej ma wyglądać portfel inwestycyjny, codziennego czytelnika "Wall Street Journal", czy też sekcji finansowej "The Globe and Mail" czy "New York Times" o wykształceniu bądź praktyce ekonomiczno-księgowo-finansowej mogącego w każdej chwili wykonać telefon do swego brokera na Bay czy Wall Street, a inaczej zawodowego trapera na Yukonie. W pierwszym wypadku można całkowicie samodzielnie dobierać i dogłębnie swe portfolio. W drugim jest nader wskazane opieranie się na radach jeśli nie ekspertów to przynajmniej osób zajmujących się tym zawodowo.

W następnym odcinku zajmiemy się celami indywidualnymi jakie przyświecają właścicielom każdego portfolio inwestycyjnego.

Płotka Finansjery

Kongres Polonii Kanadyjskiej OKRĘG TORONTO

**OŚRODKI POMOCY IMIGRANTOM
MIĘDZYORGANIZACYJNE
BIURO IMIGRACYJNE**
192 Garden Ave
Tel 532-1126

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
128 Fern Ave
Tel 533-9471

**OSRODEK POMOCY
POLSKIM IMIGRANTOM**
206 Beverley Str
Tel 979-9634

WYDZIAŁ OŚWIATY miasta Toronto z a w i a d a m i a

o wznowieniu kursu dla polskich nauczycieli
(język angielski - poziom podstawowy i
zaawansowany, pedagogika, pomoc w ocenie
kwalifikacji).

Zgłoszenia lub informacja p. A. Anielewicz

535 - 3777 lub **782 - 0560**

U W A G A
Polonia w Toronto i okolicy
**POLISH ALLIANCE (TORONTO)
CREDIT UNION LTD.**
2150 BLOOR ST. W.
(Wejście od wschodniej części budynek)
TEL 762-9523

Konta depozytowe	9 1/2 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe (minimalny depozyt \$5000 oprocentowane na każdy dzień depozytu)	8 1/2 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
1-letnie certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty	10 1/2 %	rocznie
3-letnie certyfikaty Non-redeemable ...	11 %	rocznie
RRSP i RHOSP	9 1/2 %	rocznie
Pozyczki personalne	15 1/2 %	rocznie
Hipoteki	15 %	rocznie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE
CODZIENNIE od 12 do 2.30 po poł. i od 7.30 do 9 wiecz.
WTORKI tylko od 12 do 2.30 po poł. oraz SOBOTY
od 10 do 12.30

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Jedn. Unii

CREDIT UNION
SW STANISŁAWA
i SW KAZIMIERZA

220 Roncesvalles Ave tel. 537-2181   2987 Bloor Str W tel 236-1225   12 Denison Ave tel 863-0996

**PRAGNIESZ STAĆ SIĘ WŁAŚCICIELEM
DOMU, DZIAŁKI BUDOWLANEJ,
DOMKU LETNISKOWEGO?
STAŃ SIĘ NIM PRZY POMOCY
NAJWIĘKSZEJ NA SWIECIE PARAFIALNEJ**

**CREDIT UNION
ŚW. STANISŁAWA I
ŚW. KAZIMIERZA
KTÓRA OFERUJE
NA POWYŻSZE CELE
TRZY TYPY HIPOTEK;**

**O ZMIENNYM
OPROCENTOWANIU 12 3/4 %**

ZAMKNIĘTE — 12 3/4 %

OTWARTE — 14 1/2 %

**"Hipoteki"
(\$50.000 pożyczki ubezpieczone
na życie)**

ARNOLD PENK

przedstawiciel Addison on Bay Limited
proponuje szeroki wybór nowych i używanych samochodów

- nowe samochody posiadają trzyletnią gwarancję lub 60 000 km (niektóre modele),
- używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję,
- gwarantuje najlepsze warunki kupna samochodów załatwiająca na miejscu sprzedaż, pożyczkę, tanie ubezpieczenia, a specjalnie dla nowo przybyłych oraz gwarantuje osobistą opiekę nad klientem po odbiorze auta

Od 14 lat Arnold Penk oferuje wieloletnią wiedzę w sprzedaży samochodów, załatwianiu pożyczek jak również takich ubezpieczeń, cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polonii, a także znany jest jako społecznik.

Wszelkiego typu usługi związane się z samochodem i obsługą, załatwiane są przez pana Penka.

Ponieważ kupno samochodu jest bardzo poważnym wydatkiem finansowym, trzeba być pewnym, z kim nawiązać tak poważną transakcję.

Wyrozniony przez GM jako „Senior Master Salesman“ i nagrodą za największą ilość udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy.

Czy jeszcze ktoś może tyle zaferować?

Po wszelkie informacje proszę dzwonić — 964-3211 lub do domu o każdej porze — 731-0757, podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College St.)

Wieczorowo

Efektowne, wykonane z błyszczących i lejących się tkanin stroje, dominują wśród kreacji wieczorowych. Nie ma już tak wiele jak w ubiegłym roku obcisłych sukien aplikowanych cekinami. Dużo natomiast pojawiło się kombinacji: spódnica czy spodnie plus żakiet. Szyte są z lejących się materiałów, głównie jedwabiu, w kolorach złotym i srebrnym i metalicznych brązach.

Ciągle stosuje się zestawienia faktur materiałów. Refleksy światła, kładące się na połyskliwych partiach jednego materiału, dają ciekawe efekty kontrastując z innym, załamującym światło odmiennie, materiałem. Przykłady na zdjęciach to: jedwabny, złoty żakiet z aplikowanymi rękawami, czarne spodnie i bluzka, również z jedwabiu - całość inspirowana hiszpańskim strojem torreadora, w drugim przykładzie oryginalny efekt migotania uzyskany został poprzez zastosowanie materiału we wzór "słoje drzewa", trzeci przykład ilustruje dobrze efekt zastosowania różnych faktur materiałów w stroju pomyslanym jako jedna całość.

JOGA MUDRA - SKŁON W LOTOSIE

MUDRA to pozycja wyłączna, wyciszenia, pozycja do medytacji. W systemie Hathajogi te asany, które działają uspokajająco na układ nerwowy, nazywa się mudrami. W Joga Mudra ułożenie ciała nazywane zamknięciem kręgu czy obwodu, uważają jogowie za ważny czynnik działający uspokajająco na układ nerwowy i za pozycję sprzyjającą skupieniu. Chcąc się skoncentrować - mówi joga - należy świadomie kierować zarówno naszymi gestami i ruchami, jak i myślami. Ćwiczenie to działa uspokajająco. Daje się to jednak odczuć dopiero po kilku minutach przebywania w tej asanie. Pozycja ta jednocześnie uelastycznia kręgosłup. Giętkość, a z czasem bardzo daleki zasięg ruchu w skłonie osiągamy bez wysiłku, przez sam układ ciała.

Debiutanci niekiedy odczuwają podczas tego ćwiczenia zawrót lub lekki ból głowy. Wówczas należy przerwać ćwiczenie. Ważne jednak, po pewnym okresie ćwiczeń, niemiłe sensacje ustępują.

Siadamy na ziemi i zaplatamy nogi w lotosie. Ręce zakładamy z tyłu na plecach i lewą dłonią obejmujemy przegub prawej ręki.

Nie napinając rąk, ściągamy łopatkę i robimy głęboki wdech i chwilę go zatrzymujemy. Robiąc wydech skłaniamy się do przodu. W czasie skłonu głowa powinna być uniesiona, a szyja mocno wyciągnięta. Dopiero kończąc wydech, pochylamy głowę, czoło opieramy o podłogę lub zwieszamy głowę w dół tylko tak nisko, jak potrafimy. Skłon bowiem musi być całkowicie bierny. Nie starajmy się na siłę dociągnąć głowy do ziemi. W skłonie, pozostajemy przez moment w bezdechu, w czasie wydechu unosimy tułów i głowę. Skłony wykonujemy 3-4 razy. W ostatnim pozostajemy dłużej od kilku do kilkunastu minut, oddychając głęboko.

POTRAWA Z DYNI

30 dag dyni, sol, łyżeczka maki, 4 łyżki oleju, marchew, pietruszka, kawałek pora, cebula, kawałek selera, pół szklanki przecieru pomidorowego, ostra papryka, zielonina, cukier do smaku, łyżeczka musztardy.

Dynię obrać, pokroić na równe kawałki, a następnie każdy kawałek osolic, oproszyc papryką i mąką. Tak przygotowaną dynię usmazyc na rozgrzanym oleju, przelozyc na salaterkę i gorącą przykryc aby zmiękla w parze. Warzywa obrać, zetrzec na grubej tarce i podsmażyc na rozgrzanym oleju bez rumienienia. Dodac kilka łyżek wody i dusić pod przykryciem az całkowicie zmiękną. Dodac przecier pomidorowy, przyprawic solą, papryką, musztardą i cukrem do smaku. Gorącymi warzywami oblac dynię i wystudzić. Podawac jako zimne danie z pieczywem, jajkiem gotowanym na twardo lub wędzoną rybą.

DYNIA W SOSIE POMIDOROWYM

40 dag dyni, sol, pieprz, łyżka maki, olej do smazenia, cebula, łyżka przecieru pomidorowego, jabłko, mielona papryka do smaku, koperek.

Dynię obrać, pokroić na kawałki, oproszyc mąką, solą, pieprzem lub papryką i obrumienic na rozgrzanym oleju. Gorącą przelozyc do innego naczynia i przykryc aby zmiękla w parze. Na pozostałym tłuszczu podsmażyc drobno pokrojoną cebulę, dodac starte na grubej tarce jabłko, koncentrat pomidorowy i kilka łyżek wody. Wszystko zagotowac, doprawic do smaku solą, cukrem i mieloną papryką. Gorącym sosem polac dynię. Wystudzić. Podawac z jajkami gotowanymi na twardo i pieczywem.

Coś z dyni na Halloween

Paczki do Polski

- SPECJALIZUJEMY SIĘ W PACZKACH NA ZI ECENIE
- PACZKI PAKOWANE SA W NIEMCZECH ZACHODNIH I DOSTARCZANE DO DOMU ODBIORCY NA TERENIE CAŁEJ POLSKI W TERMINIE OK 15-25 DNI
- PACZKI EXPRESOWE DORECZAMY W OK 7-10 DNI. Dodatkowa dopłata wynosi \$6
- CENY W DOLARACH KANADYJSKICH W CENACH ZAWARTY JEST KOSZT TRANSPORTU
- ANI ODBIORCA ANI NADAWCA DO NASZYCH CEN NIC WIĘCEJ NIE DOPLACAJA
- PRZYSŁYAMY PISEMNE POTWIERDZENIE ODBIORU
- W RAZIE ZAGINIĘCIA PACZKI GWARANTUJEMY WYSŁANIE PACZKI O TEJ SAMEJ WARTOSCI NA NASZ KOSZT
- NAJMNIEJSZE ZI ECENIE \$20 LUB 5 KG
- PRZYSŁYAMY RÓWNIEŻ TAŃNIE PIENIĄDZE DO POLSKI

OWOCY

- 1 Wytnij nasze ZI ECENIE WYSŁYKI PACZKI
- 2 Zaznacz ilosc zamawianych artykułów i zsumuj ich wartosci
- 3 Na oddzielnej kartce wyraźnie napisz swój adres i telefon oraz adres odbiorcy w Polsce
- 4 Wyślij w zaadresowanej do nas kopercie ZI ECENIE WYSŁYKI PACZKI kartkę z adresami oraz money order lub czek (płatny dla SAP) na kwotę równą wartosci paczki

ZI ECENIE WYSŁYKI PACZKI
ZI ECENIA PROSIMY PRZYSŁAC NA ADRES (tylko dla korespondentów)
DZIAŁAMY OD 1982 ROKU
CIESZYMY SIĘ ZAUFANIEM
RODAKÓW NADAJĄCYCH
PACZKI 75 KRAJÓW

SA P pomoc
1180 Mississauga Valley Blvd
Unit 24
MISSISSAUGA ONTARIO
L5A 3M9 Canada

ARTYKUŁY DO WYBORU	S Can.	zł.
1 Szynka konserwowa	900 g	6 20
2 Szynka konserwowa	450 g	3 20
3 Szynka mielona	340 g	1 80
4 Salami	900 g	6 10
5 Pasztecik	200 g	1 20
6 Bekon	450 g	2 80
7 Wieprzowina w konserwie	300 g	1 90
8 Wołowina w konserwie	400 g	2 50
9 Sardynki w oliwie	125 g	0 90
10 Makrela w pomidorach	125 g	0 90
11 Filety śledziowe	200 g	1 50
12 Ser twardy w kawałku	500 g	4 90
13 Masło w puszcze	1 kg	6 20
14 Margaryna	500 g	1 40
15 Olej roślinny	1 litr	2 50
16 Dżem pomarańczowy	450 g	1 50
17 Miód naturalny	450 g	2 90
18 Ananas w puszcze	750 g	1 30
19 Brzoskwinie w puszcze	750 g	1 30
20 Koktail owocowy w puszcze	750 g	1 40
21 Figi suszone	250 g	1 40
22 Rodzynki	200 g	1 20
23 Migdały	200 g	1 60
24 Orzeszki ziemne	200 g	1 40
25 Herbata w torebkach	25 szt	1 20
26 Herbata w wiórkach	500 g	4 30
27 Kawa ziarnista	500 g	3 50
28 Kawa instant typu Nescafe	100 g	2 50
29 Kakao	250 g	2 50
30 Czekolada do picia w proszku	800 g	3 90
31 Czekolada mleczna	100 g	0 80
32 Czekolada z bakaliami	100 g	1 00
33 Czekolada z orzechami	100 g	1 00
34 Batonik czekoladowy	1 szt	0 25
35 Cukierniki owocowe z witaminami	500 g	2 50
36 Guma do żucia miętowa	12 szt	1 00
37 Guma do żucia owocowa	12 szt	1 00
38 Guma balonowa	12 szt	1 20
39 Pieprz czarny	100 g	1 10
40 Koncentrat pomidorowy	50 g	0 30
41 Kostki rosółowe (z kury) na 5 litrów	1 szt	1 00
42 Kostki rosółowe (wołowe) na 5 litrów	1 szt	1 00
43 Mleko w proszku	400 g	3 10
44 Infant formula w proszku	1 kg	10 70
45 MILUPA z bananami	300 g	3 10
46 MILUPA z mieszankami owocami	850 g	7 70
47 Witaminy dla dzieci	100 szt	2 30
48 Aspiryna Bayer	20 szt	1 80
49 Wata	200 g	0 75
50 Pasta do zębów (duża)	150 g	1 40
51 Mydło toaletowe	100 g	0 50
52 Szampon do włosów	1 litr	2 50
53 Proszek do prania	3 kg	4 90
54 Proszek do szorowania	500 g	1 50
55 Płyn do mycia naczyń	1 litr	1 90
56 Zapalniczka gazowa	1 szt	0 90
57 Rajstopy damskie (małe)	1 szt	1 00
58 Rajstopy damskie (średnie)	1 szt	1 00
59 Rajstopy damskie (duże)	1 szt	1 30
60 Dzinsy Montana o.o.	1 szt	13 00

OWOCY
Pomarańcze (świeże) 10 kg 16 40; 5 kg 9 00
Cytryny (świeże) 10 kg 17 40; 5 kg 9 50
Ananasy (świeże) 10 kg 17 40; 5 kg 9 50
Ananasy 5 szt 12 00; 1 szt 2 60

Ponadto możecie Państwo wysłać przez nas do Polski samochód (nowy lub używany) oraz artykuły techniczne i odzieżowe a także świeże kwiaty z okazji ślubu i imienin itp. Oferujemy również sprowadzenie do Kanady na zamówienie samochodu lub innych artykułów z Europy. Ceny powyższych usług ustalamy indywidualnie.

TEL (416) 273 - 5729

ZDROWIE

Ta niedobra Marycha

Charakterystyczny zapach palącej się liny, szczyptący w oczy dym. Towarzystwo w dziwnym stanie. Marihuana i haszysz. Występuje tu pod różnymi pseudonimami: "pot", "grass", "weed", "tea", "hash".

Wysuszone marihuana skręcana w papierosie nazywanym tu "joint" czy "reefer" wciągnięta z dymem do płuc działa natychmiast - dostarczając palaczowi nagrody w postaci zadowolenia i odprężenia. Pozostaje w krwi przez wiele godzin nawet do osmiu dni - jej aktywny składnik czterohydrokanabinol nie rozpuszcza się w wodzie jak alkohol, lecz w tłuszczach i proces ten jest długotrwały.

Pod koniec lat 70-ych marihuana była tak popularna, że domagano się jej legalizacji. Zazywało ją stale ponad 16 milionów Amerykanów w tym kilka milionów nastolatków. Uważana za niewinną rozrywkę, gdyż na ogół nie powoduje ciężkich objawów fizycznej zależności. Powoduje jednak zmiany w zachowaniu, które niezrozumiałe dla otoczenia mogą zrujnować życie osobiste i społeczne narkomana. Marihuana może być ucieczką od rzeczywistych problemów życia i

dzięki tej funkcji pewnie przyjęła się w Polsce zyskując sobie swojski pseudonim "Marycha".

W zależności od dawki, typu osobowości i okoliczności zazywania marihuany pojawiają się różne na nią reakcje. Małe dawki uwiadcniają się w dobrym nastroju przyjacielskim nastawieniu do świata, ogólnej gadatliwości, pragnieniu sensacji i przygód czasami w artystycznych i filozoficznych przeżyciach.

Większe dawki i ogólne złe nastawienie do otoczenia może prowadzić do podejrzliwości, łatwości irytacji, brak kontaktu. Potężna dawka kilku papierosów może wywołać niekontrolowane podniecenie, zanik koordynacji i halucynacje.

Stały palacz marihuany ma niezwykle zmienne i trudne do przewidzenia usposobienie.

Systematyczny i rzeczowy wykazuje objawy roztargnienia i niedbalstwa. Przyjacielski i serdeczny zmienia się w podejrzliwego i rozdrażnionego. Przy tym jedyną charakterystyczną zmianą zewnętrzną jest zmiana barwy palców.

Czy psychiczne i fizyczne zmiany są trwałe?

W Kalifornijskim Instytucie przeprowadzono badania

nad zwierzętami, którym przez dłuższy czas podawano duże dawki marihuany.

Udało się ustalić, że po kilku miesiącach zazywania narkotyków następują trwałe zmiany w osobowości zwierząt - przejawiające się w łatwości irytacji i agresji.

Grupę małych karmionych dawkami czterohydrokanabinolu - głównego składnika marihuany - w dawkach zbliżonych do ilości jakie zawiera 20 papierosów. Małpy reagowały podobnie jak ludzie - jedne wydawały się być niezmordowane, inne zapadały w półsen lub snuły się sennie po klatkach.

Po miesiącu narkotyzowania przestały się interesować swymi seksualnymi partnerami. Po dwóch miesiącach uodporniły się na narkotyk i zachowywały się względnie normalnie i trudno było je odróżnić od kontrolnej grupy. Po 8 miesiącach zaobserwowano pierwsze objawy trwałych odchylen od normy. Narkotyzowane małpy popadały łatwiej w irytację. Bez uzasadnionej przyczyny rzucały się na swe towarzyski. Odnosiły się jedynie z niezmiennym respektem do mocniejszego przywódcy stada. Odstawienie narkotyku nie usunęło tych zachowań, a przeciwnie, głód narkotyku utrzymujący się przez następne miesiące wydawał się powodować wzrost agresji.

Jest zrozumiałe, że podobnych badań nie przeprowadzono na ludziach. Potwierdzają one jedynie statystycznie nieistotne obserwacje psychiatrycznych pacjentów, którzy przyznali się do zazywania w dużych dawkach narkotyków.

Nawet jeśli pewne składniki marihuany służą jako środki uspokajające, nic nie wskazuje, że zostanie uznana za rodzaj leku.

"PANI JADWIGA" Polski program radiowy ze stacji CHWO 1250 w Oakville - od godz. 1 do 2 w każdą sobotę. *Reklamy i ogłoszenia handlowe oraz wszelkie komunikaty* - przyjmuje się telefonicznie 691 - 8789

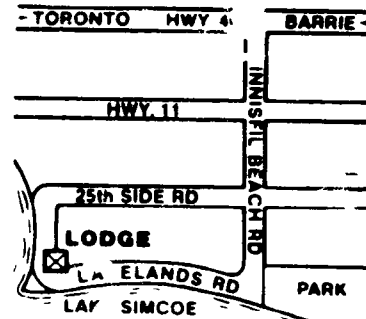
POLSKI PROGRAM RADIOWY na stacji CJVB w VANCOUVER - 1470 AM w każdą niedzielę od 14 30 do 16 00
TEL 327 - 6892
Adres P O BOX - 58262 - Stn. L., Van B C V6P 6E3
Wiadomości z Polski, ogłoszenia i komunikaty polonijne, komentarze, koncert życzeń, ogłoszenia handlowe

Echo Ojczyzny
codzienny polski program radiowy nadawany od godziny 11 05 od poniedziałku do piątku włącznie.
ze stacji CHIN FM 100.7
tel. 531-9991
Prowadzi Karola Kęsik.
Muzyka, wiadomości z Polski, z Kanady i ze świata, komentarze.
Przyjmujemy reklamy i ogłoszenia handlowe i wszelkie komunikaty

"POLONEZ" Polski program radiowy
Producent MAREK J. GOŁDYN
2120 Bloor St W Toronto, M6S 1M8, Tel (416) 762-7254
W soboty 3:30 - 4:30 1250 AM CHWO

"POLONIA REVIEW" Polski Program Telewizyjny

Wtorki i piątki - godzina 7 30 wieczorem,
Czwartki - godzina 6 30 wieczorem na kanale 10
(Maclean-Hunter Parkdale)
Przynosi aktualne wiadomości z Polski i z życia Polonii kanadyjskiej

DOGODNY DOJAZD 70 km OD TORONTO
SAVANNAH LODGE & HOTEL
NAD PIĘKNYM JEZIOREM SIMCOE
Proszę pisać lub telefonować

TEL 705 - 436-3005

- MIEJSCE SPOTKAN DLA PRAGNĄCYCH SIĘ POZNAC
- WIECZORKI TANECZNO-ZAPOZNAWCZE
- HOTEL - ATRAKCYJNE CENY
- DUZY PARKING - BEZPŁATNY
- RESTAURACJA - DOSKONAŁA KUCHNIA MIĘDZYNARODOWA

SAVANNAH LODGE

Alcona Beach, Stroud, Ont.

UWAGA! FIRMY PACZKOWE

NAJWIĘKSZA W RFN
CENTRALA WYSYŁKOWA PACZEK
NA ZLECENIA (à la carte) DO POLSKI
poszukuje nowych punktów przyjęć zleceń
■ Klientom oferujemy najniższe na kontynencie amerykańskim ceny i dobrze zorganizowany, rzetelny serwis

■ Dealerom dajemy prowizję sięgającą 26 procent ceny sprzedaży

Zlecenia prosimy kierować na adres
P O BOX 1064, Station B
MISSISSAUGA, ONT. L4Y 3W4

COŚ DLA DZIECI

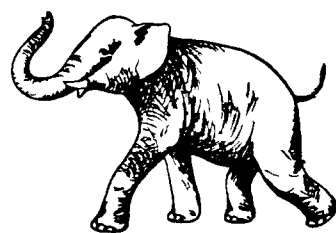
Przedstawiając litery
a dczytaj z biletu
wzryłowego zawod.

E. KRETARSKA

r e b u s y

ów

CE

Przeznaczane z nr-u 106.
Tancerze Stopnie Wtorek
Narty Inak Miasto
Pis Kapadl na kota
Buwak

HOROSKOP TYGODNIA

Z TELESKOPU ESERALDY

27.X. - 2.XI.

BARAN
(Aries)
21 03 - 20 04

W dalszym ciągu objawiasz skłonność do nadmiernej agresji. Bądź łagodniejszy - nie rozstrzygnij domowników po kątach, ponieważ może to doprowadzić do głębszych rozdziwów w rodzinie. Czy musisz do wszystkiego wtrącać swoje trzy grosze? Wskibstwo nadstawianie ucha na plotki i niedyskrecja doprowadzają do zaognienia emocji w gronie twoich najbliższych. Tobie złość mija szybko, ale po myśl o innych. Jeśli to zrobisz, dopisze ci szczęście w życiu fabularnym i w sprawach serca.

BYK
(Taurus)
21 04 21 05

Wiele się teraz poprawi, zarówno w twoim najbliższym jak i nieco dalszym otoczeniu. Mozesz liczyć także na zaspokojenie potrzeb uczuciowych oraz na szczęśliwe przeżycie. Nie zapominaj jednak o czynnym racjonalnym wypoczynku. Twojemu zdrowiu nie wprawdzie nie zagrozi, ale przecież masz za sobą wiele stresów i wyżonej pracy. Byki urodzone między 1 a 14 maja mogą liczyć w pierwszych dniach tygodnia na wyjątkowo sprzyjające zbiegi okoliczności.

BLIŹNIKI
(Gemini)
22 05 21 06

Twoja ogromna ruchliwość i chęć działania nie pozostaną bez wpływu na stan kasy i ogólną sytuację życiową. W tej dziedzinie na szczęście same plusy. No a z kłopotów małżeńskich mozesz się spokojnie rozgrzeszyć, nie ty ponosisz winę za napiętą atmosferę, która od pewnego czasu psuje ci humor. A może niedosyt uczuciowy stanie się impulsem do szukania satysfakcji w innych, pozasentymentalnych obszarach? Jeśli tak, mozesz liczyć na sukces. W kwestiach finansowych może ci pomóc Lew.

RAK
(Cancer)
22 06 23 07

Chyba zawodzi cię ostatnio twoja niezwykła intuicja. No bo skąd tyle nietolerancji wobec najbliższego człowieka? Pomyśl, że i ty także nuzysz otoczenie kapryśnymi napadami drażliwości i zmiennością nastrojów. Wiesz zatem doskonale, że w takiej sytuacji najlepszą metodą jest takt, a nie ostra wymowka. W pracy novum wreszcie cię za uwagą. Może z tego wyniknąć nie tylko uscisł dłoni prezesa, ale również nagroda lub awans. Pod warunkiem jednak, że za chowasz swoje sprawy w tajemnicy.

LEW
(Leo)
24 07 23 08

Nadchodzi okres niezbyt koźzystny. Będziesz narzekał na trudności materialne i niecierpliwością wyglądając jakiegoswiatałka w tunelu, które ukazuje się jednak dopiero pod koniec tygodnia. Być może właśnie te problemy przyczynią się do napięcia i konfliktów w twoim małżeństwie. Jeśli jednak rzeczywiście darzysz partnera głębokim uczuciem, lic się z przeciwnością nadmiaru dumy i arogancji. Jakies ostre słowo mogą do prowadzić nawet do rozstania. Najlepiej będzie zamwestować energię w pracę zawodową.

PANNA
(Virgo)
24 08 - 23 09

Jeżeli zachowasz umiar i ostrożność, osiągniesz nie bez wysiłku poważne postępy na polu profesjonalnym. Za to w sprawach finansowych grożą ci komplikacje spowodowane przez ukrytych wrogów. Natrafisz również na niezrozumiałe opory i zahamowania ze strony kogos bliskiego sercu. Mozesz natomiast liczyć na pełne zrozumienie ze strony rodziny i przyjaciół, nie tylko wysłuchują, ale i pomogą. Szczególnie życzliwa okaze się jakaś inna Panna.

WAGA
(Libra)
24 09 23 10

Twoje wysiłki powinny teraz zaowocować. rysuje się możliwość poważnej zmiany sytuacji materialnej i zawodowej. Nie popadaj jednak w euforie. Za chowaj właściwą ci równowagę wewnętrzną. dążenie do harmonii i zyczliwości wobec innych. Wystrzegaj się plotek, nieporozumień i nie przeceniaj zbyt mocno swoich kwalifikacji. Zdać się ze ostatnio masz kłopoty ze zdrowiem? Jeżeli tak, najlepszym lekarstwem będzie kilka dni racjonalnego wypoczynku. Dopisujące ci w tym tygodniu szczęście w grze zawiedzie nie stety w miłości.

SKORPION
(Scorpio)
24 10 22 11

Doskonały tydzień na budowanie kariery zawodowej. Korzystaj z dobrej passy, która potrwadę do końca tygodnia, koncentrując całą swoją energię i siłę przebicia wyłącznie na tym jednym celu. Gwiazdy wrozą powodzenie w miłości, ci nic nie zakłóci poczucia pełnej jedności z partnerem. Ponadto spotkasz się niebawem z jakimś gorącym wyznaniem, wrazami serdeczności i oddania. Bacznie obserwuj Raka, właśnie od niego może zależeć powodzenie twoich ambitnych planów.

STRZELEC
(Sagittarius)
23 11 21 12

Jeżeli jesteś artystą, mozesz liczyć na duży przypływ gotówki. Wiele zadowolenia przyniesie ci również w tym tygodniu życie domowe. Od dawna już myślisz o przemalowaniu mieszkania, drobnym remoncie lub za biegach upiększających twoje cztery ściany. Zrob to właśnie teraz. Tyle czasu poświęcasz obcy! Przynajmniej w tym tygodniu zwroc się ku najbliższym, dawno nie byłeś z partnerem w teatrze, dzieci nie mogą się do prosić o chwilę uwagi, ktoś z rodziny czuje się niepotrzebny i za niedbany.

KOZIOROŻEC
(Capricorn)
22 12 20 01

Brak pieniędzy spędza ci sen z powiek. Nie dřej się. Najpóźniej w końcu tygodnia koło fortuny się odwróci. Podobnie ze sprawami zawodowymi, działaj spokojnie, metodycznie, z właściwą ci cierpliwością, a wkrótce dopnieš swego. Od twojego opanowania i wyrozumiałości zależec będą również relacje z partnerem, który nie jest ostatnio w najlepszej formie. W sumie bądź dobrej myśli i zwroc uwagę na kogos spod znaku Skorpiona. Niewykluczone, że przy jego boku świat wyda ci się piękny i pełen tajemnic.

WODNIK
(Aquarius)
21 01 19 02

Jeżeli uruchomisz teraz swoją wspaniałą wyobraźnię i zdolność do energicznego działania, nie bódiesz długo czekać na przepiękne i świetne rezultaty w pracy. Znacznie lepiej ułożą się również kontakty z kimś, na kim bardzo ci zależy. Pohamuj jednak nieco swój wybujały egocentryzm, nie rozklławiaj się nad sobą, bo opowiesz o chorobach i dolegliwościach, nie podgrzeż temperatury uczuć. W kwestiach zawodowych wiele będzie zależało od Strzelca. Musisz się bar dziej liczyć z jego opinią.

RYBY
(Pisces)
20 02 20 03

Jest lepiej niż myślisz. Szczęście ci dopisuje, mozesz się o tym przekonać chociażby grając w gry liczbowe. Także w pracy i nauce mozesz liczyć na przychylność losu. Nie pozwól jednak, aby wykorzystywano twoją skłonność do poświęceń i współczucia, nie daj się zwłaszcza wciągnąć w czyjes prywatne rozgrywki. Tym bardziej, że mozesz się w każdej chwili zwrocieć w stronę domu i tych, którzy cię kochają. Jeżeli zaufasz Rakowi, ani jedna chmurka nie zmąci pogodnego nieba.

ZŁOTO I BRYLANTY
OD PRODUCENTÓW I IMPORTERÓW 21 DUNDAS ST., SUITE 1601, TORONTO, ONT M5B 1B7
HOLDER DIAMONDS Inc
Diamond Importers
● Pierścionki z brylantami ● Złote lancuszki 14 i 18 karatowe
● Kolczyki i wisioriki ● Perły ● Biżuteria wykonywana na zamówienie

TEL. (416) 368 - 7186

Od poniedziałku do srody 9 - 5
czwartki 9-8 30

lub proszę telefonować w sprawie terminu wizyty

WSPANIAŁA OKAZJA!
UNITY TRAVEL
100 University Ave. Suite 807
Toronto Ont. Canada M5J 1V6
Telephone (416) 595-1244
Telex 06 22186 PWT

TANIE LOTY DO KOPENHAGI I POLSKI
Czas pobytu od 1 do 8 tygodni

Ceny
KOPENHAGA \$ 499
WARSZAWA lub SWINOUJŚCIE \$ 649

Firma nasza specjalizuje się też w innych wycieczkach i przelotach do krajów całego świata. Prosimy Państwa o zainteresowanie się naszymi **OBNIŻONYMI CENAMI** do innych miast Europy, jak **BERGEN, BRUKSELA, GOETEBORG, OSLO, SZTOKHOLM, HELSINKI, BELGRAD, ZAGRZEB, WIEDEN, MALTA** oraz wycieczki **DO RIO DE JANEIRO W BRAZYLII**

Po dalsze informacje i rezerwacje prosimy telefonować - **TORONTO 595 - 1244** prosić p. Krystynę. Od osób spoza Toronto akceptujemy "collect calls" tylko w sprawie rezerwacji.

Najlepiej kupisz lub sprzedasz nieruchomości korzystając z firmy **EVA FIRLA**
Tel. 237 - 0137
A.E. LePage R.E. Services Ltd.
Realtor W51176

KROKUS MEAT DELICATESSEN
1572 Bloor St W., Toronto, Ont
TEL (416) 534 - 2023
SPECJALNE CENY
OD 1 PAŹDZIERNIKA DO 3 LISTOPADA

		Cena detaliczna	Cena specjalna
Kielbasa polska	1 lb	\$4 29	\$2 89
Kielbasa myśliwska parzona	1 lb	\$3 49	\$2 29
Poledwica pieczona nie krojona	1 lb	\$4 99	\$3 19
Debrecyna, kielbasa wędzona surowa	1 lb	\$3 89	\$2 69
Boczek pieczony	1 lb	\$3 99	\$2 99
Mini hams	1 lb	\$4 59	\$2 99
Baleron	1 lb	\$3 99	\$2 99
Veal chops	1 lb	\$7 98	\$4 90
Back ribs	1 lb	\$4 90	\$2 99
Side ribs	1 lb	\$2 89	\$1 59
Gołąbki RTE, 1 kontener	4 szt	\$4 20	\$2 40
Flaczki warszawskie	1 lb	\$2 80	\$1 69
Bigos polski RTE	1 lb	\$1 89	\$0 99

Super specjalne ceny (minimum zamówienia 2 szt.)

Czekolada z orzechami "Wedel" 150 g	1 szt	\$2 39	\$1 49
Sliwki w czekoladzie	1 lb	\$5 89	\$4 69
Chałka waniliowa "Wedel" 310 g	1 szt	\$1 99	\$1 39
Syropy: Krakus, Black Currant, Strawberry, Morello, Cherry, Raspberry		\$2 29	\$1 79

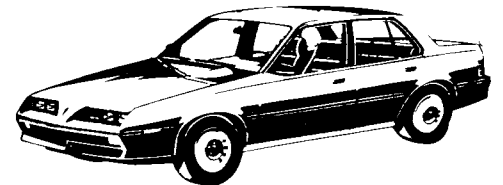
Oferujemy również naszym klientom atrakcyjne ceny specjalne, jednotygodniowe na szereg innych towarów.

14TH ST. AUTO BODY AND COLLISION LTD.

74 - 14th Street, TEL 251 - 2892

Wszelkie naprawy karoserii i lakierowanie samochodów. Bezpłatna wycena. Prowadzimy oddział samoobsługi.

- wynajęcie stanowiska naprawczego 1 godzina - \$ 3,
  - cały dzień \$ 25, ● tydzień - \$ 120
  - Komora lakiernicza - \$ 35
- Klient przygotowuje samochód - my lakierujemy - \$ 130

Peter Burdon

PONTIAC BUICK LIMITED

Przedstawiciel General Motors

348 Danforth Ave. E. Toronto,

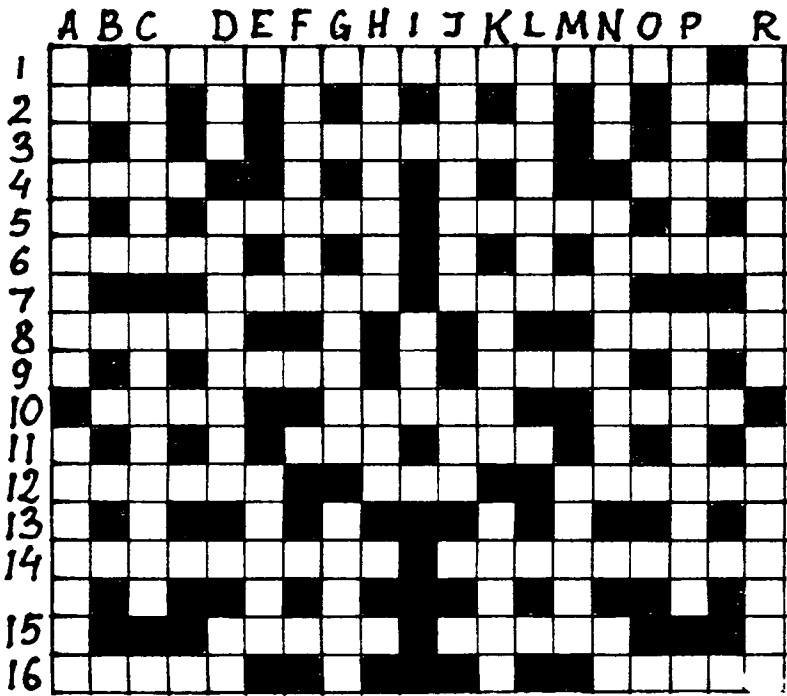
TEL. (416) 469 - 5531 ext. 281

Posiada dla państwa bogaty zestaw fabrycznie nowych i używanych samochodów

- Najlepsze ceny
  - Niskie miesięczne spłaty!
  - Udzielamy długoterminowych pożyczek
  - Ułatwiamy otrzymanie ubezpieczenia na bardzo dogodnych warunkach
  - Udzielamy gwarancji na 60 000 km (Acadian, Skylark, Phoenix)
  - Każdy kupujący otrzymuje bezpłatnie olej na 100 tys km
  - Specjalna zniżka na samochody Pontiac 2000
- Wszystkie sprawy załatwiamy w języku polskim

25 C Daru, Ingeborgi, Katarzyny, Wilhelmyny, Zywu
26 P Damiana, Demetriusza, Ewarysta, Lucjana, Łucjana
27 S Florencjusza, Iwony, Sabiny, Wincentego, Witomila
28 N Salwiusza, Szymona, Tadeusza
29 P Euzebu, Emelindy, Jacka, Narcyza, Wiolety
30 W Angelusa, Przemysława, Zenobii, Zenobiusza
31 S Godzimura, Krzysztofa, Lucyli, Urbana, Wolfganga

Nr 106

Poziomo

- 1-C historiografia
- 2-A postrach pływaków
- 2-P wielki chiński
- 3-F działka
- 4-A podnosi się w termometrze
- 4-O krótki miecz
- 5-D denuncjacja
- 5-J działanie, zbiorowe wystąpienie
- 6-A stan w USA
- 6-N szeregi wojska
- 7-D morskie skorupiaki
- 7-J staropolskie z kaszą
- 8-A pieje o poranku
- 8-N typ biocenozy lesnej na wilgotnych gruntach gliniastych
- 9-D wieczne miasto
- 9-K raj
- 10-B letni przysmak
- 10-6 prowizoryczny budynek
- 10-N dokumenty
- 11-F parów

- 11-J Związek Zawodowy Pracowników Automobilowych w USA i Kanadzie
- 12-A związek pochodny kwasu azotowego
- 12-H wizerunek nagiej postaci
- 12-M pomorska kraina historyczna
- 14-A mała człekokształtna
- 14-J spinasz w nim luzne kartki
- 15-D podest załadunkowy
- 15-J jedno z najludniejszych miast świata
- 16-A ciągnie się za igłą
- 16-N miasto w Azji

- jednych substancji w inne
- 1-N wytepiiony w XVII w byk polskich puszczy
- 1-P pora młocki
- 1-R miasto nad Wisłą
- 5-D nauka, program
- 5-N dawniej banknot
- 7-G pocisk zrzucony z samolotu
- 7-K większość od potoku
- 8-C penetruje wnętrza jaskin
- 8-I produkt spożywczy z odpowiednio sfermentowanego mleka
- 8-P skłonność do dostrzegania dobrych stron życia
- 10-H papuga
- 10-J piłka poza boiskiem
- 11-A pozer, komediant
- 11-R gospoda, bufet
- 12-E tresc studiów
- 12-M rodzaj opakowania
- 13-G zwał sniegu
- 13-K wrzątek
- 15-D bóg słońca w starożytnym Egipcie
- 15-N Ob syberyjska rzeka

Pionowo

- 1-A generał w Powstaniu 1831
- 1-C rzeka w Polsce
- 1-D gatunek wierzby
- 1-F wyspiarskie państwo
- 1-H rośliny symbiotyczne zbudowane z glonów i grzybów
- 1-J miasto nad Wartą
- 1-L odpowiedź na działanie lub podjęcie, chemiczna przemiana

Praca

DIEMASTER TOOL Inc
 MISSISSAUGA 160 Watline Ave
 (okolce Hwy 401 Hwy 10)
ZATRUDNIMY operatorów pras (punch press operators) Na początek \$5 na godz Wszystkie świadczenia łącznie z Dental Plan Praca na 2 zmiany

TEL 621 7378 od 10 3 po poł lub 273 7111 od 4 23 po poł

NOWO PRZYBYŁA podejmie pracę sprzątanie pilnowanie dzieci w Eto bicoke albo w okolicy Roncesvalles
 TEL Toronto 255 - 2013

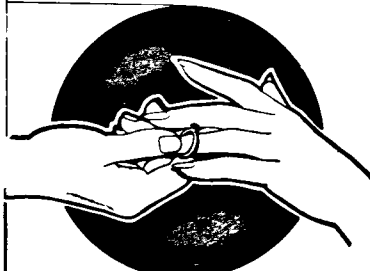
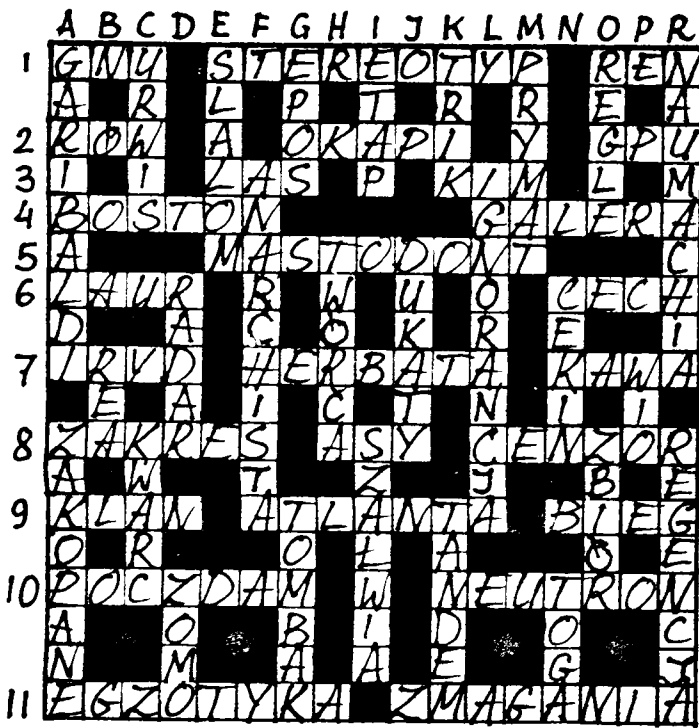
POSZUKUJE się osoby do opieki nad 16 miesięcznym dzieckiem i prowadzenia domu Warunki do uzgodnienia TEL 487 9977

SKRUPULATNA osobę mieszkającą w Mississauga do prostych rachunków biurowych przyjmę Godziny pracy do ustalenia język angielski niekonieczny TEL 273 7352
POTRZEBNY pomocnik rzeźnika lub uczeń w zawodzie rzeźniczym
 TEL Toronto 534 2023

POTRZEBNI zrzęchli pracownicy 'HANDYMEN' w dziedzinie napraw i remontów mieszkań oraz kobiety do sprzątania
 Angielski, chociaż trochę, potrzebny
 TEL 823 8985

PRACUJĄCE małżeństwo zatrudni niepalącą panią do opieki nad dzieckiem (4 miesiące) i pomocy w prowadzeniu domu Pożądana znajomość angielskiego
 TEL Toronto 755-7260, 755-7260
 6 8 wieczor

POTRZEBNI doświadczeni pracownicy do robot betonarskich (krawężniki i chodniki) Toronto
 TEL 252 - 8492 po 7 wieczor

Uczciwy kulturalny emeryt, właściciel posiadłości w krainie lasów i pol, pragnie poznać miłą prawego charakteru panią domatorkę lubiącą życie wśród przyrody, w celu matrymonialnym
 Fotooferty proszę przesyłać do E T dla B001 lub dzwonić (705) 645-4898

KAWALER 34, wysokiego wzrostu, przebywający w Kanadzie z wizytą, pozna panią w odpowiednim wieku, miłą, kubiczną, z poczuciem humoru i optymistycznym nastawieniem do życia, zdecydowaną na zawarcie małżeństwa TEL 762 7070 w godz od 18 00 20 00

UCZCIWA kulturalna obywatelka kanadyjska bardzo samotna pragnie poznać również uczciwego kulturalnego Pana w wieku 65 75 nie posiadającego żadnego majątku, gdyż sama go nie posiada

KAWALER lat 28, na stałe w Kanadzie bardzo samotny pogodnego usposobienia pozna panią do lat 30 o podobnym zainteresowaniu w celu matrymonialnym

PIĘKNE kulturalne panie w Polsce pragną korespondować z panami z USA Kanady
 Załączcie \$15 00 na członkostwo i informacje EWAPOL BOX 306 Port Coquitlam B C V3C 4K6, Canada 106-110

WOLNO materiałne 34 lata, 2 dzieci pogodna szczupła poszukuje bratniej duszy Tel (519) 728-6808 A 11

PANNA, lat 29/164 Szatynka, czy niebieskie z dobrą aparacją Poważnie myśląca o życiu Wykształcenie średnie Od kilku miesięcy zamieszkała w Kanadzie Pozna kawalera do lat 30, z kulturalnym obyciem dobrej powierzchowności Minimum średnie wykształcenie Zdjęcie mile widziane Poważne oferty proszę kierować na adres redakcji E T

♠ BRYDŹ ♥

Półoś
 ♠ QJ109
 ♥ QJ109
 ♦ QJ109
 ♣ x

Deklarant
 x
 ♥ Axx
 ♦ Axx
 ♣ AKxxxx

12-W

nie licytacji Pozwala to odpowiadającym 'wyciągnąć' bliższe szczegóły odnośnie ręki otwierającej, co skolei pozwoli naprowadzić na właściwy kontrakt

Dla ilustracji tej ważnej zasady zmontowałem powyższe rozdanie Licytacja powinna przebiegać jak nast

D	P	Każda odzywka gracza P
1 trefl	1 pik	jest forsująca gdyż
2 trefl	2 kier	w każdej odzywce pokazał
3 trefl	3 karo	nowy kolor (a uprzednio
3 BA		nie spasaował)

Gracz D jest zmuszony do podtrzymania licytacji a nie mając nic nowego do pokazania powtarza swój kolor

Proszę sobie wyobrazić jak smutnie zakończyłaby się licytacja gdyby gracz D spasaował n p po 3 karo wedle wymówki "Cóż ten mój partner chce odemnie, przecież już pokazałem, że mam tylko trefle" Słyszałem takie wymówki dość często Narzuca mi się wówczas parafraza frazki Sztaudyngiera

Smutno mi Boze,
 Gdy się po takiej licytacji
 położę

Nieznajomość omówionej reguły jest źródłem przykrych nieporozumień między partnerami, toteż należy zapamiętać tę "zelazną" zasadę tymbardziej, że jest ona stosowana jak świat szeroki, od Tajwanu to Patagonii, od Tuktoyaktuk do Grójca

Z TECZKI ETYKIETA BRYDŹOWA

Czy wiecie, że w czasie rozgrywki nie wolno obrońcom wyjmować karty, zanim przyjdzie kolej na właściwego gracza? A taaaak!

Czy wiecie, że nie wolno beładnie kłaść lewy na stole? Lewy muszą być tak ułożone, aby każdy gracz mógł w każdej chwili policzyć ich ilość Odnosi się to tak do obrońców jak i do rozgrywającego Stosowany w niektórych kołach zwyczaj rzucania kart "na kupę" i liczenia lew po zakończeniu rozgrywki jest przeciwny regułom gry

INFORMATOR TURYSTYCZNY

SEAT SALE

CHICAGO	\$ 135 RT
MIAMI	\$ 174 RT
TAMPA	\$ 174 RT
DALLAS	\$ 183 RT
HOUSTON, TEXAS	\$ 183 RT
LOS ANGELES	\$ 299 RT
SAN FRANCISCO	\$ 299 RT

**ODLOT WTRORKI, SRODY, CZWARTKI I SOBOTY,
 REZERWACJA 14 DNI PRZED ODLOTEM**

CZARTERY

WARSZAWA	\$ 579
WIEDEN	\$ 759

ODLOT 1 LISTOPADA, POWROT 21 LISTOPADA

**ŻYCZYMY PAŃSTWU
 PRZYJEMNEJ PODRÓŻY**

COLODY TRAVEL

598 - 3337

DEALER

Uwaga!

TORONTO - WARSZAWA - TORONTO

CENA \$649

Po szczegółowe informacje prosimy zgłaszać się do

EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd185 Roncesvalles Ave., Toronto M6R 2L5
(naprzeciw Credit Union)

Tel. (416) 536-3554, 536-6991

**PACZKI DO POLSKI
NAJSOLIDNIEJ NAJTANIEJ**
CHCESZ NAPRAWDĘ POMOC RODZINIE W POLSCE
WYSYLAJ PACZKI TYLKO ZA POŚREDNICTWEM FIRMY

TransCanPol

jedynej firmy posiadającej kanadyjski serwis w Polsce

GWARANTUJEMY:

- dostawę paczki do drzwi odbiorcy ● ubezpieczenie przesyłki
- potwierdzenie odbioru przez odbiorcę na czwartej kopii dowodu nadania ● uprzejmą i miłą obsługę w Kanadzie i w Polsce ● rzetelną informację

UNIKACIE PAŃSTWO

- dodatkowych kosztów i opłat (portowych, lotniskowych i za serwis w Polsce, którego faktycznie firmy nie rozwijają w Polsce nie wykonują)
- rozkradnięcia paczki przez nieuczciwych magazynierów, którzy w firmach nie dowożących paczek do domów, mają czas na "kontrolowanie" zawartości paczki, zanim zgłosi się odbiorca
- oszczędzicie swoim najbliższym straty czasu i dodatkowych kosztów związanych z podróżą po odbiór paczki

POROWNAJCIE PAŃSTWO RODZAJ OFEROWANEGO SERWISU - PEWNOŚĆ CENY, A PRZEKONACIE SIĘ, ZE

TransCanPol

393 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont M6R 2N1, tel 535-9944

OFERUJE PAŃSTWU NAJTANSZY I NAJSOLIDNIEJSZY SERWIS

Posiadamy materiały do pakowania paczek

SZCZEGÓŁOWYCH INFORMACJI UDZIELAJĄ NASZE BIURA TERENOWE I DEALERZY

**NAJDROŻSZA
LIGA ŚWIATA**

Włoska liga piłkarska - bo o niej oczywiście mowa - zapewne aż do 19 maja (ostatnia kolejka) będzie skupiać uwagę nie tylko kibiców w Neapolu, Rzymie, Mediolanie bądź Turynie. Włosi nadal zresztą znajdują się w stanie euforii ze względu na fakt, że udało im się kupić najlepszych i najdroższych piłkarzy świata. Podkreślają przy każdej okazji, że ich rozgrywki są transmitowane nie tylko przez niektóre stacje z Europy, ale także przez Brazylię, USA, Australię oraz kraje azjatyckie.

Na razie bożyszczem nr 1 jest **DIEGO MARADONA**. Głównie ze względu na cenę, gdyż w pierwszych dwóch meczach ligowych wiele nie pokazał. W spotkaniu z Veroną zachodniemiecki gigant **HANS-PETER BRIEGEL**, rzadko dał mu kopnąć piłkę. W drugim meczu, w którym Napoli musiało zadowolic się remisem z Sampdorią, Maradona

zdołał wreszcie swą pierwszą bramkę w rozgrywkach ligowych. Wprawdzie z karnego, ale "tufosi" byli zadowoleni.

Mówi się, że Maradona ma za słabych partnerów w Napoli. To tylko poł, a może i ciwier prawdy. Poza Maradoną Verona kupiła jeszcze Bertonego (Fiorentina), Bagniego (Inter), Penzo (Juventus) i De Vecchi'ego (Ascoli). A jednak Napoli musiało zadowolic się na razie jednym punktem w dwóch spotkaniach.

Bardzo dobrze poczyna sobie **Zbigniew Boniek**, zarówno w lidze, jak i w Pucharze Europy. W spotkaniu Ilves Tampere - Juventus (0:4) właśnie Boniek, chociaż nie zdobył bramki (Rossi - 3, Platini - 1), otrzymał najwyższą notę z jego podaniem padły gole. Byle tak dalej.

Odnutowywalismy juz transfery zagra-

SPORT

SPORT

Kto - ile?

Zaglądamy do cudzej kieszeni z pewnością nie należy do dobrych obyczajów, nie jest też specjalnością jednego tylko regionu czy kraju. Na całym świecie ludzie lubią wiedzieć, ile zarabia sąsiad, niezbyt jednak chętnie udzielają informacji na temat własnych dochodów. Ale jak ktoś kiedyś powiedział nie ważne, ile się zarabia, ważne, ile się wydaje. I w myśl tej zasady jawność życia finansowo-podatkowego dotyczy w coraz większym stopniu nie tylko przeciętnego obywatela, ale również tych którzy piastują najprzeróżniejsze funkcje albo też znajdują się w centrum życia towarzyskiego. Tak przynajmniej jest we Francji gdzie każdy może udać się na krótki spacer i wpasć do miejscowego urzędu podatkowego, by zerknąć do akt i zobaczyć, ile też wpłaca rocznie do skarbu państwa sąsiad. Nie wiem, czy zabiegi te pomagają w późniejszym trawieniu, przyczyniają się jednak z pewnością do tego, iż temat "pieniądz", to nie tabu, choć niewskazane jest poruszanie go przy każdej okazji. Dotyczy to również sportowców.

Dziennikarze z "L'Equipe Magazine" uznali, że z okazji reorganizacji tygodnika nadarza się okazja by porozmawiać o pieniądzu i w ostatnim numerze pisma przeprowadzili analizę dochodów największych gwiazd światowego sportu. Zmudne zapewne obliczenia nie przyniosły wprawdzie jakichś zaskakujących wiadomości, ale są na tyle ciekawe, że warto się nad nimi nieco zatrzymać. Musimy się tylko umówić, że czytelnicy choć na te parę minut odrzucą uparcie powracającą myśl, że w dzisiejszym sporcie wyczynowym, uprawianym na najwyższym światowym poziomie, istnieją jeszcze amatorzy i zawodowcy. Będzie lepiej, jeśli stwierdzimy, że sport stał się dziedziną życia, na której można wiele zarobić, często bardzo dużo, o czym świadczą poniższe przykłady. I jeszcze jedno - większą część tych astronomicznych kwot pozerają podatki. Aby ich nie płacić, trzeba być obywatelem na przykład Monaco, co w coraz większym stopniu dotyczy największych sportowych gwiazd.

nicznych piłkarzy w lidze włoskiej. Na prośbę kilku czytelników podajemy zbiorczy wykaz wszystkich cudzoziemców grających w lidze włoskiej.

ASCOLI Hernandez (Argentyna), Coeck (Belgia)
ATALANTA Stroemberg i Larsson (obaj Szwecja)
INTER MEDIOLAN Brady (Eire) i K H Rummenigge (RFN)
JUVENTUS Boniek (Polska) i Platini (Francja)
LAZIO Laudrup (Dania) i

Pierwszy dział dochodów - to wpływy za jednorazowe zwycięstwo. Największe mają na swych kontach bokserzy. Po 9 milionów dolarów zainkasowali za swą walkę w 1982 roku Holmes i Cooney, 8,5 - Leonard za pojedynkę na pięści z Hearnsem.

Kontrakty reklamowe. To już domena tenisistów. Bjoern Borg za kontrakt z Donnay'em otrzymał dwa i pół miliona, tyle samo mniej więcej Jimmy Connors i John McEnroe za reklamę pantofli "Nike".

Kontrakty dozwolone. Najkorzystniejszy zawarł Steve Young, najlepszy specjalista amerykańskiego futbolu, który otrzyma łącznie 36 milionów dolarów w ciągu 43 lat. Koszykarz Erwin "Magic" Johnson - 22 miliony w ciągu 25 lat, wreszcie nasz kanadyjski hokeista Wayne Gretzky 18 milionów w ciągu 21 lat.

Wysokość rocznej stałej pensji. Najwyższą ma amerykański baseballista, Winfield Grajacy w zespole New York Yankees półtora miliona, niewiele mniej koszykarz Malone. Na trzecim miejscu Diego Maradona, mający w Neapolu połowę tego co Malone (800 tysięcy dolarów), Michel Platini ma połowę tego co Maradona, a niewiele mniej od niego, grający w Bordeaux, Alain Giresse.

Wreszcie łączne zarobki. Arnold Palmer, golfista, zarobił w ciągu 22 lat kariery (1955-1977) 55 milionów dolarów. Bokser Larry Holmes tylko w 1984 roku - 45 milionów. Bjoern Borg w całej karierze między 53 a 70 milionów, wreszcie Ray Leonard - 30 milionów. Za mecz pokazowy John McEnroe inkasuje 70 tysięcy dolarów, za mityng lekkoatletyczny Carl Lewis bierze po igrzyskach olimpijskich od 30 do 35 tysięcy dolarów (przed igrzyskami tylko połowę tego). Laurent Fignon za udział w kryterium dostaje około 5 tysięcy dolarów.

Z tych zestawień widać wyraźnie gdzie są ulokowane sportowe pieniądze. Podążają za pieniądzem światowym - do Ameryki. W tej sytuacji wręcz dziwnie stosunkowo bardzo wysokie zarobki w piłkarskiej lidze włoskiej. Ale może Włochy od radzają się ekonomicznie?

Batista (Brazylia)
AC MILAN Wilkins i Hateley (obaj Anglia)
NAPOLI Maradona i Bertoni (obaj Argentyna)
ROMA Falcao i Cerezo (obaj Brazylia)
AVELLINO Barbadillo (Peru) i Diaz (Argentyna)
COMO H Mueller (RFN) i Corneliusson (Szwecja)
FIORENTINA Passarella (Argentyna) i Socrates (Brazylia)
VERONA Briegel (RFN) i Elkjaer Larsen (Dania)

Wisła - IBV 3:1

Piłkarze krakowskiej Wisły zakwalifikowali się do drugiej rundy Pucharu Zdobywców Pucharów. W rewanżowym meczu pierwszej rundy Wisła wygrała w Vestmannaeyjar z islandzkim zespołem IBV 3:1 (2:0). Bramki zdobyli - dla IBV Johan Georgsson w 86 min., dla Wisły Andrzej Iwan - 2 (w 26 i 31 min.) oraz Marek Banaśkiewicz w 75 min. Pierwszy mecz także zakończył się zwycięstwem Wisły - 4:2.

Islandzcy natarli ostro usiłując już w pierwszej połowie meczu zniwelować straty poniesione w Krakowie. Ale tylko kwadrans dominowali na boisku. Na bezpardonową, momentami brutalną grę gospodarzy wślacy odpowiedzieli precyzyjnym rozgrywaniem piłki i kontratakami wyprowadzanymi z własnej połowy.

W 26 minucie praktycznie rozstrzygnęły się losy awansu Wisły. Kolejny faul na polskim piłkarzu - tym razem na Adamie Nawałce i arbiter podyktował rzut wolny z odległości 20 m. Islandzcy ustawili dość szczelny mur lecz, taki mistrz w wykonywaniu rzutów wolnych jakim jest Andrzej Iwan pokazał jak należy strzelać. Podkrecona piłka przeleciała nad głowami przeciwników i mimo rozpaczliwej robinsonady bramkarza wpadła do siatki.

6 minut później Iwan znów dał próbkę swoich wielkich umiejętności. Przechwycił piłkę w odległości ok. 25 m od bramki, wykorzystał złe ustawienie obronców z IBV pociągnął z nią do przodu i wybiegającemu bramkarzowi nie dał żadnych szans.

Po przerwie znów natarli Islandczycy, między innymi Porleffsson popisał się pięknym rajdem i nie mniej efektywnym strzałem, ale piłka minimalnie przeszła ponad poprzeczką. Tym razem szturm gospodarzy także trwał tylko kilkanaście minut, a potem krakowianie opanowali sytuację i całkowicie kontrolowali przebieg wydarzeń na boisku. W 75 min. Andrzej Iwan wspaniale rozegrał piłkę z Markiem Banaśkiewiczem, ten ostatni z najbliższej odległości celnie strzelił. Wydawało się, że padną kolejne gole dla gości. Skonczyło się tylko na tych trzech, za to Islandczycy 2 minuty przed końcem po rzucie wolnym zmniejszyli rozmiary porażki, zresztą gol ten należał się im za niezwykle ambitną postawę.

UDINESE Edinho i Zico (obaj Brazylia)
SAMPDORIA Francis (Anglia) i Souness (Szkocja)
TORINO Schachner (Austria) i Junior (Brazylia)

Jedynym klubem, który nie ma w składzie żadnego "straniera" jest Cremonese. W rozbiściu na narodowości wygląda to tak: Brazylia - 7 piłkarzy, Argentyna - 5, Anglia i Szwecja po 3, Dania - 2, Polska, Francja, Belgia, Szkocja, Peru, Eire i Austria po 1. Ładny zestaw!

SPORT

SPORT

SPORT

PUCHARY

LIVERPOOL - LECH 4:0

Znów kibice piłkarscy przeżyli gorącą futbolową środę na europejskich stadionach rozegrano rewanżową rundę rozgrywek pucharowych Rodaków oczywiście interesowały najbardziej występy polskiego kwartetu Niestety, nie doczekaliśmy się nie tylko sensacji, ale nawet jakiejś miłej niespodzianki

Nie spełniły się marzenia o cudzie w Liverpoolu najzwyklejszych sympatyków jedenastki poznańskiego Lecha Na stadionie Anfield Road trzy celne strzały Johna Warka i jeden Paula Walsha przesądziły o wysokiej wygranej mistrza Anglii Przykra to prawda, lecz popularni kolejarze mimo wykazanej ambicji, nie mieli wiele do powiedzenia

Lech już przed meczem skazywany był na porażkę i prognozy te okazały się trafne Mistrz Anglii może sobie pozwolić na słabsze mecze w lidze, która niedawno rozpoczęła rozgrywki, ale nie na kompromitację międzynarodowej skali, a taką byłaby przecież porażka z Lechem Aktualni posiadacze Pucharu Europy bawili się z naszymi piłkarzami w kotka i myszkę, grali swobodnie, z rozmachem, przyjemnie dla oka

Na bramkę Plesnierowicza sunął atak za atakiem Poznański bramkarz miał pełne ręce roboty Niejednokrotnie był okłaskiwany, lecz nie był w stanie zachować czystego konta

Lech, jako drużyna, w Liver-

poolu nie istniał Poznaniacy stworzyli zaledwie kilka akcji, z których mogły pasc gole Wykonczenie tych akcji pozostało jednak wiele do życzenia
Liverpool - Lech 4 0 (3 0)
Bramki zdobyli John Wark - 3 (w 10, 19 i 86 min) oraz Paul Walsh w 3 min

Pogoń - FC Koeln 0:1

Pogoń miała być jedną z trzech polskich drużyn, które powinny wywalczyć awans do drugiej rundy europejskich pucharów Dzielna ją od sukcesu jedna bramka W meczu z FC Koeln szczecińscy piłkarze dwukrotnie wykonywali rzuty karne W 51 minucie Adam Kensy trafił w słupkę, a w 86 min Marek Lesniak strzelił niemal wprost w Harolda Schumachera Gdyby obie te szanse gospodarze wykorzystali, byłaby dogrywka, a kto wie, może jeszcze rzuty karne

Znakomita postawa Pogoni W Koeln była więc jednorazowym popisem Szczeciński zespół przegrał cztery ostatnie mecze ligowe, nie zdobył w nich ani jednej bramki W spotkaniach z FC Koeln również nie strzelił gola Jak szybko obliczono, podopieczni trenera Eugeniusza Ksola nie potrafili skutecznie strzelić do bramki od 586 minut

Przez cały niemal mecz siła ataku Pogoni była zbyt mała,

aby przebić niemiecką obronę Ataki dochodziły do przedpola karnego rywala i tam zatrzymywały się na roślących obronach FC Koeln Kilka razy zaledwie Schumacher musiał interweniować po celnych strzałach gospodarzy, a dwukrotnie po niefortunnych interwencjach własnych obrońców

Pogoń Szczecin - FC Koeln 0 1 (0 0) Bramkę dla FC Koeln zdobył w 71 min Uwe Bein Żółta kartka Stephan Engels

Awans Widzewa

Piłkarze Widzewa Łódź, mimo porażki w rewanżowym meczu I rundy Pucharu UEFA z AGF Aarhus 0 1 (0 1) awansowali do drugiej rundy tych rozgrywek Wystarczająca okazała się przewaga 2 bramek (2 0) z pierwszego meczu, rozgranego przed dwoma tygodniami w Łodzi Zwycięską bramkę w Danii strzelił dla gospodarzy Lundkvist w 24 min Mecz oglądało 4 tys widzów Sędziował Haraldsson z Islandii, który ukarał żółtą kartką Tadeusza świętka

Na pozostałych boiskach piłkarskich nie brakowało sensacji Największą była chyba porażka na swoim boisku CF Barcelony z FC Metz 1 4 Hiszpanie we Francji wygrali 4 2 i ktoś mógł przypuścić, że na swoim boisku poniosą tak smutną klęskę Nie popisała się także druga hiszpańska drużyna Atletico Madryt, która na swoim boisku przegrała 2 3 z FC Sion i odpadła z dalszych rozgrywek

Dramatyczny mecz rozegrała drużyna Andrzeja Szarmacha

Auxerre ze Sportingiem Lizbona Po 90 min odrobiła 2 bramki straty Oba gole strzelił nasz rodak, ciągle będący w świetnej formie W dogrywce dwie bramki zdobyli jednak Portugalczycy i oni awansowali do drugiej rundy

Mistrz Grecji Panathinaikos w obecności 80 tys widzów po-

konał Feyenoord 2 1 i uzyskał awans, gdyż w Holandii było 0 0

Najwyższe zwycięstwo odniósł Ajax Amsterdam Po remisie 0 0 z Red Boys Differdange (Luksemburg) na swoim boisku Holendrzy wygrali aż 14 0

A oto zestawienie par następnej rundy Pucharów

PUCHAR UEFA

Queens Park Rangers - Partizan Belgrad
Inter Mediolan - Glasgow Rangers
Standard Liege - 1 FC Koeln
Spartak Moskwa - Lokomotiv Lipsk
FC Brugges - Tottenham Hotspur
Dynamo Mińsk - Sporting Lizbona
Bohemians Praga - Ajax Amsterdam
FC Rijeka - Real Madryt
Paris Saint Germain - Videoton Szekesfehervar
Widzew Łódź - Borussia Moenchengladbach
Lask Linz - Dundee United
PSV Eindhoven - Manchester United
Żeljeznicar Sarajewo - FC Sion
Olimpiakos Pireus - Universitatea Craiova
Fiorentina - Anderlecht Bruksela
CSKA Sofia - Hamburger SV

PUCHAR EUROPY

Dynamo Berlin - Austria Wiedeń
Lewski Spartak Sofia - Dniepr Dniepropietrowsk
Panathinaikos Ateny - Linfield Belfast
Sparta Praga - Lyngby Kopenhaga
FC Liverpool - Benfica Lizbona
Girondins Bordeaux - Dynamo Bukareszt
IFK Goeteborg - SK Beveren
Juventus Turyn - Grasshoppers Zurich

PUCHAR ZDOBYWCÓW PUCHARÓW

Celtic Glasgow - Rapid Wiedeń
Dynamo Drezno - FC Metz
Fortuna Sittard - Wisła Kraków
Everton - Inter Bratysława
Dynamo Moskwa - Hamrun Spartans
Bayern Monachium - Trakija Płowdiw
AS Roma - Wrexham
Larissa - Servette Genewa

PUCHAR UEFA

Pogoń Szczecin — FC KOELN	0 1	(1, 2)
Aarhus GF — WIDZEW ŁÓDŹ	1 0	(0 2)
Dukla Praga — VIDEOTON	0 0	(0 1)
QUEENS PARK — FC Reykjavik	4 0	(3 0)
STANDARD LIEGE — Glentoran Belfast	2 0	(1 1)
AJAX AMSTERDAM — Red Boys	14 0	(0 0)
GL RANGERS — Bohemians Dublin	2 0	(2 3)
PARTIZAN BELGRAD — Rabat Ajax	2 0	(2 0)
TOTTENHAM LONDYN		
— Sporting Braga	6 0	(3 0)
Atletico Madryt — FC SION	2 3	(0 1)
PSV EINDHOVEN		
— Vorwaerts Frankfurt	3 0	(0 2)
SSW Innsbruck — REAL MADRYT	2 0	(0 5)
AJ Auxerre — SPORTING LIZBONA	2 2	(0 2)
Raba ETO Győr		
— MANCHESTER UTD	2 2	(0 3)
BORUSSIA MGL — Dukla B Bystrzyca	4 1	(3 2)
FC RIJEKA — Real Valladolid	4 1	(0 1)
Heart Midlothian — PARIS ST GERMAIN	2 2	(0 4)

Drużyny wydrukowane dużymi literami uzyskały awans. W nawiasach wyniki pierwszych spotkań.

PUCHAR EUROPY

LIVERPOOL — Lech	4 0	(1 0)
JUVENTUS TURYN — Ilves Tampere	2 1	(4 0)
VfB Stuttgart — LEWSKI SOFIA	2 2	(1 1)
DYNAMO BERLIN		
— Aberdeon	2 1 k 5 4	(1 2)
Omonia Nikozja		
— DINAMO BUKARESZT	2 1	(1 4)
PANATHINAIKOS — Feyenoord	2 1	(0 0)
Valletta FC — AUSTRIA WIEDEŃ	0 4	(0 4)
BENFICA — Crvena Zvezda Belgrad	2 0	(2 3)
IFK GOETEBORG — Avenir Beggen	9 0	(8 0)
Athletic Bilbao — BORDEAUX	0 0	(2 3)
Honved Budapeszt		
— GRASSHOPPERS	2 1	(1 3)
SPARTA PRAGA — Valerengen Oslo	2 0	(3 3)
DNIEPR — Trabzonspor	3 0	(0 1)
BEVFREN — IA Akranes	5 0	(2 2)
Shamrock Rovers — LINFIELD	1 1	(0 0)
LYNGBY BK — Labinoti Elbasan	3 0	(3 0)

PUCHAR ZDOBYWCÓW PUCHARÓW

IBV Islandia — WISLA KRAKÓW	1 3	(2 4)
Besiktas Istanbul — RAPID WIEDEŃ	1 1	(1 4)
Moss FK — BAYERN MONACHIUM	1 2	(1 4)
FC Porto — WREXHAM	4 3	(0 1)
Barcelona — FC METZ	1 4	(4 2)
Hajduk Split — DYNAMO MOSKWA	2 5	(0 1)
Steaua Bukareszt — AS ROMA	0 0	(0 1)
FORTUNA SITTARD		
— Kopenhaga BK	3 0	(0 0)
DYNAMO DREZNO — Malmoe FF	4 1	(0 2)
Union Luksemburg		
— TRAKIJA PŁOWDIW	1 1	(0 4)
LARISSA — Siofoki Banyasz	2 0	(1 1)
HAMRUN SPARTANS — Ballymena	2 1	(1 0)
Kuusysi Lahti — Inter Bratysława (4 bm)	(1 2)	
EVERTON — Univ College Dublin	1 0	(0 0)
CELTIC GLASGOW — La Gantoise	3 0	(0 1)
SERVETTE GENEWA		
— Apoel Nikozja	3 1	(3 0)

OKRUCHY SPORTOWE

Zwycięstwem fińskiego kierowcy Ari Vatanena zakończył się samochodowy Rajd San Remo Vatanen, jadący wraz z Brytyjczykiem Terry Harrymanem na samochodzie Peugeot 205 Turbo 16 uzyskał czas 8 44 34 Trzy następne miejsca zajęli kierowcy Lancii - Włosi Attilio Bettega i Mauricio Biasion i Tiziano Siviero - strata 9 24 oraz Fabrizio Tabaton i Luciano Tedeschini - strata 23 19

W klasyfikacji mistrzostw świata prowadzi Szwed Stig Blomqvist - 113 pkt przed Finami Markku Alenem - 90 i Hannu Mikkolą - 86 Zwycięzca rajdu San Remo, Vatanen zajmuje 6 miejsce - 40 pkt

We francuskiej miejscowości Saint Maur zakończył się międzynarodowy turniej siatkówki mężczyzn W finale Gwardia Wrocław pokonała mistrza Belgii Ibis Courtrai 2 0 W meczu o trzecie miejsce mistrz Francji Asnieres Sports zwyciężył AS Cannes 2 1

230 zawodników i zawodniczek z 5 krajów występowało na międzynarodowym turnieju judo w Bratysławie Z Polaków rywalizację w wadze 86 kg wy-

grał Jarosław Olejnicki, a w wadze 65 kg Bogdan Binkowski zajął 3 miejsce

Nadal w bardzo dobrej formie znajduje się Włoch Pietro Mennea Podczas zawodów lekkoatletycznych w Brindisi, Mennea przebiegł 200 m w czasie 20 07 Jest to trzeci najlepszy rezultat w bieżącym sezonie Lepsze wyniki od rekordzisty świata (19 72) mieli tylko Amerykanie - Carl Lewis (19 80) i Kirk Baptiste (19 96), a taki sam rezultat inny Amerykanin - A Robinson

W piątek została rozegrana piąta kolejka pierwszej ligi hokeja na lodzie Oto wyniki

Zagłębie Sosnowiec - GKS Katowice 9 2 (3 1, 2 1, 4 0)
GKS Tychy - Naprzód Janów 7 5 (2 2, 3 1, 2 2)
Polonia Bytom - Podhale Nowy Targ 8 3 (2 0, 5 2, 1 1)
Unia Oświęcim - ŁKS 2 5 (0 0, 1 2, 1 3)

Stoczniovec Gdansk - Cracovia 3 7 (3 1, 0 6, 0 0)

W tabeli ekstraklasy prowadzi Polonia Bytom bez straty punktu Wyprzedza Zagłębie (9 1) ŁKS awansował na 8 pozycję przed Stoczniovcem i Unią

OGŁOSZENIA		OGŁOSZENIA		OGŁOSZENIA		POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA		POLISH CONSULTING BUREAU			
<p>Ballroom Dancing TANIEC TOWARZYSKI</p> <p>Nowosci międzynarodowy socjalny polski grupowo indywidualnie organizacje prywatnie pretekste na bale zabawy imprezy uroczystosci młodzież dorosli amatorzy zawodowcy</p> <p>NAUKA POKAZY TRENING</p> <p>TEL 416-782-9776</p> <p>walce tango foxtrot — rumba samba chacha jive</p>		<p>WEST YORK CHEV OLDS</p> <p>Przedstawiciel Ted MOSZYNSKI poleca duzy wybor nowych i uzywanych samochodow</p> <p>Dogodne warunki finansowe</p> <p>1785 St Clair Ave W przy Keele Str</p> <p>TEL 656-1200</p> <p>DIVORCE AID K BELDOWSKI</p> <p>Rozwód \$155</p> <p>226 Queen St W suite 200 Toronto, Ont M5V JZ6 tel. (416) 598-1127</p>		<p>PRACA! Patrz str. 21</p> <p>Ogłoszenia osob poszukujących i oferujących pracę zamieszczamy bezpłatnie (o ile starczy miejsca)</p>		<p>Polanta interiors</p> <p>POLSKA FIRMA specjalizująca się w architekturze wnętrza udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom</p> <p>Sprzedajemy nowoczesne zastawy okienne tzw VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach</p> <p>Szeroki asortyment prezentów na każdą okazję</p> <p>2368 Bloor Str W Toronto Ont M6S 1P5 TEL 762 9638</p>		<p>Malowanie z zewnątrz i wewnątrz domów biur pomieszczeń przemysłowych i handlowych cyklonowanie podłóg oraz wszelkie prace stolarskie i remonty Tania i szybko</p> <p>TEL 530-1246 TORONTO</p> <p>rano do 8 30 i po 9 wieczor</p>		<p>618 Queen Str West TORONTO, ONT M6J 1E4</p> <p>TEL (416)864 1182, godz 4-7 po poł</p> <p>Udzielanie porad i pomocy we wszelkich sprawach oraz załatwianie ich na terenie Polski m in małżeńskich (małżeństwa przez pełnomocnika) rozdawczych w Polsce majątkowych kup na i sprzedaży nieruchomości i mieszkan spadkowych</p> <p>PONADTO pełnomocnictwa do Polski sprawy paszportowe odwołania od odmowy paszportow sprawdzanie krewnych pisma do polskich urzędów i sądow</p> <p>Długoletnia praktyka adwokacka w Polsce</p> <p>J DZIWIŃSKA, LL M</p>	
<p>TP & ASSOCIATES Ltd</p> <p>Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (Life Insurance) RRSP i R H O S P oraz funduszy inwestycyjnych</p> <p>Prosimy telefonować lub pisać, wysyłamy bezpłatnie</p> <p>FINANCIAL PLANNING REVIEW</p> <p>ANDREW SLEDZ</p> <p>194 Wilson Ave Suite G-8 TORONTO, ONT M5M 3A7 TEL 482-0175, dom 625-1529</p>		<p>dermatone</p> <p>ZAKŁAD KOSMETYCZNY</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pielęgnacja twarzy, rąk i stóp ● Usuwanie zbędnego owłosienia ● Specjalistyczna aparatura ● Jakosciowe kosmetyki ● Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie <p>2285 DUNDAS ST W Toronto TEL 537-0542</p>		<p>copernicus meat prod</p> <p>79 Roncesvalles Ave TEL 536-4054</p> <p>Postawimy świeże mięso wykrojone na życzenie Szynki boczek balerony kiełbasy na sposób polski oraz wiele innych wędlin i delikatesow ogorki kiszane kapustę z beczki sędzie pirogi</p> <p>T S PAKUJSKI</p>		<p>BIKOL CONSTRUCTION</p> <p>Instalacja i wymiana okien (Thermal) drzwi aluminiowy siding rynny dachy budowa garaży Praca wykonywana przez ekspertow i z gwarancją</p> <p>Wycena bezpłatna Proszę kontaktować się z Zuzanna TF1 251-4466 Metro Licencja B 3229</p>		<p>ADWOKAT, NOTARIUSZ RICHARD E KULIS</p> <p>B A B Ed , M A LL B</p> <p>uprzejmie zawiadamia ze biuro czynne jest codziennie od 9 rano i wieczorami po porozumieniu telefonicznym</p> <p>2991A Bloor Street West Toronto (przy Royal York Road obok Credit Union) TEL 231 0327</p>			
<p>ADAM'S SHOE REPAIR AND DRY CLEANER</p> <p>REPERACJA WSZEKIEGO RODZAJU I TYPU OBUWIA ORAZ SYSTEMU MONTAŻU</p> <p>Wymiana obcasow i całych spodow obuwia Wymiana usztywniaczy stalowych i prawidlowe dopasowanie wysokosci obcasa do sklonu obuwia Zmiana koloru obuwia Renowacja ze skór zamaszowych welurowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Pranie odzieży (dry cleaning) ● Renowacja czyszczenie i reperacja odzieży skórzanej <p>SPECJALIZUJEMY SIĘ w reperacjach butów kowbojskich ortopedycznych i damskich torebek</p> <p>3096 DUNDAS STR W (przy Quebec na zachod po prawej stronie) OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU 9-6 SOBOTA 9-5</p> <p>TEL 767-5966</p>		<p>M T P WINDOWS Co</p> <p>4515 Chesswood Dr Unit "E" Downsview, Ont M3J 2V6 (członek "Better Business Bureau")</p> <p>O 40% mniejszy koszt ogrzewania domu instalując Thermo-okna</p> <p>Gratisowa wycena kosztow</p> <p>Gwarantowana jakosc wykonania</p> <p>Jeszcze dzis zadzwoń 783 1735</p> <p>Paul PACANOWSKI udzieli ci wszelkich informacji (Instalujemy również drzwi Patio, Storm, Rynny Okapy itp.)</p>		<p>KARL'S BUTCHER & GROCERY</p> <p>Właściciel Karol Jarząbek</p> <p>Postawimy na składzie zawsze świeże mięsa wędliny własnego wyrobu smaczne i świeże oraz importowane z Polski i Europy artykuły spożywcze</p> <p>105 Roncesvalle Ave, Toronto TEL 531 1622</p>		<p>HUMBERVIEW INSURANCE</p> <p>STEFAN BORYS</p> <p>AUTA — DOMY — SKLEPY</p> <p>337 Roncesvalles Ave Toronto, Ont TEL 531-4647</p>		<p>ADAMS CARPET CLEANING SERVICE</p> <p>Oferuje czyszczenie dywanow i tapetek meblowej najnowsza metoda Steam Brush Praca fachowa Gwarantowana Ceny konkurencyjne TEL 537 5089 całą dobę</p>			
<p>PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ</p> <p>zarabna wykwalifikowany spawacz SWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI</p> <p>można uzyskać w</p> <p>INSTITUTE OF TECHNICAL TRADES</p> <p>który szkoli specjalistów juz 25 lat z górą</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nowoczesne urządzenia ● rysunek techniczny ● kursy dzienne, wieczorowe, sobotnie i na zmiany ● dokogne opłaty tygodniowe <p>734 Kipling Ave., Toronto TEL 255-2369</p> <p>po godzinach TEL 536-008 921-3886</p> <p>Informacji udzielają MARK NIEWIADOMSKI lub ANDRZEJ MAJ</p>		<p>Dr V T, BLOK GŁOWCZYŃSKA, M A , O D</p> <p>OPTOMETRYSTA OKULISTA</p> <p>Badanie i cwiczenia oczu okulary contact lenses</p> <p>2391 - A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766-5580</p> <p>Codziennie z wyjątkiem wtorkow</p>		<p>ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD</p> <p>783 Queen St W TEL 364 7720</p> <p>157 Roncesvalles Av TEL 535-4648</p> <p>świeże mięso wędliny wędzone domowe delikatesy</p>		<p>HUMBERVIEW INSURANCE</p> <p>STEFAN BORYS</p> <p>AUTA — DOMY — SKLEPY</p> <p>337 Roncesvalles Ave Toronto, Ont TEL 531-4647</p>		<p>ADAMS CARPET CLEANING SERVICE</p> <p>Oferuje czyszczenie dywanow i tapetek meblowej najnowsza metoda Steam Brush Praca fachowa Gwarantowana Ceny konkurencyjne TEL 537 5089 całą dobę</p>			
<p>WEDZONE NA MIEJSCU</p> <p>SLYNNE NA CALE TORONTO I ONTARIO</p> <p>POLSKIE KIEŁBASY</p> <p>Szynki, kabanosy wędliny, mięsa, różne delikatesy</p> <p>Superior Sausage Co.</p> <p>1004 DUNDAS ST W TEL 531 8422</p> <p>Konkurencyjne ceny!</p>		<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY</p> <p>G RYTWIŃSKI D T</p> <p>z 25-letnim doświadczeniem</p> <p>404 A Roncesvalles Ave Toronto (obok kina Revue) TEL 531-8545</p>		<p>Bayer's Delicatessen</p> <p>2988 Dundas St West (Skrzyżowanie Dundas i Pacific)</p> <p>Domowe wyroby smaczne dania - pierogi gołąbki flaczki naleśniki sałatki i inne europejskie na miejscu i na wynos</p> <p>Specjalizujemy się w przygotowywaniu wszelkich uroczystosci</p> <p>Otwarte 6 dni w tygodniu od poniedziałku do soboty, od godz 9 do 6</p> <p>TEL 767 2018</p>		<p>INTERNATIONAL CAMERA REPAIR COMPANY LTD</p> <p>Kupujemy wszelkich marek sprzęt fotograficzny</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Sprzedaz ● Reperacje ● "Trade-ins" ● Wypożyczanie <p>Bezpłatne wyceny</p> <p>3351 BLOOR ST W Toronto TEL 239-1882</p>		<p>SOLARSKI PHARMACY Ltd</p> <p>(Naprzeciw kościoła św Kazimierza)</p> <p>Właściciele</p> <p>J SOJARSKI I S SALAPATEK</p> <p>Szybka i tania wysyłka lekarstw do Polski ● Agencja Pekao ● Wysyłka paczek i pieniędzy do Polski ● Polska kartki i czasopisma ● Ziola Zakonniki ● Urząd Pocztowy ● Sprzedaz biletow</p> <p>149 RONCESVALLES Ave TEL 536-5452</p>			
<p>THOMAS ALUMINUM PRODUCTS</p> <p>TEL Toronto 239-6476</p> <p>po 6 wieczorem</p> <p>TANIO i z GWARANCJĄ wykonujemy - aluminiowe obicia domow (siding) Thermal Windows, rynny, krycie dachow ("Shingle" i płaskie dachy") oraz roboty elektryczne</p> <p>Metro Licenc B 1390</p>		<p>DENTURE THERAPY CLINIC</p> <p>Jan M Wisniewski D T</p> <p>Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna</p> <p>2337 Dundas St W Toronto Ont (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533 8811 M6P 1W7</p>		<p>ANNA'S TAILORING</p> <p>KOZUCHY I ODZIEŻ SKORZANA</p> <p>Damskie kostiumy suknie płaszcze zamow wykonujemy na miarę według projektow własnych lub zleconych</p> <p>REPERACJE (wymiana podszewek)</p> <p>POSIADAMY FUTRA Ceny bardzo atrakcyjne 87 Roncesvalles Ave TORONTO tel 532-4060</p>		<p>J P CONSTRUCTION COMPANY</p> <p>GENERAL CONTRACTOR</p> <p>WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE KŁADZENIE ASFALTU PRACZ MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i siding Wycena bezpłatna Plany i zezwolenia wykonuje architekt</p> <p>TF1 252 8492</p>					
<p>KNANY SPOŁECZNOŚCI POLSKIEJ W TORONTO P LECH BUKOWSKI</p> <p>CIESZĄCY SIĘ POWSZECHNĄ SYMPATJĄ, GRYWA OBECNIE W LOKALU TAVERNA BENES 392 Eglinton W (przy Avenue Rd) CZWARTKI I NIEDZIELE OD 7 10 WIECZOR</p>		<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER</p> <p>2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 TEL 769-4488</p> <p>Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>		<p>"PLUMBER"</p> <p>Naprawy, przeróbki oraz montaż nowych instalacji hydraulicznych wraz z centralnym ogrzewaniem, wykonuje rzemieślnik z licencją i długoletnią praktyką</p> <p>TEL Toronto 533-5543 (po 6 wiecz)</p>		<p>KUPIE samochód używany cena do \$1000</p> <p>małolitrzowy</p> <p>TEL Toronto 531 8363</p>		<p>AUTO SPRZEDAM</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Honda Civic 77 rok 120 tys km ● Ford Mercury 82 rok 70 tys km ● Mercedes 73 rok 60 tys mil <p>Wszystkie wozy po renowacji, w b dobrym stanie Ceny do uzgodnienia</p> <p>TEL Toronto 239 8524 codziennie od 2 4 po poł</p>			
<p>BISTRO EUROPE</p> <p>Europejska atmosfera ● Znakomite miejsce na spotkanie ● Coś na ząb</p> <p>2390 Bloor West Toronto Ontario M6S 1P5 Tel (416) 767-0848</p>		<p>THE FUTURE BAKERY</p> <p>NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHŁEB</p> <p>Dostarczamy do sklepów i domow</p> <p>739 Queen St W - Toronto, Ont TEL 368-4235</p>		<p>M-C DAIRY Co Ltd PRODUCTS</p> <p>Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto, Wyrabiamy kwasną śmietanę Yogourt, huslankę, sery białe i topione</p> <p>Zadajcie naszych wyrobow w swoich sklepach</p> <p>Godziny otwarcia 7 00 do 4 00</p> <p>212 Mavety St - TEL 766-6711</p>		<p>MALARZ TAPECIARZ z 5-letnim doświadczeniem (w tym rok praktyki w RFN) poszukuje pilnie pracy w zawodzie Nowo przyjezdny z rodziną w kraju na utrzymaniu Andrzej</p> <p>TEL (403) 288-4511 Calgary</p>					
<p>ONTARIO BREAD Co Ltd</p> <p>178 Ossington Ave Toronto, Ont TEL 532-4929</p> <p>Pyszny świeży chleb do nabycia we wszystkich sklepach</p>		<p>KOMIS</p> <p>305 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2M6 TEL 531-8872</p> <p>Polecamy odwiedzić nasz "KOMIS" wielobranzowy Przyjmujemy rzeczy do sprzedazy i sprzedajemy po cenach przystępnych dla każdego</p> <p>WSTĄP DO KOMISU" A PRZEKONASZ SIĘ</p>		<p>PACIFIC WHOLESALE MEATS LTD</p> <p>JUREK ZOCHNIAK STEVE PAKLOS</p> <p>2986 DUNDAS St W Toronto TEL 767-0000</p> <p>Sprzedaz detaliczna tylko w czwartki piątki i soboty</p>		<p>MALARZ TAPECIARZ z 5-letnim doświadczeniem (w tym rok praktyki w RFN) poszukuje pilnie pracy w zawodzie Nowo przyjezdny z rodziną w kraju na utrzymaniu Andrzej</p> <p>TEL (403) 288-4511 Calgary</p>					